

Tarihsel TKP'nin Kadrocu inkârı / 1 - H. Fırat

Tarihsel TKP'nin 1927 sonundan başlayarak 1937 başına kadar izlediği çizgi kuşkusuz pürüzsüz değildi. Ama esas bakımından devrimciydi. O aynı dönüm noktasında, 1927 sonunda, TKP içinde

bu çizgi karşısında kendini açığa vuran bir başka çizgi daha vardı. Bu çizgi partiden kopan ve sonradan Kadro Dergisi etrafında kümelenen olan TKP döneğlerinin çizgisidir. 90 yıl sonra SİP-TKP'nin hafta-

lık yayın organındaki "Onlar başladı, biz tamamlayacağız..." başlıklı Kemalizm ve Altı Ok methiyesindeki tezler bütünlüğünün bize sunduğu, Kadrocu döneğliğin bir tür manifestosudur.

S.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 13
2 Nisan 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak48.net

1 Mayıs yaklaşıırken...

Haklar ve gelecek mücadelesini büyütelim!

Zorbalığa inat direniş!

Yüzbinlerin alanlara çıkması zorbalığın sökmediğini gösterdi. Buna rağmen ırkçı koalisyon saldırganlığa devam edecek, zira başka bir aracı kalmadı.

Emekçilerin soracak hesabı var!

Gerici-faşist iktidar tüm bu dönem boyunca izlediği politikalarla, hayatı işçi ve emekçiler için her geçen gün daha katlanılmaz hale getirmektedir.

Saldırılarınız boşuna, direniş günden güne büyüyor!

Basıklardan gözaltılara, tutuklamalardan ev hapsine, polis şiddetinden soruşturmalara saldırıları boşunadır. Gençliğin içinde biriken öfke büyüktür.

Zirvelerden Saray'ın payına "sınır bekçiliği" düştü

S.18

ABD ile Çin arasında gerilim artıyor

S.20

1 Mayıs yaklaşırken...

Haklar ve gelecek mücadelesini büyütelim!

Ekonomik-mali kriz ve pandemi toplumun temel gündemleri olmaya devam ediyor. Dahası, gerici-faşist iktidarın son dönemde attığı adımlar her iki kriz dinamiğini daha da ağırlaştırmış bulunuyor. Geçtiğimiz günlerde beklenmedik bir biçimde Merkez Bankası başkanının değiştirilmesi TL'nin bir kez daha değer kaybetmesine yol açtı. Aynı günlerde İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının alınması ve HDP'ye kapatma davasının açılmasıyla ortaya çıkan siyasal tablonun ekonomi alanına yansımaları da olumsuz yönde oldu.

Karlarını güvenceleyebilmek için "güven" ve "istikrar" arayan yerli ve yabancı sermaye çevreleri, iktidarın bu tür hamlelerinin ortaya çıkaracağı yeni sorunlar konusundaki kaygı ve uyarılarını çeşitli vesilelerle dile getiriyorlar. Elbette bu kaygılar dinci-faşist rejimin toplumu adeta nefessiz bırakan baskı politikalarından değil, ekonomik-mali alanda yaşanabilecek kırılmaların yaratacağı sonuçlardan kaynaklanıyor.

Bunun son örneği TÜSİAD Genel Kurulu'nda yapılan açıklamalar oldu. Genel Kurul açılış konuşmasında, AKP-MHP iktidarının son aylarda devreye soktuğu ekonomik ve politik manevralardan duyulan rahatsızlık şu sözlerle dile getirildi:

"Hepimiz son aylarda art arda gelen beklenmedik gelişmeleri anlamaya çalışıyoruz. Ortalığın toz duman olduğu, yetki ve sorumlulukların sınırlarının bulanıklaştığı durumlarda karar nasıl alınır; nereye gittiğimiz konusunda kafamızda bir cevap yoksa plan nasıl yapılır? Kurumsal yapıların öngörüldüğü gibi çalışacağı varsayımı olmadan yarın ne olacağı nasıl bilinir; ilan edilmiş olan kurallar yarın değişebilirse, yarına ilişkin kararlar nasıl alınır?"

"Şeffaflık, hesap verilebilirlik, kurumsal özerklik, istişare, çoğulculuk, mutabakat arayışı gibi konuların önemini vurgulamaya devam edeceğiz. Kalkınmanın

ön koşulu istikrardır, son 2,5 yılda TÜİK başkanı 4 kez, TCMB başkanı 3 kez değişmiştir."

TÜSİAD kodamanlarını kaygılandıran bir diğer olgu ise, ekonomik-mali kriz ve kontrolden çıkmış bulunan pandeminin toplum yaşamında yarattığı derin tahribatın tetikleyeceği "beklenmedik" gelişmelerdir. Zira, krizin faturasını döne döne ödeyen işçi sınıfı ve emekçiler bugün açıklık sınırında bir yaşam sürüyor. Pandemi sürecinde devreye sokulan uygulamalarla birlikte emekçilerin zaten ağır olan çalışma koşulları cehennemi aratmaz bir hal almış durumda. İşsizlik tablosu ise korkutucu boyutlara ulaşmış bulunuyor.

Salgın cephesinde ise durum son derece vahim. Bilim insanları kritik eşğin aşıldığını, gerekli önlemleri almayan iktidarın açıkça suç işlediğini dile getiriyorlar. Zira çarpıtılmış rakamlarla bile günlük vaka sayısı 45 bine yaklaştı. "Yeni normalleşme" kararının alınmasından bugüne günlük ölüm oranı ise üçe katlanmış durumda. Yine bilim insanları tarafından, bu konuda da rakamların çarpıtıldığı, günde ortalama 500 civarında insanın yaşamını yitirdiği söyleniyor. Ortada bir aşılı politikası olmadığı gibi sürecin nasıl ilerlediği ise bilinmiyor, ne gibi sorunlarla karşılaşılacağı belirsizliğini koruyor.

Ekonomik-mali kriz ve pandeminin ortaya çıkardığı tüm bu sorun alanları kaçınılmaz olarak toplumun farklı kesimlerinde öfke ve hoşnutsuzluğu büyütmekte, toplumsal patlama dinamiklerini biriktirmektedir. İşbirlikçi-tekelci burjuvaziyi daha üst perdeden konuşmaya iten aynı zamanda, gerici-faşist iktidarın kendi bekası uğruna hayata geçirdiği pervasız ve öngörülemez politikalarının bu süreci hızlandırması ihtimalidir.

1 MAYIS YAKLAŞIRKEN, HAKLAR VE GELECEK MÜCADELESİNİ BÜYÜTELİM!

Gerek burjuvazinin "istikrar" bek-

lentileri gerekse AKP-MHP iktidar bloğunun önüne aldığı ekonomik ve politik "reformlar", kriz-pandemi ikilisinin ağır yükünü taşıyan işçi ve emekçilere dönük yeni saldırıların kapıda olduğunu göstermektedir. Zira sermayedarların "istikrar" beklentileri ile gerici iktidar bloğunun "reform" paketlerinin gerçek yaşamdaki karşılığı, krizin faturasının daha azgın saldırılarla emekçilerin sırtına yüklenmesidir.

Gerici-faşist iktidarın rant, yağma, talan ve hırsızlığa dayalı politikaları ile tümüyle kuralı ve keyfi yönetimi, Türkiye kapitalizminin yapısal krizini alabildiğine ağırlaştırmış, "insan kırımı"na varan pandemi buna yeni bir boyut kazandırmıştır. Başta devasa borç batağı olmak üzere pek çok veri üzerinden kendini ortaya koyan ekonomik-mali iflas tablosu yeni düzeyde bir saldırganlıkla aşılmaya çalışılmaktadır.

"Reform" adı altında topluma sunulan "ekonomi" ve "hukuk" paketlerinden yansıyanlar bunun ilk sinyallerini vermektedir. Henüz içeriği tam bilinmeyen "paketler"den sızdırılanlar, iş kanunu ve çalışma sözleşmelerinde yapılacak yeni düzenlemelerle, başta kıdem tazminatı hakkı olmak üzere işçi ve emekçilerin elinde kalan kısıtlı hakları da sermayenin sofrasına sunmaya hazırlandıklarını göstermektedir.

Bütünlüğü içerisinde bu tablo karşısında işçi ve emekçilerin önünde tek bir seçenek bulunuyor: Haklar, özgürlükler ve gelecek mücadelesini büyütme! Bunu başarmanın yolu ise öncelikle fabrika ve işyerlerinde yan yana gelmekten, temel ve yakıcı talepleri belirlemekten, sermaye ve sendikal bürokrasiden bağımsız işyeri komiteleri kurmak ve harekete geçmekten geçiyor.

İşçi ve emekçiler için bu aynı zamanda, sayılı günler kalan 1 Mayıs'a dönük güçlü bir hazırlık anlamına gelmektedir. Unutulmamalıdır ki, haklar ve gelecek

mücadelesini fabrika ve havzalarda verilecek gündelik mücadeleler üzerinden büyütme ve bunu kitlesel 1 Mayıs'la birleştirmek, yeni saldırı hazırlıkları yapan sermayeye ve dinci-faşist rejime verilecek en anlamlı yanıt olacaktır.

1 Mayıs'a hazırlık bağlamında bir diğer önemli nokta, ön sürecin işçi sınıfı, emekçiler, kadınlar, gençler, ilerici-sol güçler vb. farklı toplumsal mücadele güçlerinin yan yana gelerek eylemli bir şekilde örgütlemesidir.

Geçtiğimiz yılın deneyimleri göstermiştir ki, Nisan ayı ortasından itibaren sanayi havzalarını, emekçi semtlerini, yeri geldiğinde tekil fabrikaları ve süren direniş alanlarını 1 Mayıs'a hazırlık eylemlerine konu etmek, pandemi koşullarına rağmen 1 Mayıs'ı görünür kılmak açısından önemli bir rol oynamıştır. 2021 1 Mayıs'ını güçlü geçirmek ve toplumun gündemine taşımak açısından bu yıl da bu yapılabilmelidir.

Son olarak, pandemi bahanesiyle 1 Mayıs'ın yasaklanması sorunu önümüzde durmaktadır. Cumartesi günleri için sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olması 1 Mayıs'a dönük bir yön de taşımakta, zira 1 Mayıs cumartesi gününe denk gelmektedir. İşçiler, emekçiler, kadınlar, gençler, ilerici ve devrimci güçler sermaye devletin 1 Mayıs'a dönük bu sinsî hesabını boşa düşürme bakışı ile hareket etmelidir.

Salgının çığırından çıkarak tırmadığı günlerde "lebalep" kongreler toplayan ve tam bir utanmazlıkla bununla övünen gerici-faşist iktidarın 1 Mayıs'a dönük baskı ve yasaklamaları, geniş kitlelerin fiili-meşru bir tutumla alanlara inmesiyle boşa çıkarılabilir. Dolayısıyla, böyle bir saldırı karşısında işçileri ve emekçileri fiili-meşru mücadeleye çağırarak, iktidarın sokak eylemleri ve kitle etkinlikleri karşısındaki ikiyüzlü tutumunu döne döne teşhir etmek, günün bir diğer önemli sorumluluğudur.

Zorbalığa inat direniş!

Sermaye sınıfının temsilcisi ve vuru-
cu gücü olan AKP-MHP koalisyonu, için-
de bulunduğu "beka krizi" derinleştikçe,
bütün ölçü ve sınırları aşan bir zıvanadan
çıkma hali yaşıyor. Ömrünü uzatmak için
baskı ve terör aygıtlarının tahkimatını sü-
reklileştiriyor, zorbalık, din istismarı, şo-
ven-ırkçılık, kirli oyun ve manevralar gibi
araç ve yöntemlerle yönetiyor. "Olağan"
şekilde yönetemez duruma düştüğü Ha-
ziran 2015'ten bu yana ayakta kalmayı da
bu iğrenç yöntem ve araçlara borçludur.

Rejimin merkezinde dinci-mezhep-
çi AKP ile ırkçı-faşist MHP var. Irkçılık
AKP'nin genlerinde olduğu gibi, MHP'li
kurtların zihniyeti de dincilikle maluldür.
Bu dinci-faşist karışım, devletin resmi
ideolojisini de belirler hale geldi. Ser-
meye sınıfının çıkarlarına hizmet eden
bu karışım, emperyalizmin ülke içindeki
temel siyasal dayanağıdır aynı zamanda.
Perinçekçilerin, mafya babalarının, çete
reislerinin desteklediği AKP-MHP rejimi
saraya biat etmeyen herkese düşman
muamelesi yaparken, en azgın saldırı-
larını Kürt halkına ve siyasal hareketine
yöneltiyor.

İrkçı-inkarcı saldırganlık Tayyip Erdo-
ğan, Devlet Bahçeli, Doğu Perinçek gibi
rejim sözcülerinin nefret kusan vaazla-
rından eksik olmuyor. Bu saldırganlık dü-
zenin ideolojik zehir yayma araçlarının,
özellikle saraydan beslenen gazeteci kı-
lıklı tetikçilerin mezbelesi olan meydanın
diline de hakimdir. Kin kusan söylemler
Meclis kürsülerinden eksik olmadığı gibi,
trollerin linç kampanyalarında da ilk sıra-
da yer alıyor. İrkçı saldırganlık söylemle
sınırlı kalmıyor, devletin meclisi, kolluk
kuvvetleri, işkencecileri, yargısı da ha-
rekete geçiyor. Devlet ricali ve trollerin
söylemi, rejim güçlerinin kaba şiddetiyle
tamamlanıyor.

İktidarın geçen hafta peş peşe attığı
adımlar, sadece HDP'yi değil insan hak-
ları savunucularını, kadınları, üniversite
öğrencilerini ve diğer muhalif kesimleri
de hedef aldı ve saldırganlığın yeni bir
boyuta taşındığını gösterdi. Bu yeni fur-
yada da rejim için "esas düşman" HDP ve
onun şahsında Kürt halkı oldu. Her sıkış-
tığında ırkçı-şoven histeriyi kışkırtan ikti-
dar bir kez daha aynısını yaptı ve bunu
fili saldırılarla sürdürüyor.

İstanbul Sözleşmesi'ni, İHD'yi, dire-
nen öğrenci gençliği hedef alan iktidar,
17 Mart'ta HDP Kocaeli Milletvekili Ömer
Faruk Gergerlioğlu'nun milletvekilliğini
düşürdü ve Meclis'te başlattığı direniş
polis saldırısıyla sonlandırdı. Aynı anda
sarayın yargısının düğmesine basıldı ve
Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı HDP'nin
kapatılması istemiyle Anayasa Mahke-
mesi'ne başvurdu. HDP saflarında aktif
mücadele yürüten 600'den fazla kişi için
"siyaset yasağı" gündeme getirildi. İstan-
bul, Ankara, İzmir başta olmak üzere bir-
çok kentte kolluk kuvvetleri HDP'nin il ve
ilçe binalarına baskınlar düzenleyerek,
gözaltı furyası başlattı.

HDP'yi hedef alan bu tür saldırılar
daha önce de defalarca gerçekleştirildi.
Nitekim Kürt hareketinin halen binlerce
kadrosu zindandır. Birkaç istisna hariç
bütün belediye eş başkanları görevden
alındı, bir kısmı tutuklandı. Kürt halkının
yerel seçimlerde yaptığı tercih hoyratça
çiğnenerek, sarayın kayyumları 'beledi-
ye başkanı' olarak atandı. Yıllardır de-
vam eden bu histerik saldırılar, nihayet
HDP'nin kapatılması noktasına vardırdı.

Kürt halkına düşmanlıkta aynı çizgi-
de buluşan "Erdoğan, Perinçek, Bahçeli,
mafya-çete reisleri koalisyonu", HDP'nin
"deFTERİNİ DÜRMEK" için adeta çırpınıyor.
Saldırı furyası Newroz öncesinde tavan
yaptı. İrkçı koalisyon hedef tahtası halie-
ne getirdiği HDP şahsında Kürt halkının
iradesini zayıflatma, cesaretini kırıp sin-

dirme, mücadele dinamiklerini pasifize
etme hevesindeydi.

Saldırı furyasının başlatılmasından
birkaç gün sonra gerçekleştirilen Newroz
kutlamaları, Kürt halkının mücadele az-
minin diri olduğunu gösterdi. Pandemiye
rağmen Newroz alanlarını dolduran yüz-
binler, histeri nöbetleri geçiren Erdoğan
başkanlığındaki ırkçı koalisyonun heves-
lerini bir kez daha kursağında bıraktı.

Zorbalığa inat alanları dolduran Kürt
halkı, toplumsal meşruiyetini yitirmiş,
kitle desteği eriyen rejimin işinin kolay
olmadığını gösterdi. Çünkü iktidar an-
cak şiddet araçlarıyla siyaset yapabiliyor.
Yüzbinlerin alanlara çıkması ise zorba-
lığın sökmediğini, hatta karşı direnci
perçinlediğini gösterdi. Buna rağmen
ırkçı koalisyon saldırganlığa devam ede-
cek, zira elinde kullanabileceği başka bir
araç kalmamıştır. Bundan dolayı giderek
azgınlaşan bir rejim gerçeği var, ancak
çöküşün önlenmesi yine de olası görün-
müyor.

Sermaye sınıfı adına yönetirken ülke-
nin üstüne bir kabus gibi çöken ırkçı ko-
alisyonun temel önceliği kaçınılmaz olan
çöküşü geciktirmektir. Henüz seçimleri
ilga edip kendini "ebedi iktidar" ilan ede-
mediği için, kirli ve karanlık oyunlar çevi-
rerek yol almaya çalışıyor.

Ne seçimleri ilga edebilen ne "ola-
ğan" bir seçime gidebilecek durumda
olan ırkçı koalisyon, düzen muhalefetini
şeytanlaştırma, kriminalize etme, par-

çalama taktiği uyguluyor. Bu da öncelik-
le HDP'nin hedef alınması şeklinde icra
ediliyor. Zira saray rejimine karşıtlık ko-
nusunda yolları kesişen düzen muhalefet-
inin "aşıl topuğu" halen Kürt sorunudur.
Bunu "nimet" sayan rejim efendileri ise
hem HDP'ye çullanıyor hem düzen mu-
halefetini bu sorun üzerinden parçala-
maya çalışıyorlar.

İrkçı koalisyonun gözü dönmüşlüğü-
nün bir nedeni kirli seçim hesapları olsa
da olay bundan ibaret değil. Sermaye sı-
nıfına hizmet için siyaset yapan Bahçeli
de Perinçek de Erdoğan da ırkçı zihniyet-
le malul kişilerdir. Kürt halkına kin kusup
saldırmalarının bir nedeni de temsil et-
tikleri siyasi anlayışların ırkçı olmasıdır.
Bu üçlünün iktidarın önde gelen figürleri
olması ise, temsil ettikleri kapitalist sınıf-
ların da nasıl bir gerici ve yozlaşma
içinde olduklarını gözler önüne seriyor.

Eşitlik ve özgürlük taleplerinde ısrar
eden Kürt halkı, ağır bedeller ödeme
pahasına haklı-meşru mücadelesini sür-
dürüyor.

Bu mücadele hakları korumanın da
yeni haklar kazanmanın da temel yolu-
dur. Fakat eşitlik ve özgürlük özleminin
gerçekleşmesi ve kalıcı bir kazanıma dö-
nümesi için kapitalist düzenin yıkılması
şarttır. Zira bu düzen diğer demokratik
sorunlar gibi ulusal sorunu da yeniden
üretiyor. Kapitalizmi yıkmaya hedefiyle,
ancak tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin
işçi sınıfı önderliğinde birleşik bir müca-
dele inşa ettikleri zaman gerçekleşebilir.

Saldırganlık ve çıkışsızlık içinde AKP kongresi

Öncesi bir yana, "İnsan Hakları Eylem Planı" yalanının ardından son haftalarda art arda atılan isyan ettirici saldırgan adımlar, AKP-MHP faşist blokunun olağanüstü boyutlarda sıkışmış durumda olduğunun ilanı oldu. Gelişmeler, önümüzdeki dönemde "saray entrikaları"nın yanı sıra faşist terör ve baskının dozunun artacağını göstermektedir. Buna, milliyetçi-şoven histeri ve dinci yobaz dalgayı daha da büyütme, ırkçı ve gerici eğilimleri temsil eden güçlere daha fazla alan açma eşlik edecektir. Birçok şeyin yanı sıra son olarak orduya subay ve astsubay alımında "irticai faaliyet" engelinin kaldırılması da buna işaret etmektedir.

Rejim, son zamanlarda hemen tüm alanlarda peş peşe anayasa, yasa, hak, hukuk, kural ve ölçü tanımaz adımlar atmaktadır. Bununla, hedefine zorbalıkla yürümenin dışında elinde fazla bir aracın kalmadığını da göstermiş bulunmaktadır. Rejimin, birçoğunu gece yarısı kararnemeleriyle ve tek adamın "keyfi" inisiyatifleriyle attığı çeşitli adımlar, hiç kuşkusuz işçi sınıfına ve emekçi kitlelere karşı ağır bir saldırı anlamına gelmektedir. Bu saldırı, ezilen ve sömürülen bütün kesimlerin demokratik hak ve özgürlüklerinin yanı sıra onların ekonomik ve sosyal haklarını da hedeflemektedir. Bu gözü dönmüş kudurganlığın gerisinde, rejimin yönetme imkanlarını giderek tüketmesi ve ayakları altındaki toprağın kayıyor olması vardır.

2021 Newroz'unun kitlesel kutlamalara sahne olması, kadınların döne döne sokaklara akıp meydanları doldurması, üniversite gençliğinin devam eden soluklu direnişi, işçi sınıfı içinde yaygınlaşan öfkenin kendini irili ufaklı grev, protesto ve direnişlerle dışa vurması, zorbalığa karşı verilen mücadelenin ve bunun büyüyeceğinin işaretleridir. Devletin baskı ve terörü Kürt halkına ve bir bütün olarak toplumsal muhalefet dinamiklerine boyun eğdirememektedir. Bir yanda yükseltilen ırkçı, faşist, dinci gerici saldırgan dalga, diğer yanda da buna karşı direnen değişik kesimlerden emekçi kitlelerin mücadelesi var. AKP tükenmeye doğru ilerlerken, işçi ve emekçi kitlelerin eşitlik arayışı ve mücadelesi büyüyor. Faşist rejimin saldırganlığı aynı zamanda bunu boğmayı hedefliyor. AKP Kongresi bu özet tablo içinde gerçekleşti.

"MANİFESTO"DAN YOKSUNLUĞUN VE TÜKENİŞİN KONGRESİ

AKP'nin 7. Olağan Büyük Kongresi Ankara Spor Salonu'nda "Türkiye için güven ve istikrar" sloganıyla gerçekleşti. Erdoğan, tek aday olarak girdiği kongrede yeniden AKP Genel Başkanlığı'na seçildi. Kongrede yaptığı uzun bir konuşmayla, döviz kurlarının ve piyasalardaki dalgalanmaların Türkiye ekonomisinin dinamiklerini yansıtmadığını savundu. Vatanında evlerindeki döviz ve altını finans araçlarına yatırma çağrısında bulundu. İktidara geldikleri günden bugüne kadar ekonomiden ticarete, tarımdan turizme, demokrasiden adaletle, eğitimden sağlığa, sosyal hizmetler alanından ulaşıma kadar her alanda kat ettikleri mesafelerle Türkiye'yi şaha kaldırdıklarını iddia eden Erdoğan, artan karayolu, tünel ve köprü sayılarını da "gurur abidesi projeler" olarak sıraladı.

"Ülkemizi ve milletimizi ... son iki asırdır ... köklü değişimlerin dışında tutanlar"dan söz etti. Aynı güçlerin aynı oyunun peşinde olduğunu iddia etti. Ama bu defa başaramayacaklarını, çünkü "bu defa, sadece elindekilere sahip çıkmakla yetinmeyen, yeni küresel siyaseti ve ekonomik düzende hak ettiği yeri alma kararlığını 2023 hedefleriyle, 2053 vizyonuyla, 2071 idealiyle gösteren bir Türkiye" olduğunu öne sürdü. Siyasetin, geleceği ve umudu kucaklaması gerektiğine inanan bir mefkûreye sahip olduklarını iddia eden Erdoğan, "Türkiye'yi 2023 hedeflerine sonra da 2053 vizyonuna Cumhuriyet İttifakı ile kavuşturacağız" diye adeta uçtu. "Büyük ufuk" bakış açısıyla daha onyıllar boyunca Türkiye'yi ortağıyla birlikte yönetecekmiş sayıklamasında

bulundu.

AKP şefi, büyük bir arsızlık ve pişkinlikle "Hiç kimseyi dışlamadan, hiç kimseyi ötekileştirmeden, hiçbir sebeple kimseyi ayırmadan, ayrıştırmadan ... bu millete efendi olmaya değil, hizmetkar olmaya geldiğimizi tekrar ortaya koyacağız" diyebildi. Amaç ve hedeflerine yürümenin önündeki engeller konusunda "milleti"ni uyardı. "Siz içeride birilerinin battık, bittik, yıkıldık, öldük diye terane tutturdüğuna ... bakmayın ... Bunlar kendi ülkelerinin ve milletlerinin felaketinden iktidar devşirme hevesinde olan, gözlerini kin ve nefret bürümüş, kifayetsiz muhterislerdir." sahtekârlığıyla batışını ve bitişini perdelemeye çalıştı. AKP şefi adeta, kendilerinin "battıkları, bittikleri, yıkıldıkları ve öldükleri"nin daha geniş kitleler tarafından fark edilmeye başlandığının telaşı ve korkusuyla konuştu.

"Lebalep" doldurulan salonda, AKP'nin merak edilen "manifesto"sunda anlatılan hikayenin özü ve özeti buydu. Dolayısıyla Erdoğan'ın günler önce "2023'ün manifestosunu açıklayacağım" ifadeleriyle beklentileri yükseltmeye çalıştığı kongre ve kongredeki konuşma, AKP ve Erdoğan'ın Türkiye'ye artık hiçbir şey vaat edemeyecek duruma düştüğünün tescilli oldu. Erdoğan, Türkiye'nin önünde duran temel sorunlar ve bu sorunlara çözümler önermek bakımından dikkate değer hiçbir şey söyleyemedi. Zira iktidar, hemen tüm alanlarda tıkanmış durumda ve gerçekten bir çıkış yolu ve umudu bulup sunamamaktadır. Bu bir tükenmişliktir. Sahip olduğu herhangi bir değeri kalmayan, her türlü kire, pisliğe, kana ve ahlaksızlığa bulaşan, meşruiyetini kaybeden, adeta amaçsız ve hedefsiz yürümeyle yüz yüze kalmış bir parti-

nin ve temsil ettiği iktidarın kaçınılmaz akıbetidir bu.

Yeni tek bir sözün söylenemediği kongrede AKP şefi, Türkiye'nin ve emekçi kitlelerin "Saray rejimi"ni daha fazla taşıyamayacağı, seçmen kitlesinin eridiği ve ayağının altındaki toprağın da kaymakta olduğu bilinciyle bolca hamaset yaptı. "Salgına rağmen burada bu kalabalıklar toplanıyor" utanmazlığıyla, "lebalep" dolan salonlarla teselli bulup yalanlar eşliğinde kitlesine moral vermeyi hedefledi. Korona önlemleri gerekçesiyle evinin bahçesinde, sokaklarda ve parklarda maskesiz olanlara ceza yağdıranlar, salonları hıncahınc doldurmayı övünç konusu yapma pişkinliği gösteriyorlar. Hal böyleyken elde palavranın dozunu arttırmaktan başka bir şey kalmıyor. Dolayısıyla kongre öncesi böbürlenerek "2023'ün manifestosunu açıklayacağım" dediği kongrede, "manifesto" başlıklarına tanık olunmadı.

Ülkenin ve toplumun üzerine bir karabasan gibi çöken bu rejim, giderek daha boğucu bir etki yaratıyor. İktidarda kalmak için gerekirse ülkeyi ateşe vermekten çekinmeyeceğini fazlasıyla göstermiş, anayasayı, yasaları, hak ve hukuku da ar duygusuyla birlikte çoktan bir kenara itmiş bulunuyor. Giderek kötüleşmekte olan ekonomik durumun yarattığı çok yönlü yıkım, işçi ve emekçi kitlelerin derinleşen sefaleti ve artan acıları, büyüyen işsizlik kabusu ve sosyal eşitsizlikler, hak ve özgürlüklerin ölçsüzce gasp edilmesi, tırmandırılan şiddet ve zorbalık, iktidarın her tarafından akan pislik, emekçi kitlelerde dipten dibe mücadeleyi mayalıyor. Bu birikim üzerinden sosyal patlamaların beklendiği, bizzat rejimin raporlarına konu oluyor.

Bu korkularla faşizm durmaksızın tahkim ediliyor. Burjuva muhalefetin bile siyaset yapma koşulları ve alanı git gide daralıyor. Arzuladıkları çağ dışı rejime geçişi mümkün kılan her türlü adım umutsuzca da olsa hızlandırılıyor. Kongrede parti grup başkanvekilliğine getirilen Mahir Ünal'ın, "Bugüne kadar yaptığımız her şey hazırlıktı, asıl şimdi başlıyoruz" sözlerinin ne anlama geldiği yeterince açıktır.

Bütün bunları püskürtecek tek şey, merkezinde işçi sınıfının bulunduğu örgütlü, birleşik, kitlesel bir mücadeledir.

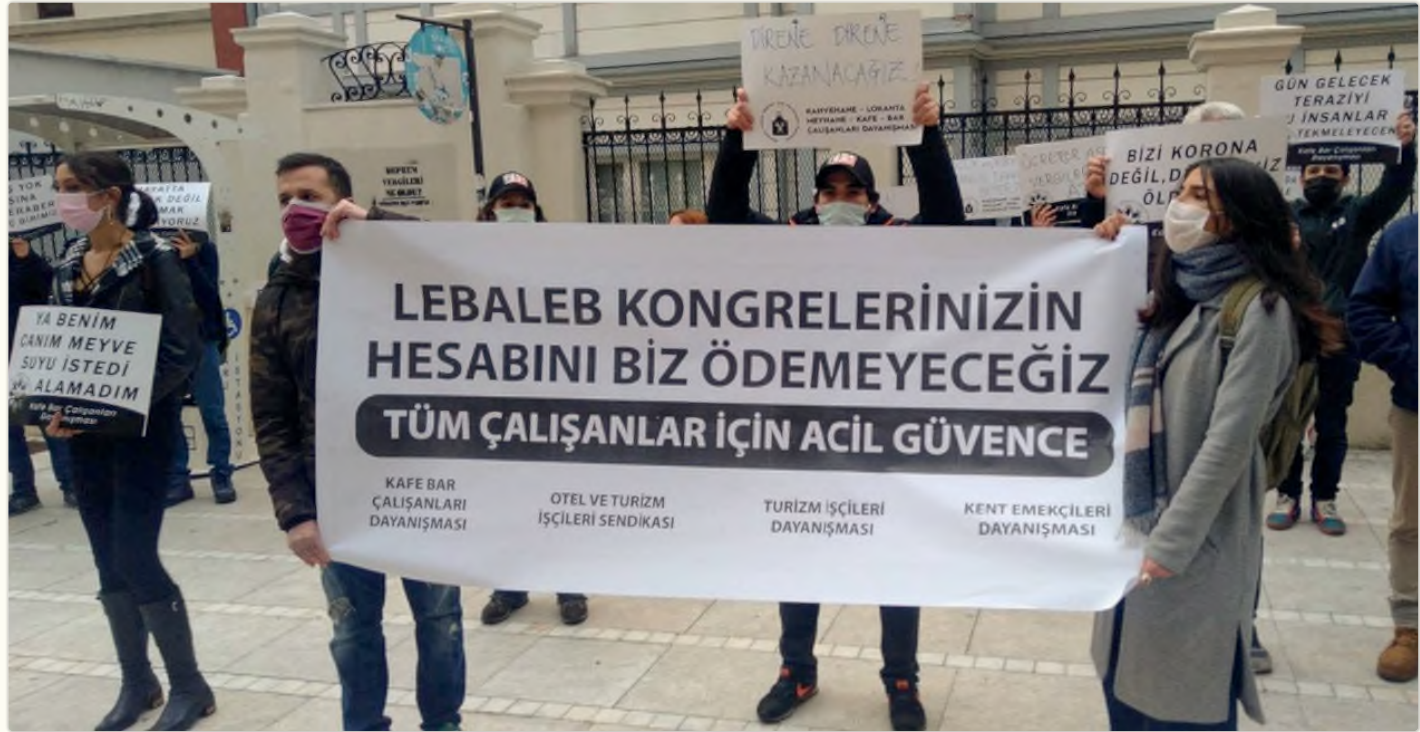
Emekçilerin soracak hesabı var!

Dünya, bir yılı aşkındır süredir koronavirüs salgını ile boğuşuyor. Tüm dünyada sancılı geçen pandemi sürecinde, insanlık kapitalist sistemin sefil çıkarlarına kurban edildi, ediliyor. Ölüm pahasına çarklarını döndüren kapitalist düzen, sağlık emekçilerine cehennem azabı yaşatırken, işçi ve emekçileri de açlık ile ölüm arasında tercih yapmak zorunda bıraktı. Pandemi aynı zamanda kapitalist devletler tarafından sözde önlem adı altında temel hak özgürlükleri kısıtlamanın, polis devleti uygulamalarını pekiştirmenin bahanesi yapıldı.

Türkiye’de pandemi, tek adam yönetiminin akıl dışı uygulamalarda diğer ülkeleri fersah fersah geride bırakmasının vesilesi oldu. Pandeminin başından itibaren alınan önlemlerin genel mantığı, kapitalist ekonominin çarklarına zeval gelmesini önlemek üzerine kuruluydu. Her kabine toplantısının ardından açıklama yapan AKP şefi Erdoğan, ekonomide çarkların dönmesini işaret etmiş, bununla övünebilmiştir.

Ülkede pandeminin her pik yaptığı dönemde, Türk Tabipleri Birliği (TTB) başta olmak üzere ilerici kurumlar ve bilim insanları, “Ekonomik ve sosyal koşullar sağlanarak 28 günlük tam kapanma ve ardından kademeli açılma” çağrısını yineleyip durmaktadırlar. Bu çağrıyı ısrarla duymazlıktan gelen iktidar, satılmış bilim insanlarından oluşan sözde Bilim Kurulu’nu kendi çıkar ve hesapları doğrultusunda kullanmış, şimdiye kadar sorunu kısmi önlemlerle hep geçiştirmiştir. Rejimin temel politikası virüsün artış yaptığı dönemlerde hastanelerde meydana gelecek olan kaosun önüne geçmek olmuştur, ki çoğu kez bunu bile becerememiştir. Ayrıca en az 60 milyon kişinin aşılmasını gerekirken, 2 Nisan itibarıyla ikinci doz aşısı yapılan insan sayısı henüz yüzde 11 (7,1 milyon kişi) civarındadır. AKP iktidarı koronavirüs salgınını nasıl ki sürece yayarak yönetmeye çalıştıysa, aynı şekilde aşıda da yalan ve riyakarlığa devam etmektedir.

Koronavirüs önlemlerini bireyin sorumluluğuna bırakan gerici-faşist iktidar, salgının zirve yapmasının suçunu da topluma yüklemeye çalışmaktadır. “Maske, hijyen, mesafe” diyerek kendi sorumluluklarından kaçan iktidar, pişkinlikte tüm ölçüleri altüst etmektedir. Bu bir yıl içe-

Gerici-faşist iktidar tüm bu dönem boyunca izlediği politikalarla, hayatı işçi ve emekçiler için her geçen gün daha katlanılmaz hale getirmektedir. Sınıf ve emekçi kitleler payına hoşnutsuzluğu ve öfkeyi eylemli tepkiye çevirmenin, sınıf mücadelesinin fitilini ateşlemenin vakti çoktan gelmiştir.

risinde pandemi nedeniyle ölen her insanın katili olan AKP-MHP iktidarı ayrıca toplumu açlığa, işsizliğe sefaletle sürüklemenin de sorumlusudur.

“LEBALEP” KONGRELER İKİYÜZLÜLÜĞÜN, AYMAZLIĞIN FOTOĞRAFIDIR

İçeride baskı ve zorbalığı, dışarıda ise savaş ve saldırganlığı tırmandırarak yarattığı gerilimden beslenen AKP-MHP ittifakının tedirginliği, kitle tabanının erimesi nedeniyle artmıştır. Sermaye diktatörü ve avaneleri, gelinen yerde aritmetik hesaplar yaparak, iktidarı korumanın derdine düşmüşlerdir. Pandeminin de etkisiyle sürekli ağırlaşan ekonomik krizin toplumda yarattığı hoşnutsuzluğun önüne geçemeyen AKP, “güçlü iktidar” pozları vermeye çabalamaktadır.

Toplumun ihtiyaçlarına yanıt üretmekten geri duran gerici-faşist iktidarın sözde “kontrollü normalleşme” kararı nedeniyle, geçtiğimiz ay vakalar kontrolsüz bir şekilde yayılmıştır. Bu da yetmezmiş gibi bir de Erdoğan’ın kişisel hırsları yüzünden kalabalık katılımlı toplanan AKP kongreleriyle toplum sağlığı hiçe

sayılmıştır. AKP’nin yerel ve merkezi kongreleri virüsün yayılmasına adeta davetiye çıkaran bir atmosferde yapılmıştır. Karadeniz kongresinde “lebalep dolu” ifadesini kullanan Erdoğan, topladığı kitleyi ateşe atmaktan bir an için tereddüt etmemiştir. Elebaşı Erdoğan başta olmak üzere AKP şefleri sürekli önlemlerden, “maske, mesafe ve hijyen” kurallarından bahsederken, her eylem “bulaş riski” bahanesiyle yasaklanırken, tüm bunlar yok sayılarak toplanan kongreler, din istismarcısı AKP’nin ikiyüzlülüğünü de ortaya sermiştir.

Maske takmadı diye emekçiler hakkında soruşturma açan, para cezaları kesen rejimin efendileri, sıra kendi sefil çıkarlarına gelince ne korunma önlemlerine ne de mesafeye dikkat etmediler. Pandemi yayılıp emekçileri tehdit ederken, AKP kongrelerinden yansıyan rezalet tablosu halkla alay etmenin, küstahlığın, pervasızlığın göstergesinden başka bir şey değildir.

AKP iktidarının şefi Erdoğan “lebalep” kongreleri topladıktan sonra, kabine toplantısının ardından yaptığı açıklamada yüzüstü “maske, mesafe, hijyen” kurallarını hatırlatıp, salgının yayılması-

nın suçunu emekçilere yüklemiş, salgının yayılma hızının faturasını emekçilere kesmiştir. Ekonomik krizden çıkamayan AKP-MHP iktidarının şefi, yaptığı açıklamalarla krizin faturasını emekçilere yıkma derdinde olduğunu bir kez daha göstermiştir. Mevcut kısıtlamaların Ramazan ayında artacağını duyurusunu da yapan Erdoğan, pandemiyi gerici ideolojisini topluma dayatmanın, toplumun yaşam tarzına müdahale etmenin bahanesine dönüştürmüş, kısıtlamaları da bu çerçevede hayata geçirmeyi ihmal etmemiştir. Alınan kısmi önlemlerin pandeminin seyrine bakılmaksızın, yaklaşan tatil sezonu nedeniyle gevşetileceği ise şimdiden bellidir.

Gerici-faşist iktidar tüm bu dönem boyunca izlediği politikalarla, hayatı işçi ve emekçiler için her geçen gün daha katlanılmaz hale getirmektedir. Sınıf ve emekçi kitleler payına hoşnutsuzluğu ve öfkeyi eylemli tepkiye çevirmenin, sınıf mücadelesinin fitilini ateşlemenin vakti çoktan gelmiştir. Toplumun gerici-faşist iktidardan ve dümenini tuttuğu kapitalist düzenden kurtuluşunun yolu ancak bu mücadele sayesinde açılabilir.

Bir yağmacının ağzından dökülen inciler ve ötesi...

Kaz Dağları aynasında doğa talanına bakmak

Ülkenin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini sermaye gruplarına peşkeş çeken AKP'nin yağma hedeflerinden biriydi Kaz Dağları. Kanada merkezli Alamos Gold şirketine peşkeş çekilen ve altın çıkarmak için siyanürle doğanın talan edileceği proje kapsamında bölgede 350 bin ağaç katledildi. O süreçte ses getiren bir direniş yaşandı. Doğa talanına karşı gelişen Vicdan ve Su Nöbeti sayesinde Bakanlık geri adım atmak zorunda kaldı.

Geçtiğimiz günlerde DW Türkçe, şirketin Türkiye iştiraki olan Doğu Biga Madencilik'in Genel Müdürü Ahmet Şentürk'le yapılan röportajın bir videosunu yayınladı. Şentürk'ün kin, nefret ve para hırsının egemen olduğu açıklamalarının satır aralarında hem Bakanlık ile şirket arasındaki kirli pazarlıklar ortalığa saçılıyor, hem de arkasını AKP'ye dayamanın verdiği riyakarlıkla çalım atan ve direnişçileri tehdit eden bu zatın temsil ettiği zihniyet bir kez daha tescilleniyor.

"ÖYLE KAZ DAĞLARI FALAN DEMEYELİM..."

Video röportajda Türkiye'deki maden yataklarının zenginliklerini sıralayarak başlayan Şentürk, yeraltı kaynaklarının devletin himayesinde olduğunu, bu alanların millet varlığı olduğunu ifade ediyor. Bu ifadeleri kullanmasının sebebi çok geçmeden anlaşıyor: "Mesele hukuk devleti olmaktır. Adam, getiriyor yatırımını bu ülkeye emanet ediyor, buranın hukuk sitemine emanet ediyor."

"Kaz dağları" ismini kullanmaktan imtina eden Şentürk, "Öyle kaz dağları falan demeyelim. Biga diyelim" diyerek işi pişkinliğe vuruyor. Temsilciliğini yaptığı sermaye grubunun Kaz Dağları'na bakışını ise altın hesapları ile ortaya koyuyor. Gelen soru üzerine projeler sonucu kaç ton altın üreteceklerinin hesabını ağzından salyalı olarak anlatan Şentürk, Türkiye'nin toplam altın üretimini %20 ile 25 artırma kapasitelerinin olduğunu ifade ediyor. Bu hesaplarla sorunun çözüleceğini sanan bu zat, asıl dertlerinin ne olduğunu da anlatmış oluyor.

"BİZ TİCARİ BİR KURULUŞUZ"

Kendisine projelerde Türkiye'nin pabucunun ne olacağı yönünde gelen soruları ise alicengiz oyunları yaparak cevaplamaya çalışan Şentürk, "Altın tamamı

Türkiye'de kalacak. Yurt dışına gitmesi söz konusu mu?" dedikten sonra ağzındaki baklayı çıkarıyor: "Birinci alım önceliği Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın." Şentürk elbette altının ülkede kalması ile onun devlet eliyle satın alınması arasındaki farkı bilmiyor değil. Ancak bunu doğrudan ifade etmemeyi tercih ediyor. Kendisine yöneltilen "Yani satın alacak" sorusundan kaçamayan Şentürk'ün verdiği cevap çok kısa ve bir o kadar da net: "Biz ticari bir kuruluşuz." Böylece öncesinde yapılan altın ton hesaplarının ve ülkenin altın üretimine yapılan katkılar gibi boş lafların hiçbir anlamının olmadığı görülüyor. Şentürk'ün yaptığı tüm hesaplar ticari bir kuruluşun hesaplarıdır ve iddia ettiği gibi ülke ekonomisine ve gelişimine katkıyla bir ilgisi yoktur.

Türkiye'nin bu projelerden kârını, şirketin giderlerinin totalde %35'ini Türkiye'den karşılayacaklarını ifade ederek dengelemeye çalışan Şentürk, verilen vergileri uzun uzadıya sayıyor. Kendilerine %25'lik bir kâr marjı kaldığını ifade ederek, "Ben size soruyor muyum kârınızı ne yapıyorsunuz?" diye de küstahça bir karşılık veriyor.

ÖZGÜVENİN ARDINDA GİZLİ PAZARLIKLAR YATIYOR

Büyük bir özgüvenle konuşan Şentürk'ün samimiyezsizliği ve çığılığı, verdiği küstah cevaplar ve kâr mantığı odaklı konuşmaları ile ortaya çıkıyor. Şentürk'ün şişirilmiş bu özgüvenin arkasında yatanın sınırsız devlet desteği olduğu aşikâr. Devlet otoritelerinden izinlerin alındığını ve 60 yıllık ruhsatlarının olduğunu ifade eden Şentürk, mevduata uygunlukları konusunda hiçbir şüphe olmadığını iddia ediyor. Onar yıllık ruhsat dönemleri olduğunu ve 10 yıl sonunda yapılan incelemeler ile bir sorun görülmediği takdirde bir 10 yıl daha uzatıldığını anlatan Şentürk, en fazla 6 defa uzatılan bu ruhsat

larını ve fotoğrafları izah ettiklerini ifade eden Şentürk, "İzah ettikçe insanlar anlıyor" iddiasında bulunuyor.

Şentürk, siyanür kullanacaklarını da gayet açık ve net ifade ediyor: "Siyanürle bu işleniyor. Bunu elde etmenin yolu siyanür" diyor. Ardından çocukların bile güleceği pişkince izahlara girişiyor: "Bir ülke düşünün bir kimyasal bileşikle bu kadar problem yaşanır mı? Siyanür dediğiniz bir kimyasal bileşik. Evet içtiniz mi bunu öldürür adamı. Ama içtiğiniz zaman her gün evinizde kullandığınız çamaşır suyu da öldürür." Devamında, evsel çamaşır suyuyla eşitlediği siyanürü yeraltı sularına karıştırmak için kullanmayacaklarını iddia ediyor.

ŞENTÜRK KORKUYOR!

Şentürk'ün yayınlanan röportajının son kısmında ise adını anmaktan imtina ettiği Kaz Dağları için verilen mücadeleden ne denli korktuğu yansıyor. Küçümseyerek, abartılı beden dili kullanarak ve yer yer yüzünü ekşiterek konuşan Şentürk, ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın mücadelenin güçlü tesiri ile geri adım atmış olmanın hezimetini yaşadığını gizleyemiyor. Kendince iyi bir röportaj vermenin huzuru ile tüm şişirilmiş özgüveni, riyakarlığı ve küstahlığı ile yaptığı konuşmasının sonunda, "Bizim madenimiz 30 milyon yıl bekledi, 30 yıldır bekliyoruz madeni açmak için. Üç-beş ay daha bekleriz sorun değil" sözlerini sarf ediyor. Yalnız, röportajı boyunca kameraya bir kez dahi gözü kaymayan bu zat nedense bu üstü örtük tehdidini savururken suratındaki kurnaz sırıtışla kameraya iki defa gözünü kaydırmaktan kendisini alamıyor. Açık ki, böbürlendiği "profesyonel" kimliği onu her ne kadar frenlese de tehdidi kitlelerin gözlerinin içine baka baka iletme aymazlığından aldığı hazzı bastıramıyor.

Her ne kadar utanmaz ve küstah açıklamaları, doğa katliamı karşısındaki vurdumduymazlığı, direnişçileri tehdit ederken yaşadığı haz vb. Şentürk'e ait olsa da o, sözcülüğünü yaptığı sermaye grubunun ve onun gibilerinin karakterize olmuş biçimi ile karşımızdadır. Burada ki asıl mesele, Şentürk'ün kendisi değil, temsil ettiği zihniyettir. Şentürk, bu zihniyete tutulan "profesyonel" bir aynadır.

her seferinde alacaklarından fazlasıyla emin. 60 yıllık ruhsatlarının var olduğunu koltukları kabarak ve altını çizerek ifade ediyor. Ne var ki, hukuk devleti diye ağızdan düşürmediği güvencesinin mevzuatlarında 60 yıllık ruhsat gibi bir hak söz konusu değil. Şentürk'ün konuşmasından, kapalı kapılar arkasında kendilerine ruhsatlarının 6 defa uzatılacağına teminatının önden verilmiş olduğu açıkça görülmektedir.

Bir diğer kirli pazarlık konusu da Bakanlık onayıdır. Enerji Bakanlığında bir onay beklendiğini belirten Şentürk bu onayın gecikmesinin sebebinin ise "Bakanlığın sosyal olaylara ilişkin hassasiyeti" olduğunu ifade ediyor. Bakanlığın kendilerine konuyu yeterince anlatamadıkları için bunların olduğunu belirttiklerini aktaran Şentürk, onayın gelmemesi durumunda ne yapacakları, tazminat alıp almayacakları üzerine bir soruya, "Gündemimizde olan şeyler değil. Hakımız teslim edilecektir. Bu onay verilecek" diyerek, aldıkları teminatın sadece ruhsatla sınırlı kalmadığını gösteriyor. Proje güzellemeleri ile devam eden konuşmasında Bakanlığın siyasi bir makam olduğunu ve sosyal duyarlılığı olan yerler olduğunu belirterek "Biz sabırla bekliyoruz" diyor. İleri gittiğini düşünmüş olmalı ki, peşinden "Hukuk yolu açık!" diye ekliyor.

"SİYANÜR SADECE BİR KİMYASAL BİLEŞİK"

Gözünü para bürümüş bir burjuvanın konuşmaları olarak kayda geçen bu röportajın bir diğer önemli ayrıntısı da bu zatın doğa katliamına yaklaşımıdır. Kaz dağlarının dronla çekilmiş ve ağaç katliamını belgeleyen fotoğraflarına ilişkin görüşlerini, "Ben maden profesyoneliyim. Ben baktığımda adamlar inşaata başlamış dedim. Benim için normal, öyle" sözleriyle aktarıyor. Fotoğrafların yayınlanmasının ardından çalışmaları durduk-

AKP'ye Merkez Bankası Başkanı dayanmıyor...

Dolar yükseliyor, yoksulluk katmerleşiyor

Milyonlarca insanın açlık sınırının altında yaşamaya çalıştığı bugünlerde, AKP hükümetinin güç gösterilerinin de bir sonucu olarak, Covid-19 vaka sayıları ülke genelinde arttı. Bir yandan açlık diğer yandan virüs tehdidi ile ay sonunu getirme telaşı işçi ve emekçilerin en yakıcı sorunlarının başında geliyor. AKP cephesinden bu her iki soruna karşı da anlamlı bir adım atılmış değil. Ne pandemiye karşı etkili önlemler alınıyor ne de işçi ve emekçilerin insanca yaşayabileceği bir ücret temin ediliyor.

Tüm bunların yanı sıra Merkez Bankası'nda (MB) keyfi bir şekilde yapılan atamalar, zaten yerlerde sürünen ekonomiye darbe üstüne darbe indiriyor. MB Başkanı'nın son iki yılda üç defa değiştirilmesinin ardından, bir gece yarısı kararı ile MB Başkan Yardımcısı da değiştirildi. MB'nin, faiz oranlarını artırması ise işleri iyice kızıştırdı. Bu değişikliklere karşı "piyasalar"ın tepkisi TL'nin değer kaybetmesi ve doların yükselmesi oldu.

UÇAN EKONOMİNİN KIRIK KANATLARI

"Ekonominin uçtuğunu" söyleyen Erdoğan'dan "Maaşınızı dolarla mı alıyorsunuz?" diyen damada kadar AKP'lilerin dalavereleri, elbette ki gerçekleri örtmeye kafi gelmiyor. İşçi ve emekçiler acı gerçekliği en çıplak haliyle yaşıyorlar. Ekonominin son sürat uçurumdan aşağı yuvarlandığı artık herkesin malumu. Damadın koltuğundan edilmek zorunda kalınmasının ardından MB Başkanının değişmesi neden değil, sadece bir sonuçtur. AKP şefi, uçurmaya çalıştığı kırık kanatlı kuşun can çekişmekte olduğunu gizlemeye çalışmakta ve ekonominin dibine vurması ile sonuçlanan beyhude çabalar içinde kıvrınmaktadır.

Ekonominin iflah olmamasının sebeplerini ekonomik tahlillerde aramaya gerek yoktur. AKP iktidarının şefi EYT'lilere çift dikiş yapma ithamıyla ateş püskürürken, AKP'li bürokratların üç dört maaş almaları nedenlerden biridir örneğin. Yine, pandemi koşullarında sınırlı sayıda işçi ve emekçi ailesine göstermelik 1000 TL yardım yapan, işçilere kısa çalışma ödeneği adı altında asgari ücretin dahi altında bir maaşı reva gören AKP'nin diğer yandan sermaye gruplarının vergi borçlarını silmesi, teşviklerle kamu kaynaklarını sonuna kadar sermayenin

hizmetine açması da önemli sebeplerdendir. İşçi ve emekçilere kuru simit layık görülmesine karşın, altın varaklı musluklar ile saray şatafatında yaşayan AKP'nin lüks düşkünlüğünü de unutmamak gerekir. Neden açıktır; AKP'nin hırsızlık, yolsuzluk, rant ve talan politikalarıdır ekonomiyi yerlerde süründüren.

Görünen o ki, Erdoğan'ın uçtuğunu iddia ettiği ekonominin kanatları işçi ve emekçiler için baştan beri kırıktı. Erdoğan'ın uçurduğu ekonomi döviz zenginlerinin ekonomisinden başkası değildir. Bugün doların 8 TL'nin üzerine çıkarak rekor seviyeye yaklaşmış olması, sermayenin bir kesimini aşırı memnun ederken, milyonlarca işçi ve emekçi içinse ağırlaşan yaşam koşulları, işsizlik ve açlık anlamına gelmektedir.

YİNE "DIŞ GÜÇLER, KISKANÇ MIHRAKLAR..."

"Artık ev ve araba almak çok kolay" sözleri ile hatırladığımız AKP Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in doların önlene-meyen yükselişine dair kendisine yöneltilen soruya verdiği cevap akıl almaz denli trajiktir: "Bazı şeyleri biz bilmiyoruz. Her şey bize açık değil. Cumhurbaşkanı'mızın ve bu konulardaki yetkilerin bizim bilmediğimiz konuları bildiği aşikâr." Gece yarısı kararnamelemleri ile ülkeyi yöneten Erdoğan'ın müritleri kendileri adına düşünme işini de Erdoğan'a havale ettiklerini doğruluyorlar. Açıklamasının ardından doların yükselişini dış güçlere bağlamayı ihmal etmeyen Nergis, böylece tek bir akıl ve tek bir ağız ile düşünüp konuştuklarını da tescillemiş oluyor.

Nergis'in konuşmasının satır arala-

rında yapmış olduğu bu itiraflar elbette ki, AKP'nin can simidir. Hemen hemen her eleştiri, "kötü" giden her şey dış güçlere bağlanmakta veya ülke içindeki "teröristlerin" işi olarak görülmektedir. Ekonomiyi yönetemeyen AKP'nin en iyi yaptığı yönetim işinin algı yönetimi olduğu açıktır.

TÜSİAD FIRSATI KAÇIRMAK İSTEMİYOR

AKP "yaptım, oldu" anlayışı ile yol yürümeye devam eder ve algı operasyonları ile düze çıkmaya çalışırken, TÜSİAD'dan gelen açıklama şaşırtıcı olmadı. TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan, son TÜSİAD Olağan Genel Kurul Toplantısı'nın açılışında yaptığı konuşmasında MB'deki atamalara ilişkin olarak sermaye cephesinin düşüncelerini ortaya koydu.

Konuşmasında "güven" ve "istikrar"-dan dem vuran Özilhan, atamaları eleştirerek, "kurumsal yapılarda öngörülebilirlik olmadan plan yapılamaz" dedi. AKP'ye zaman zaman sermaye cephesinin ihtiyaçlarını hatırlatarak ayar veren TÜSİAD'ın temel derdinin daha fazla kâr ve rant olduğu biliniyor. Nitekim Özilhan, "Şimdi önümüzde kaçırmamız gereken bir fırsat var. Pandemi ertesinde ticaret zincirlerinde değişim bekleniyor. Avrupalı şirketlerin tedarik kaynaklarını çeşitlendirmek ve daha yakın coğrafyaya taşımak istemeleri Türkiye'nin önemini daha da artıracak. Bu fırsattan yararlanmak için Türkiye, sorunlarını geride bırakıp sanayi ve tarımsal üretim kapasitesiyle hazır hale gelmeli" sözleri ile "istikrar ve güven"i neden önemsediklerini

de açıklıyor. Yabancı sermaye için ucuz işgücü cenneti haline gelen Türkiye'nin bu potansiyelini koruması ve güçlendirmesi TÜSİAD'ın tek derdidir.

Görüldüğü gibi, pandemi yönetimi konusunda AKP'ye inciler düzen, birlikte çalışmak gerektiğinin altını çizerek barış eli uzatan TÜSİAD'ın derdi bağcıyı dövmek değil üzüm yemektir.

KADER DEĞİL, YALAN!

Madencilerin ölümü için "İşin fitratında var" diyen, hayatını kaybedenlere dair "Temiz öldüler" diyerek sevinen AKP cenahı için işçi ve emekçilerin ölümü sıradan bir vakadır. İş cinayetleri, açlık, yoksulluk işçi ve emekçilerin kaderi olarak görülmekte ve bu şekilde empoze edilmeye çalışılmaktadır. Ne var ki açlık ve yoksulluk da iş cinayetlerinde katledilmek de çocuklarımıza güvenli bir gelecek bırakamamak da kader değil, kapitalist düzenin ve burjuvazinin işçi ve emekçilere dayattığı birer olgudur yalnızca. İşçi ve emekçilerin önüne konulan bu kader, halihazırda dümeninde AKP-MHP faşizminin olduğu düzenin bekasını korumak için uydurulmuş bir yalandan ibarettir.

Sermaye düzeni bir bataklık ve bu bataklık durmaksızın yalan dolan, çürüme, pislik ve irin üretmektedir. Unutmayalım ki açlık ve yoksulluğa karşı çıkmak, sineklerle mücadele edilerek değil, bataklığı kurutmakla mümkündür. Bunun yolu ise sınıf bilincini kuşanarak, sosyalizm mücadelesini büyütmekten geçmektedir. Çocukların aç yatmadığı günler nasırlı ellerin bu uğurdaki mücadelesiyle gelecektir.

Saldırılarınız boşuna, direniş gündend güne büyüyor!

Boğaziçi Üniversitesi'nde, AKP'li Melih Bulu'nun rektör olarak atanmasına karşı 2 Ocak'tan bu yana süren direniş, yaklaşık dört ayı geride bıraktı. Direnişin ilk zamanlarında devletin eylemlere yanıtı polis şiddeti, gözaltı ve tutuklamalar oldu. Ancak devletin tüm saldırılarına karşı başta Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri ve akademisyenleri olmak üzere toplumun büyük bir kesimi yılmadan, sinmeden direnişi sürdürmeye devam etti.

Gözaltılarla, tutuklamalarla hareketi sindiremeyen AKP-MHP iktidarı, bu kez üniversite rektörlükleri eliyle soruşturma saldırısı başlattı. Onlarca öğrenciye haksız hukuksuz bir şekilde soruşturma açıldı. Ancak soruşturmalar, öğrencileri taleplerini haykırmalarından alıkoymak bir yana direnişin daha da büyümesine vesile oldu. Bu saldırı da sökmeyince bu kez gözaltına alınanlara ev hapsi verilmeye başlandı. Bu saldırı da öğrencilerin bir arada olmalarını engelleyemedi, ev hapsi alanların evlerinin önü eylem alanlarına çevrildi. Daha sonra, ev hapsi alanların çoğu tarihsel yıldönümü etkinliklerinin ve eylemlerin olduğu günlerde elektronik kelepçelerini alanlarda kırıp attı. Böylelikle bir kez daha direnişin karşısında devletin acizliği görülmüş oldu.

Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri direnişlerine en son boykot ile devam etme kararı aldılar. Hala da tutsak tutulan 6 öğrenci için 6 günlük boykot programı oluşturuldu. Ancak AKP iktidarının ve kayyım Rektör Melih Bulu'nun direnişe yönelik tahammülsüzlüğü ve polis terörü boykot günlerinde de sürdü. 6 günlük boykotun 4. gününde Hisarüstü'nde 4 Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi, LGBTİ+ bayrağı taşıdıkları bahanesiyle polis saldırısına uğrayarak, gözaltına alındı. Daha sonra arkadaşlarının gözaltına alınması-na tepki gösteren Boğaziçi öğrencileri ise

üniversite kapısı önünde toplandı. Polis, bekleyen öğrencileri üniversite içine doğru sürükleyerek saldırı ve burada da 8 öğrenciyi gözaltına aldı. Boğaziçi öğrencileri gözaltına alınan toplam 12 arkadaşları için bu sefer üniversite içinde daha kitlesel bir eylem gerçekleştirdiler.

Dışarıdan gelen, gözaltı saldırısına karşı Boğaziçi öğrencileri ile dayanışmak isteyen gençlik örgütlerine de polis azgınca saldırdı ve orada da 12 kişi gözaltına alındı. Polis saldırısı gerçekleşse de öğrenciler direnişe devam ettiler. Gözaltına alınanlar ertesi gün İstanbul Adliyesi'ne getirilirken, arkadaşları için adliye önünde bir araya gelmek isteyen kitleye de devletin cevabı polis şiddeti ve gözaltı oldu. Adliye önünde işkence ile gözaltına alınanların sayısı 52 olurken, polis günü adliye çevresinde terör estirdi.

AKP iktidarının Boğaziçi direnişinin gündend güne büyümesine karşı korkuları artarken, son günlerde bu korkunun di-

şavurumunu polis şiddeti ve gözaltı saldırısı oluşturdu. Gençliğin haklarına ve özgürlüğüne yönelik gerçekleştirilen bu saldırılar, devletin nasıl da pervasızlaştığını gözler önüne serdi.

Devletin artan şiddeti bir yana, asıl görülmesi gereken önemli nokta, bunca şiddete, gözaltı ve tutuklama saldırılarına karşı gündend güne direnişin büyüme-ye devam etmesidir. AKP iktidarı korkusundan ve çaresizliğinden dolayı şu anda elindeki tek yol olan şiddeti kullanıyor. Şiddetin dozunu artırarak, gençliğe mesaj vermeyi, direnişi bitirmeyi ve mümkün ise gençliği sindirebilmeyi hedefliyor.

Ancak direnişin ilk gününden beri ortada apaçık bir gerçek duruyor. Boğaziçi direnişinde sokaklara taşan gençliğin öfkesinin tek nedeni AKP'li Melih Bulu'nun iktidar tarafından rektör atanması değil. Eğitimde yaşanan sorunlar ve özellikle pandemi ile birlikte eğitim alanında yaşanan kaos, yine bu süreçte artan

fırsat eşitsizliği ve en önemlisi gelecek kaygısının neredeyse tüm gençliğin ortak kaygısı haline gelmesi, gençliğin içinde uzun süredir öfke mayalıyordu. Geçim sıkıntısından dolayı veya bu sistemde kendine bir gelecek görmeyen birçok gencin çözümü yaşamına son vermede bulması, gençliğin içinde biriken öfkenin daha da artmasına vesile oluyordu. Ya da örneğin bir belediyede açılan iş ilanına başvuruların yarısından fazlasını üniversite mezunlarının oluşturuyor olması, gelinen yerde işsizlik ve geleceksizlik kaygısının gençliğin yaşamında ne denli büyük bir yer kapladığını görmek için yeterlidir.

Hali hazırda yaşanan sorunların üstüne bir de söz-yetki-karar hakkının çiğnenmesi, özgürlüklerin kısıtlanması saldırısı da eklenince, Boğaziçi direnişi toplumun büyük bir kesimi tarafından sahiplenildi. Bugün direnişin 7'den 70'e neredeyse herkes tarafından biliniyor olması veya direniş üzerine konuşuluyor olması bunun bir göstergesidir. İktidar da bu gerçekliği görüyor olacak ki, direnişi bitirmek için her türlü yola başvuruyor. Ev baskınlarından gözaltılara, tutuklamalardan ev hapsine, polis şiddetinden soruşturmalara kadar türlü yola başvursalar da saldırıları boşunadır. Gençliğin içinde biriken öfke büyüktür. Gençlik, haklarının çiğnenmesine, özgürlüklerinin ellerinden alınmasına karşı direnmeye, sözünü söylemeye, sokakta olmaya devam edecektir.

İzmir'de öğrencilerden boykot ve açık ders

Saray rejimi her türlü saldırıyla gençliğin bir araya gelmesini engellemeye çalışıyor. Gençlik ise saldırılara, daha fazla bir araya gelerek yanıt veriyor.

İzmir Üniversite Dayanışmalarının çağrısı ile 1 Nisan'da üniversite öğrencileri Gündoğdu Meydanı'nda bir araya geldi ve açık ders gerçekleştirdi.

Boğaziçi'nde başlayan "özerk demokratik üniversite" talebiyle süren direnişinin tüm baskı ve devlet terörüne rağmen ülke çapında

tüm üniversitelerde sürdüğü vurgulanan açık konuşmasında "Anıl ve Şilan'ın giremediği derslere biz de girmiyoruz" diyerek boykot yapıldığı ifade edildi.

Konuşmada; tutuklu ve ev hapsindeki öğrenciler serbest bırakılana, üniversitelerdeki polis ablukası son bulana, tüm kayyımlara gidene kadar mücadelenin süreceği vurgulandı.

Sonrasında, ihraç edilen akademisyenlerden Yasin Durak tarafından "Kültürel Hegemonya ve Üniversite" başlıklı ders yapıldı.

Üniversiteliler direnişle, tutuklu arkadaşlarını aldılar...

“Bundan sonrası hepimizde!”

Boğaziçi Üniversitesi'nde “Özerk-demokratik üniversite” talebiyle süren direnişte geçtiğimiz hafta yapılan boykot 27 Mart günü Kadıköy'de gerçekleştirilen mitingle son buldu. Eylem öncesi Kadıköy polis tarafından abluka alındı ve her noktada polisler bekletildi. Eylem alanının etrafını çeviren polis, arama yaptı.

Yoğun polis ablukasına rağmen yapılan açıklamada gözaltına alınan öğrencilerin serbest bırakılması istenilirken, tutuklanan öğrencilerin serbest bırakılması çağrısı yapıldı. Eylemde, önceki günlerde yapılan eylemlerde estirilen polis teröründe gözaltına alınan öğrenciler söz aldı. Öğrenciler “Bizi korkutmaya çalışıyorlar yıldırımaya çalışıyorlar. Yılmıyoruz susmuyoruz. Her türlü baskının karşısında meşru olan biziz” vurgusu yaptı.

Gözaltına alınıp bırakılan bir öğrenci “Bu direniş hepimizindir. Bu sürecin başından beri ‘BOÜN’e kayyım atanmasını siyasallaştırmayın’ dediler. Kayyımlar yalnızca üniversitelere atanmadı kayyımlar ilk Kürt halkının iradesine atandı. Saldırıların kaynağı ortaktır. Kayyımların kimin sözcüsü olduğunu biliyoruz. Başta BOUN olmak üzere tüm kayyımlar geri çekilsin” dedi. Konuşmanın devamında HDP'nin kapatılmasına değinilirken “HDP kapatılmaz, yaşasın halkların kardeşliği” sloganları atıldı.

Konuşmaların ardından basın açıklaması okundu. Basın açıklamasında “Boğaziçi’de başlayan, onlarca üniversiteyi saran ve ülkenin dört bir yanında sokakları dolduran direnişimizin 83. gününde Kadıköy’den sesleniyoruz” denildi. 25 ve 26 Mart’ta önce üniversitede ardından adliye önünde gerçekleşen saldırıların anlatıldığı açıklamada “Biz biliyoruz ki; kendi meşruiyet krizini örtmek isteyen muktedirler, demokratik taleplerimizi gerçekleştirmek şöyle dursun, iktidarda bir gün daha kalabilmek uğruna eylemlerimize bütün baskı ve zor aygıtlarıyla saldırmaya devam edecek. Ama özgürlüğü onlar bize vermeyecek, biz alacağız” vurgusu yapıldıktan sonra talepler bir kez daha sıralandı.

KADIKÖY’DE GENÇLİK EYLEMİNE POLİS SALDIRISI

Hafta boyunca Boğaziçi Üniversitesi’nde direniş sürerken, Üniversite Dayanışmaları tutuklu öğrencilerin serbest

bırakılması çağrısıyla 1 Nisan’da ülke çapında boykot örgütledi. İstanbul’da hafta boyunca çağrısı yapılan boykotun yanı sıra aynı gün Kadıköy’de “Özgürlüğümüzü, arkadaşlarımızı, kampüslerimizi almak için geliyoruz” şiarıyla eylem gerçekleştirilmek istendi. Eylem öncesi Kadıköy Kaymakamlığı tarafından getirilen yasağa rağmen öğrenciler Rexx sineması önünde toplanarak yürüyüş yapmak istedi. Öğrencilerin önüne barikat kuran polis kısa süre sonra saldırıya geçerek terör estirdi. Polisin saldırısında 3 DGB ve DLB’linin de aralarında olduğu en az 35 kişi darp ve işkence edilerek gözaltına alındı. DLB’linin kafasından ve burnundan yaralandığı öğrenildi. Ayrıca Hasan D. adlı gencin midesinin bulandığı, kulağında kanama olduğu belirtildi.

Polis saldırısı, basın toplantısı ile protesto edildi. Basın toplantısında polisin saldırısı ve gözaltına alınanlarla ilgili bilgi verildi. “Özgürlüğümüzü kazanana, tüm kayyımlar gidene kadar demokratik üniversite talebimizi savunmaya devam edeceğiz” denildi.

Üniversite Dayanışmaları adına yapılan basın açıklamasında ilk olarak yaşanan süreç özet olarak aktarıldı. Söz, yetki, karar hakkına değinilen açıklamada Boğaziçi Üniversitesi’nin yanı sıra diğer üniversitelerde yaşanan sorunlardan bahsedilerek iktidarın saldırgan politikaları teşhir edildi. “Bundan sonrası hepimizde” vurgusu yapılarak “Gelin özgür ve demokratik üniversite mücadelesini hep birlikte yükseltelim, gelin dayanışmaları güçlendirelim, gelin üniversitelere vurulan kelepçeyi sökelim. Gücümüze güve-

nelim, üniversiteleri yönetmeye gözü müzü dikelim! İktidarın korkularına hep birlikte karşılık vererek onları üniversitelerden de memleketten de gönderelim!” ifadeleri kullanıldı.

Açıklamanın sonrasında 2 Nisan Cuma günü Kartal’da bulunan Anadolu Adliyesi’ne “Anıl ve Şilan’ı almaya” çağrı yapıldı. Gözaltına alınan öğrenciler, 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet iddiasıyla işlem yapıldıktan sonra gece geç saatlerde serbest bırakıldı.

TUTUKLU ÖĞRENCİLER SERBEST

AKP’li Melih Bulu’nun Boğaziçi Üniversitesi’ne kayyım rektör olarak atanması ile başlayan “Özerk-demokratik üniversite” eylemlerine katıldıkları için tutuklanan Anıl Akyüz ve Şilan Delipalta’nın mahkemesi 2 Nisan’da Kartal’daki Anadolu Adliyesi’nde görüldü.

Duruşma 9.30’da başladı. Üniversiteliler, aileler ve milletvekillerinin de katılımı ile 12.30’da basın açıklaması yapıldı. Şilan Delipalta’nın kardeşi “Gençliğe baskı ve şiddetle geri adım attırmaya çalışıyorlar, bilsinler ki gözlerini kaçırdıkları her yerdeyiz” diyerek kayyımların gideceğini vurguladı. Boğaziçi eylemlerinde gözaltına alınan ve ev hapsi verilen bir üniversite öğrencisi yılmayacaklarını vurgulayarak, “Bir adım dahi geri adım atacağımızı düşünen varsa gözlerini sokaklara çevirsin” dedi.

Konuşmaların ardından basın açıklamasını öğrenciler adına Cihan Çiçek okudu. “Şilan ve Anıl’ı bugün buraya almaya geldik” denilen açıklamada, iki

öğrencinin yıllardır üniversitelerde mücadele yürüttüğüne değinildi ve “Hem kendi üniversitelerine atanan kayyum rektörlere karşı hem Boğaziçi Üniversitesine atanan kayyum Melih Bulu’ya karşı üniversitenin tüm bileşenlerinin yanında olmuştuk, özerk demokratik üniversite mücadelesini sahiplenmişlerdir” ifadeleri kullanıldı. “Şilan ve Anıl ne tutuklandıkları gün ne de bugün hiç yalnız değillerdi” diye devam eden açıklamada, mücadele eden tüm toplumsal kesimlerin üniversite gençliğinin, kadınların, LGBTIQ+’ların, Kürtlerin, direnen işçi ve emekçilerin bu mücadelenin yanında olduğu belirtildi, “Bizler asla yalnız değiliz ama atanan kayyımlar ve onları atayanlar yalnızlar” denildi.

Ardından Üniversite Dayanışmaları adına yapılan konuşmada, mücadeleyi hiçbir baskının durduramayacağı vurgulanarak şunlar ifade edildi: “Haklı ve meşru talepler ekseninde yan yana gelmiş üniversite öğrencileri ve üniversite dayanışmaları olarak biz haklıyız ve kazanacağımızı biliyoruz. Başta Melih Bulu olmak üzere tüm kayyımlar istifa edene kadar, söz-yetki-karar hakkı tüm üniversite bileşenlerinde olana kadar, polis kampüslerimizden çekilene kadar ve tutuklu ya da ev hapsinde olan arkadaşlarımız serbest bırakılana kadar ‘Bundan sonrası hepimizde’ demeye devam edeceğiz.”

Boğaziçili öğrencilerin davasının ilk duruşması tutuklu öğrenciler Delipalta ve Akyüz’ün tahliyesi, ev hapsi ve adli kontrol şartlarının kaldırılmasıyla sonuçlandı.

Hyundai'de yaşananlara dair...

Kocaeli'de Kibar Holding'in çiftliği sayılan Hyundai Assan ve ona bağlı yan sanayi fabrikalarının bulunduğu Kibar OSB'de pandemi sürecinin ve son dönemde metal işkolunun önemli eylemlerinden biri gerçekleşti. Hyundai Assan işçileri ücretlerine gelen sefalet zammına karşı fiili mücadelenin yolunu tuttular. İşçilerin eylemi, eline pandemi sopasını alarak işçi sınıfına ücretli köleliği, sefaleti, ölümüne çalışmayı dayatan sömürücü, baskıcı, yağmacı sermaye düzeninin gerçek yüzünü tüm çıplaklığıyla gözler önüne serdi. Bu düzen karşısında işçi sınıfının ayağa kalkması gerektiğini, ayağa kalktığında kendisine dayatılan "kader"i değiştirebileceğini gösterdi.

KİBAR OSB: SÖMÜRÜ CEHennemİ!

Hyundai işçilerinin yaşamış olduğu haksızlıklar yeni değildir. Hyundai Assan ve ona bağlı olarak çalışan yan sanayi fabrikaları işçileri yıllardır çalışma koşullarına karşı tepkilerini çeşitli biçimlerde ortaya koyuyorlardı. Ama ya tekil ya da parçalı kalan bu tepkilerin hepsi Kibar Holding tarafından bazen (2009 yılında gerçekleşen zam eylemlerinde olduğu gibi) işten atmalarla bazen de ufak tavizler ve tutulmayan vaatlerle bertaraf edilmişti. Bu yöntemlerin başarılı olmadığı Posco Assan'da ise sendikalaşma mücadelesi, sermaye ile devletin özel iş birliği, şiddet ve hukuk katliamıyla bastırıldı. Birleşik Metal-İş'in yetkisi düşürüldü ve sendika üyesi işçiler polis zoru ile işten çıkartıldı.

Tüm bu deneyimler yaşanırken, Kibar OSB'de çalışan işçilerin çalışma koşulları giderek kötüleşmeye devam etti. Pandemi döneminde ise katmerlendi. Geçtiğimiz yıl pandemi döneminin başlangıcı olan mart ayı yine Hyundai Assan işçilerinin ücret zammı dönemiydi. Zamların açıklanması uzatıldı. Alınmayan önlemler yüzünden bir Hyundai işçisi ve annesi hayatını kaybetti. O günlerde zaten fabrikayı planlı olarak durdurma kararı olan Hyundai Assan, sefalet zammını açıklayıp duruşa gitti. Bu şekilde verilen zam kırıntısı pandemi ve duruş ile kaynamış oldu.

SEFALET ZAMMINA KARŞI İŞÇİLER AYAĞA KALKTI

Bu yıl Hyundai işçisinin başına yine aynı şey geldi. Yönetim, sarayın enfla-

yon rakamlarına dayanarak, %10-14 oranında zam açıkladı ve bunu enflasyonun üstünde bir artış olarak sundu. Ama bu defa işçiler her bölümde tüm vardiyalarda ortak hareket ettiler. Yemekleri protesto edip, birlikte iyileştirme taleplerini dile getirdiler. Çıkışlarda servislere binmeyip, gelen vardiyanın yemek saatine kadar "Sefalet zammını kabul etmiyoruz" diye haykırdılar.

İlk gün klimalı katlarından inip işçileri dinliyormuş gibi yapan yönetim, eylem yapan işçilere sitem ederek, "Ne gerek vardı böyle şeylere diyalog kuralım" naraları atarken, eylemlerin ikinci gününün sabahına kapıya polis ordusunu yığdı. İşçileri yasal olmamak ile suçlayıp, "%1 zam bile vermeyiz" tehdidiyle, yine işçilere gözdağı vermek istedi. İşçiler taleplerinden vazgeçmeden yaptıkları eylemlilikleri kararlılıkla sürdürüp, polis tehdidi karşısında "İşçiye uzanan eller kırılır" sloganlarını attılar. Şirket yönetimi, üçüncü günün sabahında bir gün önce söylediklerinden geri adım atarak, "Ücretlerde en kısa zamanda iyileştirmeler yapmayı, hiçbir işçinin eylemlerden kaynaklı işten atılmayacağını ve işçi temsilcilerinin artık işçiler tarafından seçileceğini" kabul ederek, işçilerle anlaşmaya vardı.

Normal zamanlarda Hyundai işçileri mart ayında yıllık ücret zammını, eylül ayında ise 6 aylık enflasyon zammı alıyor. Yönetim hep eylülü adres gösterirken, ücret iyileştirmeleri için çip krizinden kaynaklı 1 ay mühlet istedi. İşçiler ise talepleri karşılanmadığı takdirde eylemlerine devam edeceklerini belirttiler.

SERMAYEYE GÜVENİLMEZ! KENDİ BİRLİĞİNE GÜVENMELİSİN!

Hyundai yönetimi sözünü ne kadar tutar bilinmez. İşçiler de bu yüzden eylemlere devam etme şerhi koyarak, anlaşmaya gittiler. Hyundai'nin çip krizini bahane etmesini, eylemleri bitirip zaman kazanmaya yönelik bir hamle olarak görmek gerek. Yoksa Hyundai'nin kazandığı servete karşılık işçilerin istediği 3 kuruşluk zam devde kulak bile değil. Ama diğer yandan Hyundai işçisinin şu anki bilinç ve örgütlülük düzeyi açısından önemli bir adım atılmıştır. Bundan ötesi örgütlülüğün güçlendirmesine bağlıdır. Hyundai işçilerinin süreci bu yönü ile okuması önemlidir. Keza elde edilen bu

fiili deneyimle Hyundai işçileri geri adım attırılmıştır. Geri adımın işçiler adına kazanıma dönüşmesi ve işçi sınıfına örnek olması, Hyundai işçisinin kendi birliğini dağıtmadan, zayıf yanları güçlendirerek hareket etmesine bağlıdır.

Özellikle yönetimle görüşmede her bölümden seçilen işçilerden bir heyet oluşturulması önemli bir adımdır. Bu görüşme için yapılan sözcü seçimi, her bölümde bölüm komiteleri, bölüm komitelerinden de fabrika komitesini oluşturmak için yapılmadı. Hyundai işçisini bir adım öteye ancak tabandan oluşturmuş bu komiteler taşıyacaktır.

Hyundai yönetimine, sermayedarlara güven olmaz. Verdikleri sözlere değil, örgütlülüğümüze güvenmeliyiz. İşçilere "İşten atma olmayacak" diye söz verdiler. Yarın işçilerin kararlılığında küçük bir kırılma gördükleri an işten atma ya da şu anda tüm ülkede kullanılan ücretsiz izin saldırısını devreye sokabilirler. Hyundai işçisi bunların hepsine hazırlıklı olmalıdır. İşten atma veya ücretsiz izin saldırısı geldiğinde "Arkadaşım yoksa üretim de yok!" diyerek ellerini şaltere uzatmalıdır. Eylemlerde yakalanan birlikteliği bozmaya yönelik sermayenin saldırılarına hazırlıklı olunmalı, gelmesi muhtemel saldırılara bu anlayışla karşı konulmalıdır.

Hyundai Assan fabrikasında gerçekleşen eylemlere, en yakın fabrika olan Hyundai Glovis işçileri de hep katılmışlardır. Assan Hanil, Hyundai Steel, Hyundai Mobis ve Posco Assan işçileri ise sürecin dışında kalmışlardır. Hyundai Assan işçileri, Kibar OSB fabrikalarında çalışan tüm bu işçileri de mücadeleye ortak etmeye çabalamalıdır. Her fabrikayı tabandan komitelerle örgütlenmeye teşvik etmeli, tüm fabrikaların temsil edildiği ve ortak kararların alındığı Kibar OSB işçilerinin komitesini bugünden hedeflemelidirler.

SENDİKALAŞMA HAKTIR!

Sendikalaşma hakkı her defasında gasp edilen Hyundai işçisi ancak ve ancak tabandan kurulan güçlü birlikteliği ile bu adımı atabilir. Sendikalaşma seçeneği işçiler arasında önemli bir tartışma gündemidir. Ancak Türk Metal'in işbirlikçiliği,

Birleşik Metal-İş'in ise icazetçi tavır işçilerin sendikalaşmaktan uzak durmasını neden olmaktadır. Hyundai işçileri, tabandan birliğini kurduğu ve kendi iradesini hiçbir sendika ağasına teslim etmediği müddetçe sendikalaşmaktan uzak durmamalıdır. Ayrıca tek seçenek bu sendikalar da değildir. Metal işçilerinin Metal Fırına'da kurduğu sendika olan TOMİS, Hyundai işçilerinin fiili-meşru mücadelesini ileriye taşıyacak bir seçenektir. TOMİS de Hyundai işçisinin gündemine daha ileriden girmenin yol ve yöntemlerine daha fazla yüklenmelidir.

Eylemler sürecinde Türk Metal refleks tepki olarak "Hyundai işçilerinin eylemi bireyseldir, bizimle alakalı değildir" diyerek, safını net şekilde belli etti. Birleşik Metal-İş bürokrasisi, işçilerin eylemini Kocaeli Şube Başkanı'nın ifadesi ile "Mağlubiyet garantili mücadele" olarak tanımladı. Hyundai işçisinin vermiş olduğu mücadelenin bir parçası olmak ve onu ileriye taşımak yerine üstenci ve Hyundai işçilerinin mücadelesini yok sayan bir tutum takındı ve işçileri sendikalı olmaya çağırdı. TOMİS ise sürecin başlaması ile birlikte işçilerin mücadelesine sahip çıkarak, beraber mücadele etmeye çağırdı.

Hyundai işçilerinin üç güne yayılan eylemleri göstermiştir ki en basit talebimizi almak için bile işçilerin ortak mücadeleye girişmesi gerekmektedir. Bugün Hyundai işçilerinin yaptığı eylemler tek başına işçiler açısından henüz net sonuçlar doğurmuş değildir. Fakat bu durum hiç de Hyundai işçilerinin mücadelesinin önemine gölge düşürmemektedir. Hyundai işçileri binlerce üyesi olan sendikaların bürokratlarının yapamadığını yaparak, her şeyin yasaklı kılındığı bir dönemde fiili mücadeleye girişmişlerdir. Yoksulluk ve pandeminin yaşamlarımızı çekilmez kıldığı bir dönemde bir arayış içerisindeki milyonlarca işçiye umut olmuşlardır. Hyundai sermayesine geri adım attırılmışlardır.

Bizlere düşen ise Hyundai işçisinin bu haklı mücadelesi büyütme, eksik yanlarını güçlendirmek ve mücadeleyi diğer sınıf bölüklere yaymaktır.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

İşçiler hakları için direniyor

TOMİS'TEN EVSİD ÖNÜNDE EYLEM

Kod 29'un kaldırılması talebi ile Sinbo fabrikası önünde direnen Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) üyesi Dilbent Türker, Sinbo patronunun da üyesi olduğu Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği'nin (EVSİD) Genel Kurulu başladığı saatlerde EVSİD önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

2 Nisan'da direnişinin 68. gününde yapılan açıklamada AKP şefi T. Erdoğan'ın "Fabrikalarda üretim hiç durmadı" sözü hatırlatılarak AKP iktidarının pandemide işçilerin yaşamını hiçe saydığı teşhir edildi. EVSİD kapitalistlerinin fabrikalarındaki sefalet koşullarına, baskı ve sömürüye dikkat çekilen açıklamada şöyle denildi:

"Arnica'dan Fakir'e, Fantom'dan Korkmaz'a, Kütahya Porselen'den Simfer'e kadar daha adını saymadığımız 200'e yakın fabrikanın patronu ve yöneticileri burada. MÜSİAD önündeki açıklamamızda da belirttiğimiz gibi, patronlar toplantılarında 'işçilerimizin çalışma koşullarını iyileştirelim, ücretlerini arttıralım' demiyorlar tabii ki! Onlar; 'kâr, kâr ve ne pahasına olursa olsun bir daha kâr diyorlar!'"

Açıklama "Başta Sinbo olmak üzere EVSİD şahsında emeğimizi sömüren siz patronların kâr hırsına karşı biz de örgütleniyoruz. Emeğimizi çaldığınız yetmiyormuş gibi yalan ve iftiralarla Kod 29'a sarılmanıza karşı da direniyoruz. Bugün direnişimizin 68. günündeyiz ve inanıyoruz ki daha önce nasıl kazandıysak yine direne direne kazanacağız!" ifadeleriyle son buldu.

SML direnişçisi işçilerin de katıldığı açıklamanın ardından Sinbo önünde var-diya çıkışında işçilere seslenildi.

SML DİRENİŞÇİLERİ ZARA ÖNÜNDEYDİ

DEV TEKSTİL üyesi SML Etiket işçileri, direnişlerinin 59. gününde 2 Nisan'da Zara mağazası önünde basın açıklaması yaptı.

SML Etiket'teki saldırıdan Zara'nın da sorumlu olduğunun altını çizen DEV TEKSTİL temsilcisi, "Koronavirüs nedeniyle pek çok emekçi kardeşimiz yaşamını yitirdi. Buna karşı bizim mücadeleden başka seçeneğimiz yok. Bizlere Sinbo, SML Etiket, Migros, PTT işçileri ne yapmamız gerektiğini gösteriyor" diye ko-

nuştular.

Ardından söz alan direnişçi Derya Sırbudak, "28 Ocak'ta 22 arkadaşımızla birlikte işten çıkarıldık. Sendikal çalışmaya öncülük eden işçiler çıkarıldı. Direnişimizden bir adım geri atmayacağız" dedi.

Eylemde söz alan direnişçi Seçil Arı ise, düşük ücretlerle gece gündüz çalıştırıldıklarını belirterek "Şu an Zara'dan bir tshirt bile alamıyoruz. Biz üretiyoruz, patronlar sefa sürerken biz cefa çekiyoruz" dedi.

SML Etiket direnişinin "Sendika düşmanlığı ve işten atmalar son bulsun! İşten atılan arkadaşlarımız geri alınsın! Taşeron çalışma son bulsun!" taleplerinin bir kez daha haykırıldığı eylemde, Zara'nın pandemide kârlarını katladığı da teşhir edildi.

MİGROS DEPO İŞÇİLERİNE GÖZALTI

Migros Depo'da ücretsiz izin ve ardından Kod-29'la işten çıkarma saldırısına karşı 3 aydır direnişlerini sürdüren DGD-SEN üyesi işçiler, Migros kapitalisti Tuncay Özilhan'ın evi önünde yaptıkları eylemde bir kez daha polisin saldırısıyla karşılaştı.

TÜSİAD YİK başkanı da olan Özilhan'ın evinin önünde 31 Mart günü eylem yapmak isteyen işçiler, "mahallede eylem yasağı" bahanesiyle polis tarafından engellenmek istendi. "Yaşasın Migros direnişimiz!", "Özilhan işçiye hesap verecek!", "İşçiler açken Özilhan'a huzur yok!" "Sermayeniz bizden çaldıklarınız!" sloganlarını haykıran işçiler ve İnşaat-İş Sendikası'ndan dayanışmaya gelenlerin de aralarında olduğu 16 kişi gözaltına alındı.

A-PLAS'TA KOD-29'A KARŞI DİRENİŞ

Bursa'nın Osmangazi ilçesi Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde Tofaş, Ford, Hyundai gibi büyük firmalara plastik yedek parça üreten A-Plas fabrikasında Türk Metal sendikasında örgütlendikten sonra Kod-29'la işten çıkarma saldırısıyla karşılaşan işçiler, bir aydır fabrika önünde direnişte.

Türk Metal'in çadırında nöbetleşe direnen 71 işçi, kalarak eylemlerini sürdürüyor. "Hükümet duyana kadar bu eyleme devam edeceğiz" diyen işçiler, gasp edilen haklarının arkasında olduklarını ve direnişle kazanacaklarını belirtiyor.

MODÜL ÇELİK İŞÇİLERİ İŞ BIRAKTI, ZAMMI ALDI

Kocaeli Kartepe'de bulunan Modül Çelik fabrikasında işçiler kapitalistlerin yüzde 12 zam dayatmasına, ücretleri geç yatırmasına karşı işçiler iş bıraktı.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kayyımı Münir Karaloğlu'nun yeğeni Cenk Karaloğlu'nun sahibi olduğu fabrikada işçiler, ödenmeyen ücretlerini 31 Mart sabahı aldılar. Bir daha gecikme olmayacağı sözü verilen işçiler bu yılın Ocak ayından itibaren uygulanacak yüzde 15 zamlı ücretlerini de Nisan ayıyla birlikte almaya başlayacak.

ANTEP'TE TEKSTİL İŞÇİLERİ KOD-29'A KARŞI DİRENİŞTE

Antep'te Kod-29 ile işten atılan DİSK Tekstil üyesi Yasin Kaplan ve Güven Boya işçileri direnişlerinin 45. gününde 31 Mart günü suç duyurusunda bulundu.

İşçilerin adliye önünde yaptıkları açıklamada DİSK Tekstil İşçileri Sendikası Gaziantep Bölge Temsilcisi Mehmet Türkmen konuştu. Kapitalistlerin pandemi fırsatçılığına ve Kod-29 saldırısına değinen Türkmen, "İşçileri ahlaksızlık ve kötü niyetle suçlayarak işten atanlar onlar; yasaları çiğneyen, işçilerin anayasal hakkını kullanmasına engel olan, türlü suçları işleyenler onlar, fakat ahlaksızlık ve kötü niyetle suçlanan işçiler. İki fabrika yönetimine de bir kez daha sesleniyoruz; bu suçları işlemekten vazgeçin" dedi.

BAKIRKÖY BELEDİYESİ İŞÇİLERİNİN 14. EYLEMİ

Bakırköy Belediyesi'nde DİSK/Genel-İş İstanbul Avrupa Yakası 2 No'lu Şube üyesi işçiler, toplu iş sözleşmesi (TİS) hakları için başlattıkları eylemlerin 14.sünü 30 Mart'ta Bakırköy Özgürlük Meydanı'nda yaptı.

Belediye yönetiminin, toplu sözleşme yapmamak için yasal süreci uzattığı, işçilerin haklarını gasp ettiği, pandemi de de yeni sömürü uygulamalarını devreye soktuğu teşhir edilen açıklamada, işçilerin sorunlarının masada çözülmesi istenerek şu talepleri sıralandı: "Bakırköy işçilerinin anayasal hakkı olan toplu sözleşmeleri yapılınsın, keyfi olarak işten

attığınız işçiler geri alınsın, ücretlerinde kesinti yaptığınız işçilerin ücretleri eski haline getirilsin, işçiler üzerinde yapılan baskılara tehditlere son verilsin, sendikalı olma hakkımıza saygı gösterilsin."

ENMED TEKSTİL İŞÇİLERİNDEN EYLEM

Mersin Serbest Bölge'de bulunan En Med Global Tekstil'de işçiler alamadıkları Şubat ücretleri için 29 Mart günü fabrika önünde eylem yaptılar.

Bir süredir üyesi oldukları DEV TEKSTİL sendikasının sosyal medya sayfasında seslerini duyuran işçiler son olarak sendikaları ile birlikte eylem yaptılar. Eylemde sendika üyeleri söz alarak basını ve desteğe gelenleri bilgilendirdiler. Kendilerine söz verilen tarihte paralarının yatırılmadığını, sürekli oyalandıklarını belirten işçiler "hakkımız olanı almak için eylem yapmaktan başka çaremiz kalmadı" dediler.

CEM BIALETTİ GREVİ SONUÇLANDI

Cem Bialetti fabrikasında Birleşik Metal-İş Sendikası ile süren toplu iş sözleşmesinde (TİS) anlaşma sağlanmasıyla grev 28 Mart'ta 19. gününde sona erdi.

Anlaşmaya göre, birinci altı aylık dönem için ücretlere yüzde 18 oranında zam yapıldı. Ücretlere 2. altı ayda yüzde 6, ve izleyen her altı ayda enflasyon oranında zam yapılacak.

BAYRAMPAŞA BELEDİYESİ'NDE EYLEM

Bayrampaşa Belediyesi'nin Kod 29'la işten çıkardığı işçiler, belediye önünde eylem yaparak "Asıl ahlaksızlık yapanlar bizi işten çıkartanlardır" dedi.

İşten atılan işçilerin işe geri alınmasını istenen açıklamada; işçiler üzerindeki baskı ve mobbingin son bulması, 2018 yılı toplu iş sözleşmesinin şartlarının uygulanması taleplerini haykırdı.

PTT İŞÇİLERİYLE DAYANIŞMA

1 Nisan günü PTT işçilerinin direnişini, TOMİS üyesi Sinbo direnişçisi Dilbent Türker ve DEV TEKSTİL üyesi SML Etiket direnişçileri birlikte ziyaret etti. Sloganlarla direniş alanına giden direnişçi işçiler "Yaşasın sınıf dayanışması" dedi.

Tarihsel TKP'nin Kadr

TÜRKİYE SOLUNA SIZMIŞ “CUMHURİYET DÜŞMANLIĞI”

SİP-TKP eleştirisini 2017 Ekim’inde İzmir’de gerçekleşen “Sosyalizm Cumhuriyet’e Çok Yakışacak” etkinliği günlerinde bırakmıştık. Bıraktığımız yerden devam edelim. Etkinliğin hemen öncesinde, partisinin haftalık yayın organında kendisiyle yapılan söyleşide Kemal Okuyan şunları söylüyordu:

“Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu büyük bir tarihsel ilerleme olarak görüyoruz. ... Türkiye soluna sızmış olan Cumhuriyet düşmanlığı ile sürekli mücadele etmiş bir partiyiz. Bir olay, bir gelişme tarihsel olarak devrimci, ilerici bir karakter taşıyorsa bunu söylemekten çekinmeyiz, tersine sahip çıkarız. Gericiye nasıl geri ci diyorsak!” (Boyun Eğme, Sayı: 95, 13 Ekim 2017)

Pek güvenli bir hava yansıyor bu sözlerden. Oysa söz konusu olan, gerçekte bir açıklık ve cesaret yoksunluğudur. Bu sözleri ettiği dönemde partisi için Cumhuriyet artık bir programdır. Bu programın içeriği de basitçe, Cumhuriyet’in kurucu partisi CHP’nin Altı Ok’unun günümüz koşullarına uyarlanmış sol bir versiyonudur. Kemal Okuyan bir parça yürekli davransaydı, “Cumhuriyet düşmanı” solla arasındaki ayırım çizgilerini buradan giderek çizirdi. Nitekim ‘90’lı yılların ikinci yarısında bunu yapanlar olmuştu. Doğu Perinçek, Altı Ok’un güncelleştirilmiş versiyonunu “sosyalist sol” ile Kemalist solun birleştirici ortak programı ilan etmiş, bunu gerekçelendirmek üzere bir de kitap yazmıştı. Kemal Okuyan bu açıklıktan yoksun olduğu içindir ki, sorunu Cumhuriyet’in bir “tarihsel ilerleme” olup olmadığı üzerinden çarpıtarak ortaya koyma yoluna gidiyor. Tıpkı İzmir etkinliği sahnesine adımını atar atmaz “cumhuriyetçilik” üzerine haykırdığı o genel, soyut, dolayısıyla sahte soruda olduğu gibi.

“Büyük”lüğü görelî ve dolayısıyla tartışmalı olmakla birlikte, devrimci ve reformist kanatlarıyla Türkiye solunun ana akımları Cumhuriyet’in kuruluşunun “tarihsel bir ilerleme olduğu” konusunda geçmişte olduğu gibi bugün de görüş birliği içinde olagelmışlerdir. Bu çok şaşırtıcı da değildir. Bu ülkede marksist olmak iddiasındaki hemen herkes, 1920’ler

Tarihsel TKP’nin 1927 sonundan başlayarak 1937 başına kadar yaklaşık on yıl boyunca yaptığı değerlendirmeler ve izlediği çizgi kuşkusuz pürüzsüz değildi. Ama esası bakımından devrimciydi. O aynı dönemde, 1927 sonunda, TKP içinde bu çizgi karşısında kendini açığa vuran bir başka çizgi daha vardı. Bu çizgi partiden kopan ve sonradan Kadro Dergisi etrafında kümelenecek olan TKP döneğlerinin çizgisidir. 90 yıl sonra SİP-TKP’nin haftalık yayın organındaki “Onlar başladı, biz tamamlayacağız...” başlıklı Kemalizm ve Altı Ok methiyesindeki tezler bütünlüğünün bize sunduğu, Kadrocu döneğliğin bir tür manifestosudur.

Türkiye’inde saltanatın ve hilafetin kaldırılmasının, yerine modern bir siyasal yönetim biçimi olarak bir burjuva cumhuriyetinin kurulmasının “bir tarihsel ilerleme” olduğunu iyi kötü bilir. Sorun şurada ki, kendi başına bu gerçeği saptamak geçmişten günümüze konuya ilişkin tartışmalarda bizi bir adım bile ileriye götürmez. Asıl önemli ve dolayısıyla tartışılmalı olan, söz konusu tarihsel ilerlemenin sınıfsal-siyasal karakteri, bundan ayrı düşünülmemeyecek olan kapsamı, dolayısıyla sınırları ve elbette sonuçlarıdır.

“Büyük”lüğünün görelî ve dolayısıyla çok tartışma götürüyor olması da buradan kaynaklanmaktadır. Bu “büyük”lüğü, üstelik Cumhuriyet heyecanının henüz

çok yeni ve dolayısıyla çok da diri olduğu bir evrede, kendisi de bu heyecanın bir parçası, hatta o günlerde adeta esiri olan Dr. Şefik Hüsnü bile daha ilk adımda tartışmak zorunda kalmamış mıydı? Cumhuriyet’in daha birinci yılı bile dolmamışken, bu tarihsel adıma ilişkin tüm heyecanını da hala koruyorken, kaleme aldığı bir dizi eleştirel yazıdan birinin girişine ayın şu ifadeyi koymamış mıydı: “Toplumsal kuruluşlara, sendikalara tam bir özgürlük vermeyen cumhuriyet kuru laftan ibarettir...” Cumhuriyet işçi sınıfına sendikal “tam özgürlük” vermek bir yana 1936 yılına kadar bir “iş yasası” bile vermedi. 1936’da faşist İtalya’dan uyarlanmış bir “iş yasası”ni nihayet lütfettiğinde

Cumhuriyet artık sosyalist cumhuriyettir. Onlar başladı, biz tamamlayacağız

Bir halk yaratmanın yolu ümmetçiliğin dağıtılmasından, kamu yaşamının her noktasında, her hücrelerinde dinci kurulların değil hukukun egemen kimmesinden geçer. Buna da kısaca lafihli diyorum. Devletçilik, bütün bunların ekonomik temelidir. Devlet fabrikalar açarak, tamını geliştirecek, üretici bir insanları topluluğu için yolu açacaktır. Ve nihayetinde hepimizi mümkün kılmak için devrimci bir ruhun ayakta tutulmasıdır.

Bir yarıda 1927’de ana yasa ile taahhüt edilmiş olan, devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır.

Diğer yarıda 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır.

Her şeyden önce, 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır.

Her şeyden önce, 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır.

Her şeyden önce, 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır. 1927’de devrimci ruhla devrimci devlet var. Adeta anayasal bir devrim davasıdır.

Kabirlerin girişi, bütün terimlerini öğütükleri. Onun ve halkın çok büyük bir rolü vardır. Onun ve halkın çok büyük bir rolü vardır. Onun ve halkın çok büyük bir rolü vardır. Onun ve halkın çok büyük bir rolü vardır.

ocu inkârı / 1

H. Fırat

ğunu biliyoruz. Nüfusun büyük çoğunluğunu ümmetin kulluğundan çağdaş bir cumhuriyetin yurttaşlığına sözde değil de gerçekten yükseltecek olan da yalnızca budur. Güdük bir milli devrimin ürünü olan Cumhuriyet ise feodal, yarı-feodal iktisadi-toplumsal ilişkilere hemen hiç dokunmadı. Dokunamazdı da. Zira bu ilişkilerin temsilcisi sınıflar onun toplumsal dayanakları arasındaydı. Cumhuriyet köylülüğün değil fakat tartışmasız biçimde toprak ağalarının ve taşra eşrafının çıkarlarını üstün tutuyordu, çünkü aynı zamanda onlara dayanıyordu. Aşarın kaldırılması kuşkusuz ileri bir adımdı. Fakat burada da amaç, köylülüğü ağır bir vergi yükünden kurtarmak değil kapitalist gelişmenin ihtiyaçlarına yanıt vermektir. Bu çerçevede yerini başta dolaylı vergiler olmak üzere köylülüğün artı-emeğini egemen burjuva-feodal sınıflar hesabına çekip almanın modern biçimlerine bıraktı. Sonuçta köylülük daha önce olduğu gibi ağalık, şeyhlik, aşiret ilişkileri içinde bağımlı bir toplumsal katman olarak kaldı.

Köylülüğü zamanla geleneksel ilişkilerden “özgürleştiren”, böylece kentlerin işgücü piyasasına sürüp atan, kapitalist gelişmeye eşlik eden ağır, uzun ve acılı bir kendiliğinden çözülme süreci oldu. Toplum bunun böyle yaşanmasının ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel sonuçlarıyla hala da boğuşmaktadır. Günümüz Türkiye’si bunun göze batan bir göstergesidir. “Cumhuriyet Devrimi” hayranları, günümüzün sol Kemalistleri, bugünün Türkiye’sinde dinci bir partinin iktidar olabilmesine, tarikatların ve cemaatlerin, toplum yaşamı bir yana, dosdoğru kamusal yaşamı, daha da ötesi bizzat devlet aygıtını bu denli kolayca ele geçirebilmesine, Cübbeli Ahmet Hoca türünden şarlatanların bu denli etkin konumlar kazanabilmesine biraz da bu tarihsel gerçeklerin ışığında bakabilmelidirler. Ekonomik-toplumsal altyapıya, onun ifadesi sosyal ilişkilere dokunulmadığı sürece, salt üstyapıdaki siyasal, hukuksal ve idari reformlarla dinsel gericilik belki bir dönem için geriletildi sendirilebilir ama asla yok edilemezdi.

Günümüzün sol Kemalistleri tarafından tapınma nesnesi haline getirilen Cumhuriyet tarihinin bize kendi özgün deneyimi üzerinden bir kez daha açıklık-

la kanıtladığı basit gerçek budur. Feodal, yarı-feodal ideoloji ve kültürün, özel olarak dinsel gericiliğin kaynağı toplumsal ilişkilere dokunmayan bir güdük burjuva devriminin ürünü bir Türkiye gerçeği ile yüz yüze bugün halen. Emekçi kitlelere geçmişe aşacak devrimci bir tarih bilinci aşılacak istiyorsanız eğer, sözünü ettiğimiz “tarihsel ilerleme”nin sınıfsal anlamından, gerçek kapsamından ve bugüne yansıyan sonuçlarından da söz etmek, kitleleri bu tarihsel deneyim üzerinden de eğitmek durumundasınız. Yoksa yaptığınız, kitleleri resmi ideolojinin bugün geçici olarak geri plana düşmüş bir versiyonu üzerinden gerisin geri aynı düzene bağlamaktan öteye gidemez.

SİP-TKP başta olmak üzere sol hareketin ulusal-liberal kanadının halen yapmakta olduğu da bundan öte bir şey değildir. Kemalist Cumhuriyet üzerine sınırsız methiyeler hiç de kitleleri ileriye çekmemekte, tersine özlemlerle geriye bakmaya, Kemalist Cumhuriyet’in ölüsünden yeni bir diriliş beklemeye itmektedir. Çok bilinçli bir ısrarla ileri sürülen “Yaşasın Cumhuriyet!”, “Yeniden Cumhuriyet!” vb. türden sloganları tam da buna hizmet etmektedir. Oysa pekâlâ dosdoğru “Yaşasın Sosyalist İşçi-Emekçi Cumhuriyeti!” de denebilir. Fakat çok bilinçli bir tercihle denilmiyor, bundan özenle kaçınılıyor. Zira amaç, işçi ve emekçilere devrimci bilinç taşımak, onları kurulu düzene karşı devrimci mücadele pratiklerine çekmek değil, fakat basitçe zaten on yılların Kemalist bilinç ve kültürle yoğrulmuş ilerici orta katmanlar üzerinden “toplumsallaşmak”tır. Fabrikalarla değil semtlerle, fabrika eksenli sınıf örgütlenmeleriyle değil “semt evleri”yle uğraşmak da bu bakış ve yönelimin tutarlı bir uzantısıdır.

“Büyük”lük bahsinde Cumhuriyet’in ezilen ulus olarak Kürtlere ve öteki azınlık milliyetlere ne verdiğinden söz etmeye ise gerek yok herhalde. En fazla şu temel önemde gerçeğin altı çizilebilir: Halen verilen neyse Cumhuriyet’in ilk gününden başlayarak neredeyse yüzyıl boyunca verilen de odur: İnkâr, imha ve asimilasyon. Şu farkla ki, Kürt halkının büyük bedellere mal olan mücadelesi gelinen yerde bu tarihsel çizgiye herhangi bir başarı şansı bırakmamış, dahası

filen elde ettiği kazanımlarla onda çok önemli gedikler açmıştır.

Kemal Okuyan’ın düşünce ikizi araya girip, ama bunda “Cumhuriyet’in tarihsel meşruiyeti” açısından herhangi bir sorun yoktur diyebilir. Bunu, hangi ülkenin burjuvazisi benzer durumlarda öteki ulus ya da milliyetlere ne vermiştir ki türünden tümüyle haklı bir soruyla da birleştirebilir. Nitekim ikisini de yapıyor (*Gelenek*, Sayı: 150, Kasım 2020). Ama sorun şurada ki, bu ikinci gerçeği alıp burjuvaziye ve güdük cumhuriyetine karşı bir silaha çevireceğine, dahası bunda milli burjuva devriminin bu denli kısır kalmasının ve hızla işçi-emekçi düşmanı bir burjuva diktatörlük olarak yozlaşmasının önemli bir açıklamasını bulacağına, o başka bir şey yapıyor. İlkini, burjuvaziyi suçlarken, ikincisini, o aynı burjuvazinin sınıf egemenliğinin aldığı somut bir siyasal biçimden başka bir şey olmayan Cumhuriyeti aklama ve yüzyılın ardından bugün hala da yüceltme yoluna gidiyor. Gidin Ermeni tehciri ve kırımının, bunlara eşlik eden servet transferlerinin, bunu izleyen Kürt katliamlarının hesabını burjuvaziden sorun, Cumhuriyet’in bunda ne suçu var demeye getiriyor, Aydemir Güler bize tüm ciddiyetiyle. Cumhuriyetçi burjuva milliyetçiliğinin yeni siperi böylece buradan kuruluyor. Kuşkusuz bu tür bir siper üzerinden Cumhuriyet’i sonsuza kadar savunabilir, onu bunu da “cumhuriyet düşmanlığı” ile suçlayabilirsiniz. Çünkü bu durumda cumhuriyet artık sınıflar ve dönemler üstü ölümsüz bir saf idealdir. Tıpkı dönem Kautsky’nin o “saf demokrasi”si gibi. Sınıfı sınıf egemenliğinin somut siyasal biçiminden ayırmak, ilkini suçlarken ikincisini aklamak, dahası yüceltmek, Marksizm değil idealist bir safsatadır. Politik açıdan ise bu tam bir burjuva aldatmacasıdır.

Genel Sekreter’in iddiasına dönelim. Kapitalist gelişmeye uygun koşullar hazırlamak üzere Cumhuriyet’i izleyen ilk birkaç yıllık dönemde gerçekleştirilen hukuksal ve idari reformlara da solda bir düşmanlık yoktur. Olsa olsa bunların ne denli sınırlı, güdük, yüzeysel ve asıl amacı yönünden de kapitalist gelişmenin ihtiyaçlarına dönük olduklarına işaret edilmiştir. Bu da bunu yapanlar payına kusur değil bir üstünlüktür. Yüz

yılın, dolayısıyla Cumhuriyet’in çürüyüp tükenmesinin ardından, bugün hala da ona tapınanlar için bir utanç vesilesi olduğu gibi.

Sorun Cumhuriyet’in kurulduğu evrede tarihsel bir ilerlemenin ifadesi olup olmadığı değilse eğer, o halde nedir? Bu durumda geriye ne kalıyor? “Türkiye soluna sızmış olan Cumhuriyet düşmanlığı”ndan Genel Sekreter gerçekte tam ne kastediyor olabilir? Kurulduğu andan itibaren burjuvazinin ve toprak ağalarının işçi sınıfı, köylülük, ezilen ulus ve ulusal azınlıklar üzerindeki amansız diktatörlüğünün siyasal biçimi olarak resmi Türkiye Cumhuriyeti’ne duyulan düşmanlığı mı?

Bu zor ve ağır bir soru, kabul ediyoruz. Ama solun somut planda bundan öteye bir “cumhuriyet düşmanlığı” olmadığına göre, soru tümüyle meşru ve dolayısıyla yerindedir. Gerçekte sorun tam da buradan çıkmaktadır. Genel Sekreter de bunun bilincindedir ve “Cumhuriyet düşmanlığı” ithamını tam da buradan hareketle yapmaktadır.

Açıklığa kavuşmak için duruma daha yakından bakabiliriz...

“ONLAR BAŞLADI, BİZ TAMAMLAYACAĞIZ...”

Önümüzde “Onlar başladı, biz tamamlayacağız...” başlıklı ilginç bir metin var. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yıldönümlerinden biri vesilesiyle kaleme alınmış. Baştan başlayarak birlikte okuyalım:

“Bir yanında 1876’da bir anayasa ile taçlanan padişahlığı sınırlama, dizginleme mücadelemiz var. Adına anayasal bir düzen davası diyoruz. 1908’de devrim dönüştü ve Erdoğan’ın hayran olduğu baskıcı Sultan Abdülhamit’in alaşağı edilmesi ile doruğuna ulaştı. Eksik kalmış ancak cumhuriyet için yolu açmıştır.

“Diğer yanında 1923 ile başlayan ümmetten bir halk yaratma; cemaatleri, tarikatları dağıtma mücadelemiz var. Adına aydınlanma mücadelesi diyoruz. Hilafetin kaldırılması, tekke ve zaviyelerin kapatılması ile doruğuna ulaştı. Eksik kalmış ancak sosyalizm için yolu açmıştır.”

İki pasajdan ilki yeterince açık, dolayısıyla mesajı da anlaşılır. 1908 Devrimi genç Türk burjuvazisinin siyaseten tarih

sahnese bir ilk etkin çıkışıydı. Meşrutiyet'in yeniden ilanı ile sonuçlanmış, ama işte o sınırlarda çakılıp kalmıştı. 1923, yani Kemalist Devrim, bu atılımı tümüyle yeni ve farklı koşullar içinde tamamlayan, böylece bir burjuva cumhuriyetinin kuruluşu ile taçlandıran bir ikinci adım oldu. İttihatçılar başlatmışlardı, Kemalistler tamamladılar diye de okuyabiliriz söylenenleri. Burada bir süreklilik, aynı sınıfın politik temsilcileri üzerinden, farklı tarihsel koşullarda birbirini tamamlayan tarihsel atımlarıdır söz konusu olan. 1908 Meşrutiyeti "eksik kalmış", ancak 1923 Cumhuriyeti'ne "yolu açmış"tır. Meşrutiyet atılımının Cumhuriyet atılımı ile tamamlanmasında tarihsel, sınıfsal ve mantıksal bir bütünlük ve süreklilik var. Bunu anlayabiliyoruz.

Peki ya ikincisi? "Aydınlanma atılımı" olarak kodlanan 1923 Burjuva Cumhuriyeti'nin "eksik kalmış" olmakla birlikte "sosyalizm için yolu açması"ni nasıl anlamalıyız? Öyle ya, biz 1923 Cumhuriyeti'nin kapitalizm için "yolu açtığını" biliyor, hiç değilse öyle sanıyorduk! Tüm tarih bilgimiz üzerinden, Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte, hatta resmi kuruluşundan da önce, daha henüz yalnızca fiilen cumhuriyetken ve daha ilk adımında, sosyalizme yolu kapamak için ne yapmak gerekiyorsa onu yaptığını, bu doğrultuda elinden geleni ardına koymadığını biliyorduk. Oysa yukarıdaki söylem üzerinden birileri bize, eksik kalmakla birlikte "sosyalizme yolu açan" bir cumhuriyet masalı anlatıyorlar. Sosyalizm, kapitalizme yolu açan bir cumhuriyetin devamı ve dolayısıyla tamamlayıcısı olamaz. Ancak ve yalnızca, onun tarihsel devrimci inkârı ve aşılması olabilir. Burada tarihsel, sınıfsal ve mantıksal bir bütünlük ve süreklilik yoktur, olamaz. Tersine, sosyalist bir işçi cumhuriyeti, burjuva cumhuriyetinin ilkesel ve tarihsel reddi, dolayısıyla köklü bir kopuşun ürünü ve ifadesi olabilir ancak.

Dolayısıyla, her kim ise bu çocuk masalı anlatıcıları, süslü edebi söylemlerin çekiciliğinden yarar umarak tarihsel ve bilimsel gerçeğin yerine safсата koymaya yeltenmişlerdir.

Kaldığımız yerden devam ediyoruz:

"Hatırlayalım; 1927 yılında Cumhuriyet Halk Fırkası İkinci Büyük Kongresinde, partinin temel ilkeleri Cumhuriyetçilik, Ulusçuluk ve Halkçılık olarak tanımlanmıştır. 1931 yılında yapılan kongrede ise bunlara Laiklik, Devletçilik ve Devrimcilik ilkeleri eklenmiştir. 1937'de belirlenen altı madde Anayasa maddesi haline getirilmiş ve bu ilkeler yalnızca partinin değil devletin de temel ilkeleri haline gelmiştir. Şimdi 'altı ok' diye biliyoruz."

Şimdi "altı ok" diye biliyoruz! Bunu özellikle akılda tutalım ve okumayı sür-

dürelim:

"Bütün bu ilkelerin genç cumhuriyetin devrimci döneminde yan yana gelmesi rastlantı değildir. Cumhuriyet'in kurucuları Cumhuriyet'in yaşatılmasının geri kalmış bir köylü tebaasından çağdaş bir bir ulus ve bir yurttaş yaratılmasının başarılmasına bağlı olduğunu anlamışlardır. Bir ulus ve bir halk yaratmanın yolu ise ümmetçiliğin dağıtılmasından, kamu yaşamının her noktasından, her hücrelerinden dinin sökülüp atılmasından geçer. Buna da kısaca laiklik diyoruz. Devletçilik, bütün bunların iktisadi temelidir. Üreten bir halk, çalışan bir ulusun varsayımıdır devletçilik. Devlet fabrikalar açacak, tarımı geliştirecek, üretici bir insanlar topluluğu için yolu açacaktır. Ve nihayetinde hepsini mümkün kılacak şey cumhuriyeti yaratan devrimci bir ruhun ayakta tutulmasıdır.

"Altı ilkenin temsil ettiği şey, Türk Devriminin yarattığı bir çağdaşlaşma programı ve bir kalkınma yöntemidir. Kurgusu ulusal egemenlik ve tam bağımsızlıktır."

Burada duralım ve soralım: Her satırı Kemalizme ve eseri burjuva cumhuriyete örneği az bulunur bir övgü ifadesi olan bu düşünceler silsilesi, daha uygun bir ifadeyle bu tarihsel tezler bütünü kime ait olabilir?

İçerik temel çizgisine tam olarak uyduğuna göre, akla ilk anda doğal olarak Kadrocu akım gelmektedir. Fakat "genç cumhuriyetin devrimci döneminin" zirvesi ilan edilen 1937'de bu akımı oluşturan grup çoktan dağılmış bulunduğu göre, hiç değilse biçim yönünden bunu söyleyenler onlar olamaz. Bu durumda yanıt, 1960'ların Yön Dergisi, dolayısıyla örneğin Doğan Avcıoğlu ya da yine Yön yazarlarından, eski kadrocu lider Şevket Süreyya Aydemir olabilir mi? Biri ya da öteki olabilir. Kemalist burjuva Cumhuriyeti'nin ilk onbeş yılına bakış ikisinin de 1960'lardaki düşünsel konumuna tam olmasa da genel olarak uyuyor. Tam olmasa da diyoruz; zira Cumhuriyet'in kırk yıllık evrimi içinde 1960'larda olduğu yer, o yıllarda bu türden has Kemalistleri bile değerlendirme ve nitelendirmelerinde daha ihtiyatlı olmaya zorlamaktaydı. Fakat yukarıdaki Kemalist tezler bütünü sonuçta onlara da ait değil.

Zaman içinde daha da yakına gelerek soralım: 1970'lerin diyemiyoruz, 1990'lı ilk yılların bile diyemiyoruz, zira bu dönemlerde o bile henüz bu denli Kemalist değildi, fakat örneğin "Kemalist Devrim" serisinin üçüncü kitabı **Altı Ok**'u yazdığı dönemin (1998) Perinçek'i olabilir mi? Olabilir, fakat hala da belli kayıtlarla. Zira 1998 gibi geç bir tarihte Doğu Perinçek bile Kemalizme ve onun resmi programı Altı Ok'a henüz bu denli bir övgü dizemiyordu. Yüceltmelerine "sosyalist" olmak

Ek:

Platform Taslağı'ndan...

Ekim 1987

...
Kapitalist gelişme yoluna göre geç giren Türkiye'de, 19. yüzyıldaki siyasal-hukuksal reformlar, 1908 ve özellikle de 1920 burjuva devrimleriyle kapitalist gelişmenin yolu açıldı.

Birinci Dünya Savaşının ardından gelen emperyalist işgali kırıp, monarşik-teokratik Osmanlı Devleti'ne son vererek Cumhuriyet'i kuran burjuvazi, devlet imkanlarının da seferber edilmesiyle kapitalist gelişme yolunu tuttu.

Sermaye birikimi sağlamak, gelişip güçlenmek için kendi lehine bazı kısıtlamalar ve millileştirmeler dışında emperyalist sermayenin varlığına dokunmayan cılız ve güçsüz burjuvazi, tersine, doğal ve kaçınılmaz olarak, emperyalist sermayeyle birlikte ve onun yardımıyla gelişmeyi öngördü. İngiliz ve Fransız sermayesi ile, 2. Dünya Savaşı öncesi ve savaş yıllarında ise, yoğun olarak Alman sermayesiyle işbirliğine girdi.

Bir halk devrimine ve aşağıdan gelen her türlü demokratik harekete

şiddetle karşı olan büyük toprak sahipleriyle ittifak halindeki burjuvazi, topraktaki feodal mülkiyete dokunmadı. Ancak, tarımda makinalaşmayı, kapitalist gelişmeyi teşvik etti. Aşar kaldırıldı. Tarım makinaları ve ücretli emek gücü kullanan örnek kapitalist devlet çiftlikleri kuruldu vb.

1929 bunalımı ile birlikte 1930'lu yıllarda ve sonrasında uygulanan çok yönlü iktisadi tedbirlerle sermaye birikimi hızlandı; özellikle 2. Dünya Savaşı yıllarındaki yasal ve yasadışı vurgunlarla yoğunlaştı. Devletçilik esas alınıp, devlet kapitalizmi güçlendirilirken, bu, özel sermayenin geliştirilmesi için kullanıldı ve ona bütün kolaylıklar sağlandı. Bu dönem, bunalımı atlatmak ve yetersiz sermaye birikimini artırmak için işçi sınıfı ve emekçi yığınların devlet ve kapitalistler eliyle aşırı sömürsü ve yağmalanması dönemidir...

(Yakın Geçmiş Genel Bir Bakış / Platform Taslağı, Eksen Yayıncılık, s.59-61)

iddiası üzerinden iyi düşünülmüş hesaplı bazı sınırlamalar getirmek ihtiyacı duya-biliyordu.

İyi ama Perinçek de değilse, 2000'li yıllar Türkiye'sinde, ki zaman içinde artık oraya varmış durumdayız, bu denli bir Kemalizm ve Altı Ok yüceltmesi kime ait olabilir ki? Okurun daha fazla zamanını almayalım. Konumuz belli olduğuna göre sorumlusunun yanıtı da okur için daha en başından belliydi aslında. Buna rağmen sözü uzatmaksızın, durumun vahametini vurgulamak içindi. Muhtemel yanıtlar 1930'lar Kadro'sundan 1960'lar Yön'üne ve 1990'lar Perinçek'ine uzanan bir tarihsel zincire işaret ettiğine ve bunu da 2000'li yıllardaki son halkaya bağladığına göre, böylece ulaşılan açıklığa değmiş olmalıdır.

Evet, "Onlar başladı, biz tamamlaya-cağız..." başlıklı yukarıdaki ölçsüz kemalist methiyeyi SİP-TKP'nin haftalık yayın organı *Boyun Eğme* dergisinin 20 Ekim 2017 tarihli 96. sayısından aktarıyoruz. Söz konusu sayı ne zamana mı ait? Kemal Okuyan'ın sola sızmış "Cumhuriyet düşmanlığı"ndan söz ettiği söyleşiden yalnızca bir hafta sonrasına ve İzmir'deki etkinlik sahnesinde "Komünistler ne zmandan beri Cumhuriyetçi oldu? Soruya bakın hele..." diye gürlemesinden yalnızca bir hafta öncesine!

Tüm dünyanın değilse bile dünya solunun gündeminde Ekim Devrimi'nin 100. Yılı vardı. Fakat hiç değilse popüler propaganda planında SİP-TKP'nin gündeminde ise neredeyse yalnızca 94. yılındaki Cumhuriyet vardı. Birbirini izleyen haftalar boyunca süren bir bütünsel kampanyaydı söz konusu olan.

Kısaca özetlemeye çalışalım:

Boyun Eğme dergisinin 13 Ekim 2017 tarihli 95. sayısında Kemal Okuyan, "Türkiye soluna sızmış olan Cumhuriyet düşmanlığı"ndan dem vuruyor, solu Cumhuriyet'in ifade ettiği tarihsel ilerlemeyi görmezlikten gelmekle itham ediyordu.

Onu izleyen hafta, 20 Ekim 2017 tarihli 96. sayı *"Cumhuriyete Sosyalizm Yakışır"* kapak şiarıyla çıkan *Boyun Eğme* dergisi, kapak konusunun bir parçası olarak yukarıya olduğu gibi aktardığımız Altı Ok methiyelerini bir tür manifesto olarak sunuyordu. 1923-1937 dönemi "genç cumhuriyetin devrimci dönemi" olarak selamlanıyor, halk yararına yapılan tüm olumlu işlerin ve bu arada laikliğin "iktisadi temeli" olarak kapitalist devletçilik kutsanıyordu.

Bir sonraki haftada, 27 Ekim 2017 tarihli 97. sayıdayız. Kapak konusu bir kez daha cumhuriyet. Elbette o bildiğimiz Cumhuriyet! "Bu davet bizim!" kapak manşetinin spotundan okuyoruz:

“29 Ekim 1923'teki Cumhuriyet devrimi bize ülkemizdeki, topraklarımızdaki, yurdumuzdaki ve insanımızdaki yaratıcı gücü hatırlatıyor. 1923, 1789'dan bu yana dünyaya yepyeni bir şekil veren devrimler çağının büyük, anlamlı bir parçasıdır. Halkımız o gün kendi kaderini ellerine alabileceğini göstermiştir; güven ve gurur duyuyoruz...”

Kapağa özenle yerleştirilmiş iç metinden okuyoruz:

“29 Ekim 1923'teki Cumhuriyet devrimi bize yurdumuzdaki ve insanımızdaki gücü hatırlatıyor. Bugün neredeyse herkesin hissettiği 'böyle gelmiş böyle gidecek' hissine kocaman bir tokat gibi çarpıyor 1923. Güven ve gurur duyuyoruz. Az iş midir yüzlerce yıllık bir saltanatı kaldırmak, işgalcileri kovmak, gericiileri sindirmek ve modern bir ulus yaratmak? Bilakis, çok büyük iştir ve tarihin en büyük devrimlerinden biri bizim ülkemizde yapılmıştır.”

Bu türden bir Cumhuriyet övgüsü, AKP'nin son on yılı hariç, yani neredeyse doksan yıl boyunca, ilk ve orta okullar için hazırlanan resmi milli eğitim müfredatının içeriğini hatırlatıyor: “7 düvele karşı” ve “700 yıllık imparatorluğu yıkarak”! “Kendi kaderini ellerine almış” bir halk! Buna “imtiyazsız sınıfsız kaynaşmış bir kitle” de diyebilirlerdi. Tüm bunlar mealen, “komünist” sıfatı taşıyan bir partinin yayın organında yer alıyor! Eksik kalan, Cumhuriyet bayramlarında ellerinde ay-yıldızlı bayrakla sokağa çıkmalarıdır diyeceğiz ama artık bunu da yapıyorlar. “Yaşasın Cumhuriyet!” şiarları eşliğinde...

Aynı haftanın bir gün sonrasında (28 Ekim) İzmir'de Cumhuriyet'in 94. Yılı etkinliği var. Sahne haftalardır sürdürülmekte olan bu Cumhuriyet kampanyası gözetilerek düzenlenmiş. Eleştiri dizisinin önceki bölümlerinde özetlemiştik: Mustafa Suphi ve Nazım Hikmet Cumhuriyet'in kurucusu ve Altı Ok'un fikir babası Mustafa Kemal'in eteğine iştirilmiş, profesyonel piyasa algı oluşturucularına yaraşır bir ince akılla Mustafa Suphi ay-yıldızlı bayrakla sarılıp sarmalanmış. Böylece, Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal, TKP kurucusu Mustafa Suphi, TKP şairi Nazım Hikmet, tümü bir arada aynı safta, aynı tarihsel çizgide, aynı ilke etrafında, aynı Cumhuriyet programı temelinde ve Cumhuriyet'in ay-yıldızlı bayrağı altında birleştirilip bütünleştirilmiş oluyorlar. Amaç tam da sahneyi izleyenlerin bilincine onları bu bütünlük içinde kazımak. Ardından aynı sahneye günün konuşmasını yapmak üzere çıkan Genel Sekreter, söze soldaki “Cumhuriyet düşmanlığı”nı haykırarak başlıyordu. Kasten en çarpık biçimiyle formüle ettiği soruya yanıt olarak, devrimler tarihinin

BOYUN EĞME

BAĞIMSIZ BİR ÜLKEDE ÖZGÜR VE EŞİT...

BU DAVET BİZİM!

1789'da Fransa'da eşitlik ve özgürlük şiarıyla büyük bir devrim patlak verdi. O gün Paris'te işaret fişeği atılan ezilenlerin uzun soluklu mücadelesi 7 Kasım 1917'de Rusya'da yapılan Ekim Devrimi ile eşitlikçi bir düzenin kurulmasıyla başladı. Bu tarih bize büyük insanlık alestinin ve işçi sınıfının gücünü hatırlatıyor. Ekim Devrimi'yle başlayan çağda dünyanın üçte biri sosyalizmle tanışmıştır. Ve işçi sınıfı geriye çekildiğinde geride sadece kapitalizmin cehennemi değil bu miras da kalmıştır.

29 Ekim 1923'teki Cumhuriyet devrimi bize ülkemizdeki, topraklarımızdaki, yurdumuzdaki yaratıcı gücü hatırlatıyor. 1923, 1789'dan bu yana dünyaya yepyeni bir şekil veren devrimler çağının büyük, anlamlı bir parçasıdır. Halkımız o gün kendi kaderini ellerine alabileceğini göstermiştir; güven ve gurur duyuyoruz. İşgalcileri kovduk, yine kovarız. Saltanatı yıktık, yine yıkarız. Gericileri sindirdik, yine yaparız. Özgür ve eşit bir halk ve bağımsız bir ülke için ayaktaız. Bu davet bizim!

HAFTALIK SİYASİ GAZETE • 27 EKİM 2017 CUMA • 1 TL

İKİ CUMHURİYETİN MİRASI

7 Kasım 1917'de Rusya'da yapılan Ekim Devrimi bize insanlığın, işçi sınıfının gücünü hatırlatıyor. Rusya'da açılan kapıdan neredeyse bütün Asya coğrafyası girdi, Çin girdi ve Küba ve diğerleri... İnsanlık sosyalizmle dünyanın üçte birinde eşitlikçi düzenler kurmayı başardı. Bugün dünyanın haline bakınca savaşlar, birbirine

baştan sona çarpıtılmış bir yorumunu sunuyordu. Böylece sahne düzenlemesi üzerinden oluşturulan görsel algıyı konuşmasının muhtevasıyla da pekiştirmeye çalışıyordu.

Bu etkinlik kampanyanın zirve yaptığı ve nihayet sona erdiği akla gelebilir. Ama hayır, henüz bitmiş değil. Bunca baş döndürücü açılıma daha da çarpıcı bir final yaraşır. Buna ilişkin adım, *Boyun Eğme* dergisi ve *Sol Portal* editörlerinden Orhan Gökdemir'in 10 Kasım'ın yıldönümünü konu alan yazısıyla geldi.

Bu skandal yazıyı (*Dünün Atatürkçüleri*, *Sol Portal*, 11 Kasım 2017) Mustafa Suphi ve Onbeşler bahsinde ele alacağız. Şimdilik temel mesajı ile yetinelim: Mustafa Kemal önderliğindeki Cumhuriyet Devrimi'nin büyüklüğü yanında Mustafa Suphi'nin ölümü bir tarihsel ayrıntıdan öte nedir ki! İşte kendi orijinal formülasyonu: “*Cumhuriyet mi yoksa Mustafa Suphi mi' diye bir soru mu olur? Cumhuriyet tabii ki.*”

Soru ve yanıtın eşdeğeri pekâlâ şöyle de formüle edilebilirdi: “*Tarihsel TKP mi, Kadrocu döneklik mi' diye soru mu olur? Kadrocu döneklik tabii ki.*”

Mustafa Suphi'nin bir birey değil, fakat bir ilke, bir sınıfsal konum, bir dünya görüşü, bir program, bir değerler sistemi, dolayısıyla temelden farklı bir tarihsel yönelim olduğunu, tam da bunun içindir ki, karşıt sınıfın çok bilinçli, aynı ölçüde çok tutarlı, aynı ölçüde de acımasız temsilcileri tarafından, daha ilk adımda “denizin dibi”ne gönderildiğini,

aradan geçen yüzyıla rağmen hala da bilmeyen ya da bilip de bilmezlikten gelenlerin partisidir SİP-TKP! Onun tepesinde işte bu türden insanlar duruyor. Temel yayınlarını işte bu düşünce çizgisindeki kimseler yönetiyor. Komünistlik adına o yüz kızartıcı kadrocu-yöncü methiyeleri işte bu türden yazarlar kaleme alıyor.

Giriş bölümünde yanıtını aradığımız ağır soruya dönelim: “*Türkiye soluna sızmış olan Cumhuriyet düşmanlığı*”ndan Genel Sekreter gerçekte tam ne kastediyor olabilir? Kurulduğu andan itibaren burjuvazinin ve toprak ağalarının işçi sınıfı, köylülük, ezilen ulus ve ulusal azınlıklar üzerindeki amansız diktatörlüğünün siyasal biçimi olarak resmi Türkiye Cumhuriyeti'ne duyulan düşmanlığı mı?

Sorunun yanıtı yeterli açıklıkta ortaya çıkmış olmalıdır. Genel Sekreter'in solda “Cumhuriyet düşmanlığı” ile ne kastettiği, partisinin Cumhuriyetin ilk onbeş yılına bakışında saklıdır. Bu bakışa göre Tarihsel TKP de hiç değilse 1928 başından itibaren artık tümüyle “Cumhuriyet düşmanı”dır. Zira onu “*yerli büyük burjuvazi ve büyük toprak ağalarının açık diktatörlüğü*” olarak görmekte ve bir işçi-köylü devrimiyle yıkmayı hedeflemektedir.

TARİHSEL TKP VE KEMALİST CUMHURİYET

Tarihsel TKP, Mustafa Suphiler'in kaybinin ardından ve 1922 sonbaharından başlayarak kabaca 1928 yılı başına kadar, Kemalist hareketi ve Cumhuriyet'i yerli yerine oturtmakta ciddi zayıflıklar

yaşadı. Bundan dolayı daha 1924 yılında, Komünist Enternasyonal 5. Kongresinde, İstanbul Aydınlik Grubu şahsında sert eleştirilerin hedefi oldu. Bu eleştiriler yapıcı ve yoldaşça olmakla birlikte, “Legal Marksizm”, “Struvecilik”, “sınıf işbirliği çizgisi”, “sosyal-yurtseverlik” vb. gibi oldukça ağır nitelermeler içermekteydi.

Tarihsel TKP bu türden eleştirilere rağmen bu alandaki zayıflığını birkaç yıl daha sürdürdü. Sonuçta bir başka vesileyle de ifade ettiğimiz gibi, “*Bir bakıma, Kemalist burjuva diktatörlüğünün komünistleri olduğu kadar işçi sınıfını, emekçileri ve başta Kürtler olmak üzere ezilen milliyetleri hedef alan baskı ve terör rejiminin zihinleri aydınlatan kamçısı altında*” adım adım bundan sıyrıldı. Kabaca 1928 yılı başında artık yeni sonuçlara ulaşmış durumdaydı. Bunun sonuçları özeleştirel bir ön değerlendirme ile birlikte 1930 programında ifadesini buldu. Bu program gerçekte 1926 Viyana Konferansı'nda “Faaliyet Programı” adı altında kabul edilmişti. TKP o tarihte Kemalist hareket değerlendirmelerinde hala ideolojik zayıflık ve karışıklık içindeydi. Doğal olarak bu programa da yansımıştı. Nitekim gözden geçirilip olgunlaştırılmış biçimi 1931 başında nihayet kamuoyuna sunulduğunda, Şefik Hüsnü tarafından girişine konulan kısa açıklamada, 1926 Programı'nın “bilhassa halk fırkasına dair hükümleri(nin) eskimiş” bulunduğu ve bu açıdan gözden geçirilip düzeltildiği özellikle belirtilmektedir.

Aslında ilk sorgulamalar daha 1924

yılının ilk yarısında, yani Komünist Enternasyonal 5. Kongresi'ni de önceleyen bir tarihte başlamıştı. Fakat Mayıs 1926 Viyana Konferansı gibi nispeten geç bir tarihte bile zayıflık hala da sürüyordu. Viyana Konferansı Kemalist hareketin "büyük radikal reformlar safhası"nın daha 1924'ün sonunda kapandığını saptıyor ve Kemalist iktidarın işçi sınıfı, emekçiler ve azınlık milliyetler üzerinde amansız bir diktatörlük olduğunun altını çiziyordu. Fakat kabul edilen programda Kemalist harekete karşı tavır hala da şu ikili durum üzerinden ortaya konuluyordu: Yabancı emperyalizme ve feodal gericiliğe karşı mücadele ettiği sürece desteklemek ve ileriye itmeye çalışmak, uzlaşmaya yöneldiği her durumda ise mücadele etmek. (**TKP 1926 Viyana Konferansı**, TÜSTAV yayını, 2004, s.195-97 ve 201)

1927 Sonbaharında Şefik Hüsnü'nün de içinde bulunduğu büyük tutuklama dalgası yaşandı. Bu, bir kısım merkezi yöneticinin dönekliği seçtiği ve ihanete battığı o ünlü "1927 Tevkifatı"ydı. Tutuklama dalgasını konu alan ama yazarı belli olmayan (büyük ihtimalle Harici Büro üyesi Ali Cevdet) Ocak 1928 tarihli bir TKP belgesi, Kemalist harekete ilişkin yeni bir değerlendirme ihtiyacının altını önemle çiziyordu:

"Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye işçi sınıfı, Kemalist hükümetle olan ilişkilerini yeniden gözden geçirme zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Kemalist hükümetin şu anda Türkiye Komünist Partisi'ne karşı başlattığı azgın saldırı, onun artık kesinlikle gericiğin ve emperyalistlerin safına çark etmekte olduğunu, hatta çoktan ettiğini göstermektedir." (**Komintern Belgelerinde Türkiye**, Kaynak Yayınları, 2020, s.512)

Aynı yılın (1928) ortasında Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin Komünist Enternasyonal 6. Kongresi'ne sunulacak raporunda yer alan ve Fahri (Ali Cevdet) tarafından kaleme alındığı bilinen Türkiye konulu değerlendirmede bu kez şu önemli tespitlere yer veriliyordu:

"Türkiye'nin bize vermiş olduğu örnek, halkların burjuvazinin önderliği altında, bağımsız olarak siyasi ve iktisadi yönde ilerlemesinin, tarih açısından imkânsız olduğunu gösteriyor. Ayrıca Türkiye örneği bize, büyük devletlere olan iktisadi bağıllığın gittikçe arttığını da gösteriyor. Nihayet, Türkiye örneği, Kemalist Devrimin o zamanki uluslararası emperyalizmin karşısında yozlaşmasının da tipik bir örneğidir." (age, s.513)

TKP Harici Büro üyesi Ali Cevdet (Fahri), TKP delegesi olarak katıldığı Komünist Enternasyonal 6. Kongresi'nde partisi adına yaptığı konuşmada artık daha bütünsel bir değerlendirmeye sahiptir. Kemalist hareketin milli devrimin

hemen ardından emperyalizm ve komp-rador gericilikle uzlaşma sürecine yönelmesini özetliyor ve bundan temel önemde bir dizi sonuç çıkarıyordu:

"... milli burjuvazinin, kendi olanak ve yöntemleriyle bağımsız gelişme çabaları iflas etmiştir. Milli burjuvazi, kendini daha fazla yabancı sermaye ithal etmek zorunda hissediyor. Kemalizm, işçi kitlelerini beraberce sömürebilmek için emperyalist sermayeye başvurmak zorundadır. (...) Böylece Kemalizm, ülkenin bağımsızlığına ihanet yoluna sapmak zorunda kaldı. Başka bir sonuç da, özellikle işçi sınıfına en şiddetli bir baskının uygulanmasıdır. Kemalist burjuvazi sadece komünist harekete değil, aynı zamanda devrimci sendikalara ve mücadele etmeye cesaret eden bütün işçi teşkilatlarına da baskı yapmaktadır. Böylece Kemalist burjuvazi, tamamen karşıdevrim saflarına geçmiş bulunmaktadır. Bu, sömürge ve yarisömürge ülkelerde milli burjuvazinin zafer kazansa da, bir süre sonra karşıdevrim saflarına geçeceğine tipik bir örnektir. Burada ayrıca, kapitalist gelişme yoluna giren bu sömürge ya da yarisömürge ülkelerin, kapitalizmi bağımsız olarak geliştirme olanağına sahip olmayacaklarını da görüyoruz. Bu ülkeler, bir süre sonra yabancı sermayenin nüfuzu altına girmek zorundadırlar. Kurtuluş mücadelelerini zaferle sonuçlandıran, ama sosyalist yola girmeyen bu ülkeler, zamanla, adım adım yarisömürge ülkele-re dönüşürler. Aynı şey, Kemalist, kapitalist Türkiye için de geçerlidir. Kemalistler, emperyalist burjuvaziyle, örneğin İtalyan kapitalizmiyle antlaşmalar imzalamaya başladılar bile. Bu antlaşmaların hedefi, Sovyetler Birliği'ne karşı, uluslararası proletaryanın devrimci cephesine karşı savaştır. İşte bu, Kemalizmin tuttuğu yeni yolun en tipik özelliğidir. Bu ikinci aşamadır, Türkiye'nin emperyalistler tarafından sömürgeleştirilmesi ve boyunduruk altına alınması aşamasıdır, milli burjuvazinin ihanet ederek tamamen karşıdevrim saflarına geçmesi aşamasıdır." (s.525-26)

Ali Cevdet, o günkü koşullarda "Türkiye Komünist Partisi'nin izlemesi gereken doğru çizgi"yi ise şöyle tanımlıyor:

"Türkiye, bir burjuva devriminden geçmiştir. Ne var ki, bu devrim, burjuva demokratik devrimin bütün görevlerini yerine getiremedi. Toprak devrimini, milliyetler meselesini vb. henüz çözemedi. Türkiye'de hala yarıfeodal kalıntılar vardır. (...) Nüfusun çoğunluğu, küçük üretici köylülere oluşmaktadır. İşte bu yüzden, Türkiye proletaryasının önündeki görev, işçi-köylü diktatörlüğünü kurarak, proletarya diktatörlüğüne geçiştir. (...) Bu işçi-köylü diktatörlüğünün, proletaryanın doğrudan önderliği ve hegemon-

yası altında gerçekleştirileceğini ayrıca belirtmeye gerek yok. İşte, Türkiye Komünist Partisi'nin izlemesi gereken doğru çizgi budur. Somut şartların tahlilinden çıkan doğru bakış açısı budur."

Ali Cevdet konuşmasını şu sonuca bağlıyor:

"Biz, Türkiye'nin emekçi kitleleri önünde Kemalistlerin maskesini indirmeli, onların ülkenin bağımsızlığına ve devrime ihanet ettiklerini, karşıdevrimci bir sınıf olduklarını göstermeliyiz. Kemalist burjuvaziye karşı işçi ve köylülerin devrimci mücadele cephesini inşa etmeliyiz..." (s.527)

1928 başından başlayarak ve 1937'de Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi'nin "Seperat Kararı"na kadar, Tarihsel TKP'nin Türkiye'deki milli devrime ve onun önderi Kemalist harekete bakışının çerçevesi artık budur. 1924 sonunda radikalizmini tüketmiş ve 1925'ten itibaren "yerli büyük burjuvazi ve büyük toprak ağalarının açık diktatörlüğü" olarak hızlı bir yozlaşma süreci içine girmiş bir Kemalist hareket gerçeği... TKP'nin yeni değerlendirmesi genel çizgileriyle artık böyledir. Şefik Hüsnü'nün Kasım 1933 tarihli "Kemalist Diktatörlüğün Çizmesi Altında" başlıklı yazısında yer alan şu satırlar bu değerlendirmenin en veciz bir ifadesidir:

"Sovyetler Birliği'ndeki muzaffer proletarya devrimi, Doğu ülkelerindeki devrimci kurtuluş hareketlerine güçlü bir atılım sağladı. Türkiye, işte bu koşullarda Sevr Antlaşması'nı reddederek 1923 yılında Cumhuriyeti ilan edebildi. Cumhuriyet, Türkiye'nin ekonomik ve kültürel gelişme özgürlüğü uğruna verdiği mücadeleyi kolaylaştırdı... Ne var ki, Kemalist rejim birkaç yıl içinde, Kemalist Halk Partisi tarafından temsil edilen yerli büyük burjuvazi ve büyük toprak ağalarının açık diktatörlüğü haline geldi..."

Bu diktatörlüğün işçi sınıfı önderliğinde bir işçi-köylü devrimiyle yıkılması TKP için artık temel stratejik hedeftir. "Kahrolsun Kemalist burjuva diktatörlüğü!" ise buna uygun düşen temel bir stratejik şiarıdır.

Tarihsel TKP'nin 1927 sonundan başlayarak 1937 başına kadar yaklaşık on yıl boyunca yaptığı değerlendirmeler ve izlediği çizgi kuşkusuz pürüzsüz değildi. Ama esas bakımından devrimciydi. O aynı dönüm noktasında, 1927 sonunda, TKP içinde bu çizgi karşısında kendini açığa vuran bir başka çizgi daha vardı. Komünist Enternasyonal 6. Kongresi'nde yaptığı konuşmada Ali Cevdet bu çizgiyi şöyle tanımlıyordu:

"Doğal olarak bu durum bizim saflarımızda da yankı yaptı. Bizzat Parti içinde Kemalizm ve Parti'nin izleyeceği yol konusunda görüş ayrılıkları çıktı. Bir kısmı-

nın görüşüne göre, Türkiye'de kapitalist gelişme antiemperyalist bir nitelik taşı-maktaydı. Ve bu aşamada burjuvazi, sadece burjuva sınıfını değil, aynı zamanda Türkiye'deki bütün sınıfların çıkarlarını da temsil ediyordu. Bu yüzden Kemalizme karşı siyasi mücadele değil, olsa olsa iktisadi mücadeleler, kısmi talepler için mücadele, emekçi kitlelerin durumunun düzeltilmesi için mücadele verilmeliydi. Kapitalist düzene devrimci bir müdahale söz konusu değildi..."

Burada tanımlanan, 1927 sonunda partiden kopan ve sonradan Kadro Der-gisi etrafında kümelenecek olan TKP dö-neklerinin çizgisidir.

Bütün bu açıklamaların ardından şimdi yeniden "Onlar başladı, biz tamamlayacağız..." başlıklı Kemalizm ve Altı Ok methiyesine dönelim ve oradaki içeriği aslına bağlı kalarak bu kez maddeler halinde sıralayalım:

- Cumhuriyet'in kurucusu Cumhuriyet Halk Fırkası'nın 1920'lerden 30'lara netleşmiş temel ilkeleri: "Cumhuriyetçilik, Ulusçuluk, Halkçılık, Laiklik, Devletçilik ve Devrimcilik..."

- "1937'de belirlenen (bu) altı madde Anayasa maddesi haline getirilmiş ve bu ilkeler yalnızca partinin değil devletin de temel ilkeleri haline gelmiştir. Şimdi 'altı ok' diye biliyoruz."

- "Bütün bu ilkelerin genç cumhuriyetin devrimci döneminde yan yana gelmesi rastlantı değildir."

- "Cumhuriyet'in kurucuları Cumhuriyet'in yaşatılmasının geri kalmış bir köylü tebaasından çağdaş bir ulus ve bir yurttaş yaratılmasının başarılmasına bağlı olduğunu anlamışlardır."

- "Bir ulus ve bir halk yaratmanın yolu ise ümmetçiliğin dağıtılmasından, kamu yaşamının her noktasından, her hücre-sinden dinin sökülüp atılmasından geçer. Buna da kısaca laiklik diyoruz."

- Devletçilik, bütün bunların iktisadi temelidir. Üreten bir halk, çalışan bir ulusun varsayımdır devletçilik. Devlet fabrikalar açacak, tarımı geliştirecek, üretici bir insanlar topluluğu için yolu açacaktır."

- "Altı ilkenin temsil ettiği şey, Türk Devrimi'nin yarattığı bir çağdaşlaşma programı ve bir kalkınma yöntemidir."

- "Kurgusu ulusal egemenlik ve tam bağımsızlıktır."

Bu tezler bütünlüğünün bize sunduğu, Kadrocu dönekliğin bir tür manifestosudur. Bunu alıp aynı döneme (1925-1937) ilişkin olarak Tarihsel TKP'nin ortaya koyduğu değerlendirmeler ile karşılaştırınız. Varacağınız açık ve tartışmasız sonuç, tarihsel TKP'nin Kadrocu inkârı olacaktır.

(Devam edecek...)

www.tkip.org

SML Etiket direnişçileri:

Kadınların sesini kısamayacaklar!

AKP-MHP iktidarı kadınlara, işçilere, emekçilere, öğrencilere saldırmaya devam ediyor. Her gün işlenen kadın cinayetlerine ses çıkartmayan iktidar, önlemler almak yerine saldırılarını arttırıyor. Kadına yönelik ve aile içi şiddeti önlemek için 2014 yılında çıkarılan İstanbul Sözleşmesi tek adam yönetimi tarafında bir gecede feshedildi. Yasa mevcut haliyle uygulanmadığı halde bile ona tahammül edemediler.

İktidar kadınlar üzerinde hakimiyet kurmaya çalışıyor. Kaç çocuk doğuracağına karar veriyor, dayak yediğinde bile kocasının karşısında susması gerektiğine hükmediyor vs. Bu türden gerici söylemlerle kadının ikinci cins olmayı kabul etmesini istiyor.

Sokaklarda, işyerlerinde, evlerde kadınlara şiddet haberleri ile uyanıyoruz. Şort giyindiği için otobüste saldırıya uğrayan kadınları gördük. Yine iktidara bağlı Ensar Vakfı türünden dinci-gerici kurumlarda küçük çocuklara taciz ve tecavüzlerin yaygınlaştığını gördük. Ve bu olaylar üzerine AKP'li bakanların "Bir kereden bir şey olmaz" gibi sözlerini duyduk. Hafızalarımıza kazınan böyle bir sürü olay var. Üstelik bu tür olayların araştırılması, faillere ve sorumlulara gerçek yaptırım uygulanması bir yana, iktidar tarafından pervasızca önü açılıyor.

Tek başına İstanbul Sözleşmesi yetmez ama hiç değilse kısmi bir güvence anlamına geliyordu. Mevcut yasanın feshedilmesini kabullenmeyen biz kadınlar Kadıköy meydanı doldurduk. Buna tahammül edemediler. Sudan bahanelerle eyleme engel olmaya çalıştılar. Sesimizi kısma çalıştılar. Ses cihazını içeriye alamayız diyen polislere, kadınlar olarak o barikatları yıkarak güçlü ve kararlı bir şekilde cevap verdik. Polis biber gazı ile azgınca saldırdı. Ben de dahil birçok ka-

dın yaralandı. Polisler biz kadınları alana almamak için her şeyi yaptı ama bizler kararlı bir şekilde barikatları aşarak alana girdik.

Biz kadınlar mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz. İşyerlerimizde, okulda, sokakta olacak, daha güçlü bir şekilde alanlara, meydanlara çıkacağız. Dinci faşist gericiye geçit vermeyeceğiz. Sesimizi kısamayacaklar! Hiçbir şekilde ikinci cins olmayı kabul etmeyeceğiz.

SML ETİKET DİRENİŞÇİSİ SEÇİL

AKP-Erdoğan yönetimi İstanbul Sözleşmesi'ni feshederek, kadınlara karşı ne kadar faşist bir zihniyet taşıdığını bir kez daha belli etti. Kadınların İstanbul Sözleşmesi'nin tekrar kabul edilmesi için yaptıkları eylemde kadınlara uygulanan şiddet, baskı ve gözaltılardan bir kez daha belli oluyor ki AKP iktidarı kadınları hiçe sayıyor. AKP iktidarda olduğu dönemden

beri her gün kadın cinayetleri yaşanıyor, yılda yüzlerce kadın öldürülüyor. İktidar kendisine bağlı katilleri ve sapıkları koruyor, onlara caydırıcı hiçbir güç uygulamıyor. Tarikatlarda yaşanan çocuk taciz ve tecavüzlerine sessiz kalıyor. Bunu fırsat bilen gericiler aynı suçu işlemeye, katliamlara devam ediyorlar.

Kadınların mücadelesinden ve örgütlülüğünden son derece korkuyorlar. Biz emekçi kadınlar yaşamın ve kavganın her alanında haklarımızı alana kadar meydanlarda olmaya devam edeceğiz. Kadınlar yaşamın her alanında ikinci sınıf ve ucuz işgücü olarak görülüyor ve fabrikalarda çalıştırılıyorlar. Kadınların sokakta sakız çiğnemesini ve hamile iken sokakta gezmesini bile eleştiren yobaz bir sistemle karşı karşıyayız. Ayrıca kadınların giydiği kıyafete bile karışan iktidarla karşı karşıyayız. Kadın katliamlarının sorumlusu iktidardır. İktidarın bu rahatlığı

da her gün kadın katliamlarına taciz ve tecavüzlerine davetiye çıkarıyor.

Bizler iktidarın kadın düşmanlığına karşı haklarımız için direnmekten vazgeçmeyeceğiz. Ülkede onca sorun varken AKP yandaşları lüks hayat sürüyorlar. Kendi yandaşlarını koruyan iktidar mücadele eden herkese saldırıyor. Kendi yandaşlarını üniversitelere belediyelere karyum atıyorlar. Dertleri bilinçsiz bir toplum yetiştirmek ve biat etmesini sağlamak.

Biz kadınlar her alanda kavgamızı büyütme devam edeceğiz. Kimseye boyun eğmeyeceğiz, kimsekin kölesi de olmayacağız.

Yaşasın onurlu mücadelemiz!

Kurtuluş yok tek başına! Ya hep beraber ya hiçbirimiz!

SML ETİKET DİRENİŞÇİSİ DERYA

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP) Mart 2021 kadın cinayetleri raporunu açıkladı. Raporda **Mart ayında gerçekleşen kadın cinayetleri** üzerine şu ifadeler yer aldı:

"Bu ay 28 kadın cinayeti işlenmiş, 19 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulunmuştur. Öldürülen 28 kadından 20'sinin hangi bahaneyle öldürüldüğü tespit edilemedi, 1'i ekonomik, 7'si de boşan-

28 kadın cinayeti, 19 "şüpheli" ölüm

mak istemek, barışmayı reddetmek, evlenmeyi reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak isterken öldürüldü. 20 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesi, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir

sonucudur. Kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça şiddet boyut değiştirerek sürmeye devam ediyor."

28 kadından 13'ünün evli olduğu erkek tarafından öldürüldüğü belirtilirken, "4'ü tanıdık birisi, 3'ü birlikte olduğu erkek, 3'ü eskiden evli olduğu erkek, 2'si akraba, 2'si kardeşi, 1'i eskiden birlikte olduğu kişi tarafından öldürüldü" denildi. Kadınların en çok ateşli silahlarla öldürüldüğü belirtilen raporda, ölen kadınların çalışma durumunun hala tespit edilemediği ifade edildi.

Zirvelerden Saray'ın payına “sınır bekçiliği” düştü

Saray rejimi içeride yitirdiği toplumsal destek, ikna gücü ve meşruiyetini dışarıda küresel kapitalist sistemin egemenlerine dalkavukluk yaparak dengelemeye çalışıyor. İçeride MHP ile kurduğu ittifakını tarikatlar, mafya ve çeteler gibi açık suç odaklarına kadar genişleten Erdoğan ve AKP'si, su alan sefahat gemisinin batışını erteleme telaşına düştü. Gerekli olan finansal desteği alabilmek için emperyalistlerin kapılarında parendeler atıyor.

AKP-MHP saldırgan bloku, geçen hafta Brüksel'de yapılan NATO üyesi ülkelerin Dışişleri Bakanları toplantısında umduğunu bulamadı. Hemen ardından gerçekleştirilen AB liderleri toplantısından ise, verdiği ödünlere rağmen eli boş döndü.

Emperyalist savaş aygıtı NATO'nun toplantısının odağında Transatlantik İttifakı “yeniden canlandırma” çabası vardı. AB-ABD işbirliğini güçlendirme kararı alınan toplantıda, ABD Dışişleri Bakanı Blinken ile AB Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Borrell'in yaptıkları görüşmede ise, Çin-Rusya karşıtı işbirliğinin güçlendirilmesi konusu ele alındı. Gündem konularından biri de Türkiye ile ilişkilerdi. Buna karşın AB liderler zirvesinde Türkiye ile ilişkiler konusunda yeni bir gelişme olmadı.

Toplumsal desteğini yitiren, ekonomik kriz içerisinde kıvranan Saray'ın zorluklarını bilen emperyalist blok, bu durumu kendi amaçları için bir olanağa dönüştürdü. Hep vurguladığımız gibi, güçsüzleşen saray ve avanesi, emperyalist güçler için çok daha kullanışlı hale gelmiştir. AKP-MHP bloku, iktidarlarının bekası için çok daha tehlikeli oyunların içine sürüklenmeye teşne hale geldi. Bu ise, dinci-faşist koalisyonun ülke ve bölge halkları için oluşturduğu tehlikenin büyümesi anlamına geliyor.

Saldırganlık ve savaş politikalarıyla bölgede öne çıkan AKP-MHP odağının hayalleri büyüktü. Rusya ile girdiği taktik oyunlardan bölgesel güç olarak öne çıkıp batılı efendilerini kendisine mecbur bırakabileceğini varsayıyordu. Doğu Akdeniz'den Libya'ya, Karabağ'dan Suriye'ye, Irak'tan Yemen'e kadar uzanan geniş bir alanı kirli elleriyle karıştıran Saray rejiminin, ekonomik kaynakları bu

maceralar uğruna tükenince süngüsü de düştü. Bırakalım batının büyük emperyalist güçlerini, düne kadar “denğim değil” diye küstahça aşağılamaya çalıştığı Mısır, Suudi Arabistan, BAE gibi bölge devletleri karşısında da alçalmayı kabullenmek zorunda kaldı.

Saray rejiminin derinleşen bu açmazını fırsat bilen AB emperyalistleri, Türk sermaye devleti ile yaşanan sorunları kendi çıkarları ve perspektiflerine uygun olarak hal yoluna koydular. Saray rejimi ve avanesi AB zirvesinden bir yaptırımın çıkmamış olmasını “başarı” olarak sunmaya çalışırken, bu durum AKP-MHP blokunun düşkünlük ve aymazlıklarını bir kez daha gözler önüne serdi. Ülkenin çıkarlarını her durumda sarayın bekası uğruna feda eden bu blokun şefleri, AB'nin “yeni provokasyonlar ya da uluslararası hukuka aykırı tek taraflı eylemlerde bulunmaktan kaçınan” çağrısını pişkince dinlediler, “Uluslararası ilişkileri sabote eden provokatörler” olarak yaftalanmayı kabullendiler. AB liderlerinin, “Bu tür eylemler karşısında AB'nin kendi çıkarlarını ve üyelerinin çıkarlarını savunmak, bölgesel istikrarı korumak için elindeki araç ve seçenekleri kullanmaktaki kararlılığını

bir kez daha teyit ediyoruz” uyarısı karşısında süklüm büklüm oldular.

Zirvede, “AB, Kıbrıs müzakerelerinde aktif rol oynayacak” kararı alındı. AB, Saray rejimini Kıbrıs'ın yanı sıra Libya, Suriye, Güney Kafkasya gibi bölgesel krizlerin çözümünde de batı emperyalist blokunun çıkarlarıyla uyumlu davranmaya çağırdı.

Zirve bildirisinde, AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Joseph Borrell'in, Doğu Akdeniz konulu çok taraflı bir konferansın hazırlıklarını ilerletmekle görevlendirildiği belirtildi. “Gelişmeleri yakından takip etmeye devam edecek ve partnerlerle koordineli bir yaklaşımla AB Konseyi bu konuyu Haziran ayında yeniden ele alacak” mesajı veren AB, Saray'ın Haziran ayına kadar ortaya koyacağı uyumu ve efendilerine sadakatini test edeceğini bildirdi.

Aralık 2020'de yapılan AB Liderler toplantısında Saray ile ilişkiler, gerilim ve yaptırım konularını ele almayarak bunları Biden yönetimi sonrasına, geçtiğimiz hafta yapılan toplantıya ertelemişti. AB emperyalistleri, AKP-MHP rejimini tasmasından sürükleyerek bu kez de aynı konuları Haziran ayına öteledi. 70 cente muhtaç olan rejime sopayı gösterip, ha-

vucu koklatarak “umutla” Haziran ayını beklemekten başka bir alternatif sunmadılar.

Suç ortaklığı yaparak yıkıma uğrattıkları Suriye'den göç eden milyonlarca kişiye Türkiye'nin “ev sahipliği” yapmasını “takdir” eden AB şefleri, Türk sermaye devletinin sırtını sıvazladılar. İçeride azgın faşist saldırganlığa karşı kayda değer bir söz söylemeyen şefler, “sınır bekçiliğine” biçilen fiyatı belirlemek için AB Komisyonu'nu görevlendirdiler. Finansmanın devamı için teklif hazırlanacağını açıklayıp paranın ucunu göstererek Saray rejiminin ağızını sulandırdılar.

Bildiride sınır koruma, yasa dışı göçle mücadele, düzensiz göçmenlerin ve iltica başvurusu reddedilenlerin Türkiye'ye geri gönderilmesi başta olmak üzere göç yönetiminde Türkiye ile işbirliğinin geliştirilmesi gerektiği kaydedildi. Gümrük Birliği'nin güncelleştirilmesi, yıllardır ağızlara pelesenk edilen ancak yerine getirilmesi olası olmayan Türk vatandaşlarına yönelik vize uygulamasının kaldırılması veya en azından yumuşatılması “umudunu” da diri tutmayı tercih ettiler.

Zirve vesilesiyle bir açıklama yapan AB'nin patronu Almanya Başbakanı Angela Merkel, AB'nin refahı için Türkiye ile

işbirliği ve diyalogun önemli olduğunu belirterek, "AB'de refahın ancak birlik sınırları dışındaki komşu ülkelerle iyi ilişkiler yoluyla korunabileceği ve bunun özellikle NATO üyesi Türkiye ile ilişkiler için geçerli olacağını" söyledi.

Alman emperyalizminin çizdiği perspektiflerin yön verdiği AB liderler zirvesi öncesinde, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi ve insan hakları ihlalleri nedeniyle Saray rejimini eleştiren Merkel, bu eleştirilerini "AB'nin refahı için Türkiye ile işbirliği ve diyalogun önemli olduğu" vurgusuyla birlikte dile getirdi. Bu söylemle Merkel, liberal yazar-çizer takımı ile reformist politik akımları "insan hakları" argümanı ile avlamaya çalışıyor.

Merkel'den sonra Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın da aynı doğrultuda açıklama yapması, Alman emperyalizmi ile Türk sermaye devleti arasındaki kirli ilişkilerin derinliğine ışık tutarken, Almanya'nın bölgeye yönelik hayalleri hakkında da açıklık sağlıyor. Açıklamasında, Türkiye'deki siyasi baskı ve hukuksuz uygulamaları sözde "eleştiren" Maas, "HDP'den de AB'nin terör örgütleri listesinde yer alan PKK ile arasına belirgin bir sınır koymasını bekliyoruz" ifadelerini de kullanarak, bu noktada Türk sermaye devletiyle aynı noktada buluştu.

Sonuç olarak AB zirvesinden yansıyanlar; Kıbrıs, Doğu Akdeniz ve mülteciler konusunda taviz veren dinci-faşist rejimin içeride istediği gibi terör estirmesine AB şeflerinin yeşil ışık yaktığına işaret etti. AB şefleri, Fransa'yı yanına alan Alman emperyalizminin önceliklerine göre bir yön belirledi.

Öte yandan bu sonuç, Erdoğan rejimine karşı "demokratik tutum" bekleyen liberalleri ve sosyal reformistleri tam bir sukutuhayale uğrattırken, Heiko Maas'ın açıklamaları ise bazı Kürt politikacılar arasında şok etkisi yarattı.

Batı sermayesini Türkiye'ye çekmek için çırpınan "yerli/millî" AKP-MHP rejimi, "en ucuz ve savunmasız işgücü bizde" diyerek kapitalist tekellere "bize gelin" diye çağrı yapıyor. Yatırımlar karşılığında vergi indiriminden ucuz enerjiye, karşılıksız arsa tedarikinden alt yapı hizmetlerine kadar uzanan geniş bir alanda teşvikler sunan Saray ve şürekası, adeta AB tekellerinin ayaklarına kapanıyor. Tüm çırpınmalara rağmen zirveden paylarına "AB'nin refahı için sınır bekçiliği yapmak karşılığında ödenecek ücret" dışında bir şey düşmedi. Saray rejimine "Haziran'ı bekle" diyen AB şefleri, HDP'den ise AB'nin terör örgütleri listesinde yer alan "PKK ile arasına belirgin bir sınır koymasını" talep ettiler. Bu uğursuz cendereyi ancak, Erdoğan rejiminin "ucuz ve savunmasız işgücü" diye pazarladığı işçilerin örgütlü mücadelesi kırabilir.

AB şeflerinin video konferans zirvesi

AB liderleri, COVID-19 ile ilgili durum ve diğer önemli sorunları değerlendirmek için video konferans zirvesi gerçekleştirdi. Zirveye katılan ABD Başkanı Joe Biden ile transatlantik ilişkilerin geliştirilmesini tartıştılar. Doğu Akdeniz'deki durum, Türkiye ile yaşanan sorunlar, Rusya ile ilişkiler, iç pazar, dijital gündem ve avronun uluslararası rolü gibi konular da zirvede konuşuldu.

Dijital sistemin geliştirilmesi ile avronun güçlendirilmesinin, AB'nin bağımsız hareket edebilecek bir güç haline gelmesi için taşıdığı öneme vurgu yapıldı. Buna karşın AB şefleri halen ABD'nin kuyruğundan kopabilecek güçte olmadıklarını da gösterdiler.

AB şefleri aşılardan üretimini, teslimatını ve dağıtımını hızlandıracaklarını taahhüt ettiler. Şeffaflığı ve ihracat izinlerinin kullanımının önemini vurguladılar. Şirketlerin sözleşme teslim tarihlerini karşılamaları gerektiğini belirttiler. Ayrıca aşılardan nüfusuna göre orantılı olarak tahsis edildiğini söylediler. Durumun ciddiyetini koruduğu ve yeni varyantların getirdiği zorlukları göz önüne alan AB liderleri, zorunlu olmayan seyahatler de dahil olmak üzere kısıtlamaların şimdilik sürdürülmesi gerektiği konusunda anlaştılar. Ayrıca, iç pazarda mal ve hizmetlerin engelsiz hareketinin sürdürülmesi gerektiğini ifade ettiler

Ancak, epidemiyolojik durum izin verir vermez kısıtlamaların kademeli olarak kaldırılması ve bu sürecin mümkün olan en kısa sürede başlatılması gerektiği konusunda da anlaştılar. Ayrıca, birlikte çalışabilir dijital COVID-19 sertifikalarına ilişkin yasal ve teknik çalışmanın Komisyon önerisi temelinde acilen iletilmesi çağrısında bulundular. Avrupa Birliği'nin salgına verilen küresel tepkiye katkısı da zirvede ele alınan konulardan biri oldu.

Zirvede, AB şefleri arasında sorunlar olduğu da görüldü. Her ikisi de Hıristiyan Demokrat olan Almanya Başbakanı Angela Merkel ile Avusturya Başbakanı Sebastian Kurz arasında şiddetli bir tartışma yaşandı. Ülkeler arasındaki çıkar çatışmaları pandemiye karşı alınan yetersiz önlemleri daha da zayıflatıyor. Ulusal sınır tanımayan virüs, ancak koordineli uluslararası eylemle yenilebilir. Ancak kapitalist hükümetler bunu yapmaktan acizdir. Dünya çapında 2,8 milyon insanın yaşamına mal olmuş olsa

da, kapitalistler aşırı zenginleşme aracı ve uluslararası rakiplerine karşı jeostratejik savaşta bir silah olarak kullanıyorlar.

KAPİTALİZMDE İNSAN HAYATI DEĞİL, SERMAYENİN ÇIKARLARI ESASTIR

AB'nin 27 devlet ve hükümet başkanı video konferansları için 25 Mart'ta bir araya geldiklerinde, Avrupa'daki enfeksiyon ve ölümlerin sayısı günden güne artıyordu. Fransa'da yeni enfeksiyonların sayısı geçen yılın Kasım ayından bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. (Çarşamba günü 45 bini aştı) Almanya'da Roland Koch Enstitüsü Başkanı Lothar Wieler, mevcut gelişme durdurulmazsa enfeksiyon sayısının 100 bine yükselebileceği konusunda uyardı. Buna rağmen AB, pandemiyi fiilen kontrol altına almak için gerekli önlemleri almıyor. Zira kapitalistlerin çıkarları ve tekellerin kârları her bakımdan insan sağlığı ve yaşamından önce gelmektedir. Bu aynı zamanda AB zirvesinin odak noktası olan aşı tedariki konusunda da geçerlidir. Aşı gibi hayati önem taşıyan bir konuda da odak noktası insan hayatı değil, ekonomik çıkarlardır.

Aylar önce başlayan aşılama AB ülkelerinde de karınca hızıyla ilerliyor. AB'deki 450 milyon kişiden sadece 62 milyonu bir kez, 18 milyonu iki kez aşılandı. AB, bu güne kadar gerekli üretim kapasitesini sağlayabilmiş değil. Kapitalist kârı esas alan ilaç şirketleri AB'ye yalnızca 88 milyon aşı dozu gönderdiler. Mart ayı sonunda bunun 100 milyon olacağı söyleniyor. Zirvede, Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen, ikinci çeyrekte birinci çeyreğe göre üç kat daha fazla aşının bulunacağını iddia etti. Vaatler yerine getirilse bile bu miktar gerekli aşılardan ancak yarısını karşılıyor. Zira hastalığın yayılmasını önlemek için yıl ortasına kadar nüfusun yüzde 70'inin aşılanması gerekiyor. Diğer bir sorun ise, aşılardan daha az etkili olduğu yeni virüs varyantlarının ortaya çıkmasıdır. Aşılama konusundaki başarısızlığa değinmeyen AB şefleri, işi vaatlerle geçiştirmeye çalıştılar.

JOE BİDEN ZİRVEYE KATILDI

AB liderleri, Washington'dan video konferansa bağlanan Joe Biden ile birlikte transatlantik ilişkileri tartıştılar. AB Konseyi Başkanı Charles Michel, kendisini "gelecekteki işbirliğimiz hakkında

ki görüşünü" sunmaya davet etmişti. "Transatlantik ittifakımızı yeniden inşa etmenin zamanı geldi" diyen Biden, Avrupa ile işbirliği yapmak ve karşılıklı ticari ilişkileri güçlendirmek istediğini söyledi. Şansölye Merkel ise, Biden'in zirveye katılımını "Avrupa ile ABD arasındaki ilişkiyi normalleştirme yolunda önemli bir adım" olarak gördüğünü belirtti.

ABD ile Çin'e karşı sert ortak eylemin Alman ekonomik çıkarlarını etkileyip etkilemeyeceği sorulduğunda Merkel şu cevabı verdi: "Bu sadece ekonomik çıkarlarla ilgili değil, aynı zamanda Avrupa egemenliği dediğimiz şeyi yaşamakla ilgili." "ABD ile ortak bir değerler kümesi ve aynı zamanda her birinin kendi çıkarları vardır" diyen Merkel, "Ama elbette değerleri ve çıkarları nasıl bir araya getirebileceğimize de bakmalıyız" ifadelerini kullandı.

Çin'le Rusya'ya karşı agresif bir söylem kullanan J. Biden, AB'yi de peşine takmak için çaba harcıyor. AB şefleri bu saldırgan tutuma çok hevesli olmasalar da, ABD ile ilişkileri geliştirmek için Çin-Rusya karşıtı söylemlerini kısmen sertleştirdiler.

DOĞU AKDENİZ VE TÜRKİYE'NİN GÜMRÜK BİRLİĞİ BEKLENTİSİ

Avrupa Konseyi, AB'nin Doğu Akdeniz'de istikrarlı ve güvenli bir ortamda Türkiye ile işbirliğine dayalı ve karşılıklı yarar sağlayan bir ilişki geliştirmede stratejik çıkarı olduğunu yineledi. AB şefleri Doğu Akdeniz'de yasadışı sondaj faaliyetlerinin durdurulması, Yunanistan ile Türkiye arasındaki ikili görüşmelerin yeniden başlaması ve Kıbrıs sorunu üzerine Birleşmiş Milletler himayesindeki görüşmeler sonucu gerilimin düşmüş olmasını memnuniyetle karşıladı.

AB Komisyonu ayrıca, Türkiye'deki 3,7 milyon Suriyeli mülteci için daha fazla mali yardım önerisi hazırlamakla görevlendirildi.

AKP-MHP rejiminin "siyasi partiler ve medyaya yönelik hedefli saldırılar" ve "insan hakları açısından ciddi ihlaller" yaptığını "saptayan" AB şefleri, Türkiye'de faşizmin tahkim edilmesi konusunu dert etmediklerini bir kez daha teyit ettiler. AB şefleri, Doğu Akdeniz ve mülteciler konusunda taviz veren rejime, "içeride istediğini yapabilir, faşizmi tahkim etmeye devam edebilirsin" mesajı vererek ne kadar "demokrat" olduklarını gösterdiler.

ABD ile Çin arasında gerilim artıyor

1990 yılında Sovyetler Birliği ile Varşova Paktı dağıldığında oluşan 'tek kutuplu' dünyada ABD emperyalizmi 'tek hegemon güç' olacağını var saymıştı. Nitekim oluşan 'geçici statüko' ABD'ye belli avantajlar sağladı. Kontrol altına almak istediği ülkelerin bazılarını savaş aygıtı NATO'yu da suçuna ortak ederek işgal etti. Diz çökmeyen ülkeleri ya doğrudan emperyalist işgal savaşlarıyla ya darbelerle ya da ağır ambargo ile teslim alma-ya çalıştı. Afganistan, Irak, Libya, Suriye gibi ülkeleri yakıp yıktı, halkları kıyımdan geçirdi ancak hedeflerine ulaşamadı.

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasaının kaçınılmaz sonucu olarak ABD gerilerken, farklı güçler ise yükselmeye devam etti. Son 25 yılın savaşlarının temel nedeni bu gidişatı durdurmaktır. Joe Biden'ın başa geçmesinden sonra ABD'nin uluslararası politikada daha agresif bir yönelime girmesi de aynı amaca yöneliktir. Ancak tüm çabalarına rağmen, trendi tersine çeviremiyor. Başta Çin ve Rusya olmak üzere farklı güçlerin yükselişi devam ediyor.

ABD dış politikasında Çin, artık açıkça 'baş düşman' ilan ediliyor. Çünkü 1980'lerden itibaren Çin, batılı kapitalist tekellerle pazarlıklara başlamış, işletmelerin bir kısmını özelleştirmiş, ülkeyi sermaye grupları için ucuz emek gücü cennetine dönüştürmüştür. Bu yolla hızlı bir biçimde kapitalist dünya sistemine entegre olmuş, büyük tekellerin yanı sıra Çinli kapitalistler de aşırı sömürüden pay alarak palazlanmıştı. Gelinek yerde devasa bir güce ulaşan Çin, emperyalist kapitalizmin dengelerini sarsan bir rol oynuyor.

Özellikle 15 yıldan bu yana ABD ile Çin arasındaki ekonomik ve siyasi dengeler hızla değişiyor. ABD'nin etkisi azalırken, Çin'in uluslararası alanda ekonomik ve siyasi ağırlığı artıyor. Örneğin, satın alma gücü bakımından Çin, artık dünyanın en büyük ekonomisi. 'Piyasa fiyatları' ile hesaplandığında ise 10 yıl içinde ABD'yi geçerek dünyada birinci sıraya yerleşecek. Bazı iktisatçılar ise, Çin'in şimdiden dünyanın bir numaralı ekonomisi olduğunu savunuyor. 21. yüzyılın başından bu yana ABD ile Çin için trendler ters yönde ilerliyor. Örneğin Çin'in uluslararasıdaki payı 2000'li yıllardan bu yana belirgin biçimde artarak dünyada ikinci sıraya yerleş-

ti. Çin'in toplam küresel ihracat içindeki payı 2003'te yüzde 5,9 iken, 2019'da yüzde 13,2'ye yükseldi. ABD'nin payı ise aynı yıllarda yüzde 9,8'den yüzde 8,5'e geriledi.

Dünya ticaretindeki ağırlığının artışına paralel olarak kredi de veren Çin, son 20 yılda finans alanında da öne çıkmaya başladı. *Harvard Business Review*'da yayımlanan bir araştırmaya göre, Çin'in 150'den fazla ülkeye verdiği kredinin miktarı 1,8 trilyon dolara ulaştı. Bu ise, toplam dünya hasılasının yüzde 5'i gibi çarpıcı bir orana tekabül ediyor. Ayrıca *Fortune Global* tarafından yayınlanan dünyadaki en büyük 500 şirket listesi de konu hakkında fikir veriyor. Fortune Global'in ilk 500 listesinde, 2008 yılında Çin'in yalnızca 1,1 trilyon dolar sermayesi ve toplam içinde yüzde 5 payı ile 29 şirketi vardı. 2020 yılında ise 8,3 trilyon dolar sermayesi ve toplam içinde yüzde 25'i aşan payı ile 129 Çin merkezli şirket listede yer alıyor.

Çin'in bu ekonomik büyüme hızı bilgisayar, uzay çalışmaları, yapay zeka gibi stratejik-teknolojik gelişmelerin yanı sıra özellikle de savunma/savaş harcamalarına da yansımaktadır. 2000-2019 döneminde ABD'nin savunma/savaş harcamaları yaklaşık yüzde 53 oranında artarak 470,5 milyar dolardan 738 milyar dolara yükselirken, aynı dönemde Çin'in bu alandaki harcamaları yüzde 400 dolayında artarak, 52 milyar dolardan, 261 milyar dolara yükselmiştir. Özetle, ABD ile Çin arasındaki ekonomik, mali, askeri, teknolojik denge Çin lehine değişmeye devam etmektedir.

Emperyalist sistemin dengeleri sar-

sılır, ABD hegemonyası çatırdarken, sermaye tarafından iş başına getirilen Joe Biden, Avrupa ve NATO müttefiklerine ABD'nin tekrar güvenilir bir ortak olduğu mesajını vermek amacıyla Münih Güvenlik Konferansı'nda bir konuşma yaptı. Biden şu mesajı verdi: *"Bugün kısa bir süre önce başladığım görevde, ABD'nin Başkanı olarak konuşuyorum ve tüm dünyaya çok açık bir mesaj gönderiyorum. Amerika geri döndü. Transatlantik ittifak geri döndü. Ve geriye bakmaya-cağız. Şüpheleri silmeme izin verin. ABD, Avrupa Birliği'ndeki ortaklarımız ve başkentleri ile yakın temasta çalışacaktır."* Avrupalı ortaklarına hitap eden Biden, Çin'le "stratejik rekabet" içinde bulunan ABD'nin safında yer almalarını istiyor.

SARSILAN DENGELER VE EMPERYALİST İTTİFAK ARAYIŞLARI

Biden ilk icraatlarıyla, Trump döneminde bozulan uluslararası ilişkileri düzeltme niyetini beyan etti. Önceliği ise, emperyalist savaş aygıtı NATO blokundaki dağılıklığı gidermeye verdi. Mart ayı başında "dış politika strateji belgesi" açıklayan Biden yönetimi, Çin'i "esas düşman" ilan etti. Belgede Çin'le ilgili şu ifadeler de yer aldı: *"Daha iddialı bir Çin'in ekonomik, diplomatik, askeri ve teknolojik gücünü birleştirerek istikrarlı ve açık bir biçimde uluslararası sisteme uzun süreli meydan okuma potansiyeline sahip tek rakip."*

Bu tespite göre politikasını oluşturan Biden yönetimi, Çin karşısında sarsılan batı ittifakını yeniden toparlamak için yoğun bir mesaiye başladı. Trump zamanında sarsılan NATO ittifakını ve sarsılan

ilişkileri düzeltmekle işe başladı. Oluşturulan "NATO 2030 stratejisi" kapsamında Çin ile Rusya "güçlü stratejik düşmanlar" ilan edildi. NATO üyesi devletler arasındaki sorunlar, "ortak düşman, ortak çıkarlar" vurgusuyla giderilmeye çalışılıyor. Bu bağlamda, Doğu Akdeniz'de Yunanistan-Fransa-Almanya üçlüsü ile Türkiye arasında yaşanan sorunlar giderilmeye başladı. Özellikle Avrupa Birliği tarafından Mart ayında Türkiye'ye uygulanacağı söylenen yaptırımlar Biden'ın "nazik tavsiyeleri" sonucu gündemden çıkarıldı. Bu arada Avrupa Birliği başkentlerine yapılan ziyaretler ve NATO Dışişleri Bakanları toplantısı aracılığıyla emperyalist batı bloku içindeki sorunları giderme çabaları devam ediyor.

ABD'nin geliştirdiği bir diğer kışkırtıcı hamle ise, "Quad ittifakı" adı altında Çin'i bölgesel olarak kuşatmak için hazırlığa başlamasıdır. Biden yönetimi Avustralya-Hindistan-Japonya üçlüsünü bu ittifaka dahil ederek, ABD'nin başını çekeceği "dörtlü stratejik işbirliği girişimi" oluşturma çabalarını yoğunlaştırdı. Joe Biden, bu bağlamda "Quad ülkeleri" diye adlandırılan Hindistan Başbakanı Narendra Modi, Avustralya Başbakanı Scott Morrison ve Japonya Başbakanı Suga Yoşihide ile görüşmeler yaptı ve şu mesajı verdi: *"Geleceğimiz için özgür ve açık bir Hint-Pasifik bölgesi büyük önem arz ediyor. ABD, istikrarı sağlamak için sizinle, bölgedeki ortaklarımızla ve müttefiklerimizle çalışmaya hazırdır."*

J. Biden Asya-Pasifik politikası kapsamında ilk ziyaretini Dışişleri Bakanı Antony Blinken ve Savunma Bakanı Lloyd Austin ile Japonya ve Güney Kore'ye yap-

tı. Bu ziyaretlerde Güney Kore'de 26 bin, Japonya'da 50 bin civarındaki ABD askerinin konuşlandırılma sürelerinin uzatılması kararlaştırıldı. ABD emperyalizmi bütün bu adımlarıyla Çin ve Kuzey Kore düşmanlığı üzerinden bölge ülkelerini kendi safına çekmeye, onları Çin'e karşı "Asya NATO'su" olarak adlandırılan bir birlik içerisinde örgütlemeye çalışıyor.

ABD tarafından Çin ve Rusya düşmanlığı üzerinden atılan bu adımlar, karşı cephenin de tahkim edilmesini beraberinde getiriyor. Nitekim Çin ile Rusya ilişkileri son dönemde pek çok alanda geliştiriliyor. Alaska Zirvesi'nin ardından Çin Dışişleri Bakanı Vang Yi, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'u ağırladı. Wang görüşmede, "ülkelerine yönelik tüm bu saldırılar karşısında Moskova ile stratejik ilişkilerin her anlamda geliştirileceğini ve bunun artık bir zorunluluk olduğunu" söyledi.

Gelinen aşamada Rusya-Çin ilişkileri ticari, askeri, siyasi ve ortak savunma alanlarında hızla geliştiriliyor. Çin Rusya'ya teknoloji ihraç ederken, Rusya ise Çin'e gelişmiş silahlar ihraç ediyor. ABD'nin Çin'i Hint-Pasifik bölgesinde kuşatma çabalarına karşı Çin, Ortadoğu ve Afrika'ya da açılıyor. Mart ayı başında Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi başkanlığındaki bir heyet Suudi Arabistan, İran, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri ve Bahreyn'i ziyaret ederek karşı atak başlattı. Bu ziyaretler Çin'in enerji ihtiyaçları bakımından oldukça önemli. Ayrıca Çin ile bölge ülkeleri arasında "Kuşak ve Yol İnisiyatifi" kapsamında yapılan ticari anlaşmalar bu ağır kuşatma şartlarında Çin'in hanesine yazılmış artılar olarak değerlendiriliyor.

Biden yönetiminin geliştirdiği agresif politikaya karşı Çin ve Rusya'nın çok yönlü işbirliği ile karşılık vermeleri, işlerin eskisi gibi gitmeyeceğine işaret ediyor. Bundan dolayı her iki emperyalist kampın akıl almaz boyutlara ulaşan silahlanmasına tanık olmaktayız. Dünyamızı nükleer silahlar dahil tepeden tırnağa silaha boğan bu emperyalist güçlerin pazar kavgaları ve çıkar çatışmaları üzerinden yeni savaşların tetiklenmesi riski artıyor.

Emperyalistler arası kirli çıkar çatışmalarının bedelini başta işçi ve emekçiler olmak üzere her zaman dünyanın mazlum halkları ödüyor. Ülkeler korkunç savaşlarla yıkılıp yıkılırken, halkların payına açlık, sefalet ve ölüm düşüyor. Bundan dolayı, dünya üzerindeki yaşamı ve insanlığın geleceğini tehdit eden emperyalist güçlere karşı başta işçi sınıfı olmak üzere dünya halklarının mücadelesi, her zamankinden fazla bir ivedilik kazanmaktadır. Direnişin tarihi ve sosyal mücadelelerin deneyiminden biliyoruz ki, emperyalizm yenilecek direnen halklar kazanacaktır!

Daimler pandemi yılında kârını yüzde 53 arttırdı!

Kapitalistlerin "krizi", pandemi fırsatçılığı ve işçi düşmanlığı

2020 kriz yılında da büyük kapitalist tekeller kârlarını arttırdı. 2019 yılında 4,3 milyar avro kâr eden Daimler, 2020 yılında kârını 6,6 milyar avroya çıkardı. Krize rağmen kârını arttıran Daimler'in bu büyük başarısının sırrı! *Handelsblatt* gazetesinin "Sert kemer sıkma karşılığını verir" başlığında saklıdır. Zira "sert kemer sıkma" denilen, krizin faturasının dosdoğru işçilere çıkarılmasıdır.

İşçilere savaş açan Daimler Yönetimi, 30.000'e kadar istihdam kesintisi, ikramiyelerin kriz bahanesiyle iptali, üretim dışı çalışanlar için çalışma saatlerini haftada iki saat azaltıp iş yoğunluğunu arttırmak gibi saldırılar uyguladı. Otomobil satışlarının 2020'de yüzde 7,5 düşmesine rağmen, Daimler kapitalistleri, sömürüyü yoğunlaştıran bu uygulamaların semeresini topladı; bir önceki yıl 4,3 milyar avro olan kârını 2020 yılında yüzde 50'den fazla arttırarak 6,6 milyar avroya çıkardı. Dünyanın en büyük otomobil tekellerinden biri olan Volkswagen (VW) ise 2020 yılında 10 milyar avro kâr ettiğini açıklamıştı.

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ SAYESİNDE 700 MİLYON AVRO KÂR!

Daimler CEO'su Ola Källenius, basın

toplantısında 6,6 milyar net kâr elde ettiklerini ve bunun 700 milyonunun kısa çalışma ödeneği, yani Federal Çalışma Dairesi eliyle işçilerin işsizlik fonunun kapitalist tekele peşkeş çekilmesi sayesinde sağlandığını açıkladı.

Bu açıklama, kısa çalışmaya zorlanan işçilerin ücretleri düşerken, bu sayede kapitalistlerin kârlarının korunduğunu da açık bir şekilde gözler önüne serdi. Kısa çalışma ödeneğinden elde edilen bu kârlar, pandemi krizini yöneten devletlerin hangi sınıfın arkasında durduğunun, krizi kapitalist tekeller için nasıl kârlı bir olanağa dönüştürdüğünün açık bir kanıtıdır.

Daimler'in 2020 yılında kârını yüzde 50'den fazla arttırdığını açıklaması, kapitalist tekelin borsa değerinin de yükselmesini sağladı. Daha az işçi, daha az çalışma saati ve daha yoğun sömürü sayesinde sağlanan kârdan hissedarlara ödenecek temettülerin de yüzde 50 arttırıldığını açıklayan Daimler, reformist çevrelerin bile tepkisini çekti.

"Bürgerbewegung Finanzwende" (Mali Değişim için Vatandaş Hareketi), kısa çalışma, kamyon ve e-otomobil teşviki için ödenen devlet sübvansiyonlarına atıfta bulunarak, Daimler'in borsa-

daki hissedarlarına yapmayı planladığı bu kâr dağıtımının "ahlaki olmadığını" vurgulayarak durdurulması çağrısında bulundu.

KAPİTALİSTLERİN KÂRLARININ VE İŞÇİ DÜŞMANLIĞININ ORTAKLARI

Almanya'da metal işkolunda devam eden toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinde krizi bahane ederek sıfır zam öneren tekellerin elde ettikleri bu kârlar, ek hak gaspı ve kölelik dayatma hedeflerinin ne kadar pervasız olduğunu ortaya koyuyor.

Fakat kapitalistlerin bu saldırganlıklarından, "istihdamı koruma" bahanesiyle onlara destek veren sendika bürokratları da sorumludur. Sendika ağaları bu tutumlarıyla saldırılara bizzat ortaktr da.

Zira tüm bunlar, onların gözleri önünde olmaktan öte doğrudan onaylarıyla gerçekleşiyor. Kısacası kapitalist tekeller, devletin ve sendika bürokrasisinin işçi düşmanı koalisyonu tarafından korunuyorlar. İşçilerin haklarının korunması, bu şeytan üçgeninin parçalanması işçi sınıfının örgütlü mücadelesinden geçiyor.

5 Nisan Kararları'nın yıldönümü...

Sermaye düzeninde sınıfın kazanılmış haklarının daha yoğun gasp edildiği, sermaye programlarının hayata geçirildiği olağanüstü dönemler yaşanır. Örneğin 12 Eylül askeri faşist darbe dönemi böyledir. Faşist darbe aynı zamanda 24 Ocak Kararlarını uygulamak için yapılmıştır. Keza '90'lı yıllarda kirli savaşın, baskı ve devlet terörünün artırılması 5 Nisan Kararlarının hayata geçirilmesini kolaylaştırmıştır.

24 OCAK'I BİLE GÖLGEDE BIRAKAN 5 NISAN KARARLARI

"5 Nisan Kararları" '90'lı yıllarda Türkiye ekonomisini pençesine alan krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçilerin omuzlarına yüklemeye saldırsının programıdır. 1994'te Türkiye kapitalizminin "Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizini yaşadığı dönem" olarak tanımlanan bir süreç yaşandı. Ekonomik alanda yaşanan deprem hızla sürdü. Döviz kurlarında önlenemeyen yükseliş Türkiye ekonomisini derinden sarstı ve ardından devalüasyon yaşandı. Türk Lirası'nın pula dönüştüğü dönem, seçim öncesi bir sürece denk geldi. Sermaye düzeni bu krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetmek için kapsamlı bir saldırı hazırlığına girişti.

Çok yönlü ve çok boyutlu olan krizin tekrar su yüzüne çıkardığı sorunlar Türkiye kapitalizminin yapısal sorunlarıydı. Sorunlar ağırlaştıkça işçi ve emekçilerde öfke biriktirdi. 12 Eylül darbesiyle hayata geçirilen 24 Ocak Kararlarının etkileri henüz geçmemişken, işçi ve emekçiler '94'te yeni bir saldırı dalgası ile yüz yüze kaldılar. Hakların gasp edilmesi, ücret artışlarının enflasyona bağlanması, ikramiyelerin sınırlandırılması, kıdem tazminatının gasp edilmesine yönelik hazırlık vb. gibi saldırılar bu dalganın en önemli bileşikleriydi. Sermaye düzeninin krize çözüm bulma arayışı bir dizi paket ve saldırı eşliğinde sürmekteydi.

5 Nisan Kararları'nın ardından "istikrar paketi" ile emekçilerin sırtına yüklenmeye çalışılan kriz bankalara yansıdı. Batan bankaların yanı sıra devlet ile sermaye kesimleri arasındaki kirli ilişkiler açığa çıktı. Rüşvet, dolandırıcılık, yolsuzluk, yıkılan banka sistemleri ile birlikte mali sistem çöküşe girdi. Sermaye Kamu İktisadi Teşekkülleri zarar ediyor yalanına sarıldı ve batan bankalar için kurtarma

planları devreye sokuldu. Tekelci burjuvazi hep bir ağızdan emekçilere "fedakarlık" çağrılarında bulunurken, kendisi zenginleşmeye devam etti.

1994 5 Nisan Kararları ve açıklanan "istikrar paketi" üzerinden krizin yıkıcı etkileri işçi ve emekçiler cephesinde daha derinden hissedildi. Alım gücünde yaşanan düşüş, enflasyon, tensikatların hızlanması, KİT'lerin kapatılması ve iyice tırmanışa geçen özelleştirme saldırısı, artan kitlesel işsizlik, küçük işletmelerde iflas, büyük işletmelerde üretim kısımları, işsiz bırakılan binler, açlık ve sefaletin yaygınlaşması vb. gelişmeler yaşananların özeti idi. Sermaye düzeni krizi hafifletmek ve devrimci siyasal sonuçlara yol açmaması için saldırılarını arttırmak yoluna gitti.

"Sermaye için bugün asıl önem taşıyan sorun, iktisadi tedbirleri olanaklı kılacak bir siyasal ortamdır. 119. madde de ekonomik gerekçelere dayalı bir siyasal tedbirler demetini ifade etmektedir. Bu bir 'sivil sıkıyönetim'dir. Ekonominin durumu gerekçe gösterilerek, zaten son derece sınırlı ve güdük olan hakların da askıya alınmasıdır. Buna rağmen girişilecek hak arayışlarına yönelik her türlü resmi baskı ve teröre yasal bir kılıfın giydirilmesidir. Özetle askeri darbe ile aynı işlevi görececek bir 'sivil darbe'dir söz konusu olan. Olayların bugünkü safhasında düşünülen ve somut olarak hazırlanan 'çözüm' budur." (Beklenen yaz ve bek-

leyen görevler, EKİM, Sayı: 97, 15 Mayıs 1994)

24 OCAK- 5 NISAN KARARLARINI GÖLGEDE BIRAKAN AKP'NİN SALDIRI PAKETLERİ

Yaşananlar, kapitalizmin uluslararası düzeyde süren krizinin yoğunlaşmış halinin Türkiye'ye özgü yansımalarıydı. Ki yaklaşık son 40 yıldır işçi haklarının gasp edilmesi, sosyal haklara dönük saldırıganlık, sendikasılaştırma, özelleştirme sermayenin uluslararası düzeyde bir eğilimdir. Kapitalist dünya ekonomisindeki krizin bir sonucu olarak sürekli gündemdedir.

Sermaye düzeni sınıflar mücadelesinin seyrine bağlı olarak heybesinde tuttuğu paketler ile saldırı programlarını devreye sokuyor. 24 Ocak Kararları ile birlikte esnek üretimin, kuralsız sömürünün yaygınlaştırılması temel hedeflerden biri oldu. Yapısal krizin yol açtığı sorunlarla birlikte yeni saldırı dalgası baş gösterdi. Kuralsız ve vahşi sömürünün yasal kılıflara büründürülmesi yönlü çabalar arttı. 5 Nisan Kararları ise özelleştirme saldırısının yaşandığı yıla denk geldi ve o süreçte belediye işçilerinin direnişleri, 98 ve 99'da SEKA ve Zonguldak'ta işçi eylemlilikleri vb. nin yanı sıra sayısız mevzi direniş yaşandı.

5 Nisan Kararlarının üzerinden 27 yıl geçti. 24 Ocak Kararları'nın ve 5 Nisan

Kararları'nın benzeri yeni bir saldırı programı devrede. Zira sermaye düzeninin krizi derinleşerek devam etmektedir. Saray rejimi çıkmaz içerisinde debeleniyor. Pandeminin derinleştiği krizin faturasını işçi ve emekçilerin sırtına yıkmak için paketler, ekonomi programları, sermayeye teşvikler açıklıyor. Para politikalarının istikrarsızlığı, Merkez Bankası Başkanı'nı görevden alması, sermayeye güven ve istikrar vaatlerinin sürekli yinelenmesi, "yastık altındaki" dövizleri bozdurma çağrıları vb. olgular AKP iktidarının son dönem daha fazla sıkıştığının göstergeleri olarak önümüzde duruyor.

Krizler, kapitalizmin kendi doğasından kaynaklanan çelişkileri ve kötülükleri çıplak bir görünüme kavuşturur. Açlık, sefalet ve yoksullaşmanın yaygınlaşması, işsizlikte artış, siyasal planda baskı ve zulmün yoğunlaşması, intiharların çoğalması, yozlaşma, çürüme ve kokuşmanın genelleşmesi kriz dönemlerinin öne çıkan sonuçlarıdır. Böylesi dönemler aynı zamanda toplumsal mücadele dinamiklerinde büyük öfke birikimine ve çıkış arayışlarına yol açar. O yüzden ki bugün sermaye düzeninin dümenini tutan dinci faşist iktidarın "sosyal patlama" korkusu sürekli büyümektedir. Bu korkunun şiddetlendirdiği saldırıları geri püskürtebilmenin yolu direnmekten ve iktidarın korkusunu gerçeğe dönüştürmekten geçiyor.

73 yıldır ışığı hiç sönmeyen yazar: Sabahattin Ali

Sabahattin Ali, 41 yıllık kısa ömrüne Türkiye'nin ilk toplumcu gerçekçi yazarlarından biri olmanın ve öncülüğünü yapmanın onurunu sığdırarak yaşama gözlerini yumdu. Eserlerinde belirgin bir işçi sınıfı vurgusuna rastlayamayız ama kadınları, tutsakları, köylüleri, kısacası ötekileri, toplumun ezilen kesimlerini anlatmaktaydı o. Toplumu ve sorunlarını anlattığı gibi bu sorunların arkasındaki toplumsal meselelere de değinirdi. O döneminin ilklerindendi ve silah gibi kullandığı kalemiyle; romanlarıyla, öyküleriyle ve şiirleri ile devleti fazlasıyla rahatsız etmişti. Çok sevdiği memleketinden ayrılmak zorunda kaldığı için Kırklareli'de, sınır taraflarında tek seçenек olarak gördüğü yurtdışına gitmeye çalışırken katledildi. Katledildi ama dizeleriyle mücadelede yaşamaya devam etti.

"Çalmadan, çırpmadan, bize ekmeğimizi verenleri aç, bizi giydirenleri dolsuz bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güç, bu kadar mihnetli; hatta bu kadar tehlikeli mi olmalı idi?"

25 Şubat 1907 yılında Edirne-Eğirdere'de doğdu Sabahattin Ali. Henüz öğrenciyken edebiyat öğretmeninin desteği ile döneminin "Akaba" ve "Çağlayan" gibi siyasi dergilerine yazılar yollamaya başladı. Eğitim hayatının ardından öğretmen oldu. Dil öğrenmek için gittiği Almanya'dan döndükten hemen sonra ilk tutukluluk yılları da başladı. 1931 ve 1932 ik farklı tutsaklık yaşadığı yıllardır. 1933 yılında da memurluktan kaydı silinmiştir. Ardından tekrardan başka görevler ile memurluğa dönse de bu durum da çok uzun sürmemiştir ve tekrardan memurluktan kaydı silinmiştir.

Sabahattin Ali'nin geniş yankı uyandıran ve daha sert eleştiriler içeren yazıları, Aziz Nesin ve Rifat Ilgaz ile birlikte 1946 yılında çıkardığı *Markopaşa* adlı mizah dergisi döneminde yazılmıştır. Dergi daha ilk yayın günlerinde büyük etki yaratmış ve yıllardır çıkan dergilere göre tiraj sayısı bir hayli fazladır. Ancak dergi sürekli yasaklanmakta ve toplatılmaktadır. Her kapatıldığında farklı isimlerle yayınlarına devam eden yazarlar, dergileri için şöyle başlıklar eklemeye başlarlar: *"Toplatılmadığı zamanlarda çıkar", "Yazarları hapisanede olmadığı zamanlarda çıkar", "Bu gazete cuma günleri saat sekizde çıkar, sekizle dokuz*

arasında fırsat bulursa satılır, dokuzda toplatılır" vb...

Sabahattin Ali'nin romanları ve hikayeleri yalnızca Türkiye sınırları içinde değil, Sovyetler'de de ilgiyle takip edilmekteydi. SSCB'de en çok okunan ve tanınan yazardı. Henüz daha hayattayken Sabahattin Ali hakkında tez yazılmış, yapıtları üzerine araştırmalar yapılmıştı. Nitekim farklı ülkelerde geniş yankılar uyandıran romanları kendi ülkesi için bir "tehdit" oluşturmaktaydı. 1937 yılında çıkan ilk romanı *"Kuyucaklı Yusuf"* çok geçmeden yasaklandı ve toplatıldı. Bu durumun tekrarı *"Sırça Köşk"* romanında da yaşanacaktı.

Buraya Sabahattin Ali'nin açık bir şekilde "Söyledim ve ruhumu kurtardım" diyerek ifade ettiği ve düşlediği dünyayı anlattığı ifadelerini eklemek gerek: *"Bundan başka dünyanın dev adımlarla sosyalist bir iktisadi nizama doğru gittiği inkâr edilemezdi. Hele bizim gibi istihsal seviyesi pek düşük olan bir memleketi yüksek medeniyet seviyesine ancak sosyalizm çıkarabilirdi. Kanaatimce bizde bu yolda yapılacak iş, sosyalist cemiyete geçiş için gereken şartların hazırlanmasına hizmet etmek olabilirdi."*

Takvim yaprakları 2 Nisan 1948 yılını gösterdiğinde üzerindeki baskı koşulları karşısında memleketinden uzaklaşmak-

tan başka bir çare bulamayan Sabahattin Ali, Fransa'ya gidebilmek için bir kaçakçı ile anlaşır ve Kırklareli'ye gider. Ancak anlaştığı kaçakçı sözde "milli duygular" ile onu katleder. Fakat biliyoruz ki cinayeti işleyen ne salt duyguları ile hareket etmiştir ne de o cinayeti tek başına işlemiştir. Cinayete giden yolda baş tetikleyici sermaye devletinden başkası değildir. Kaleminden korktukları Sabahattin Ali'nin varlığını Avrupa'da dahi sürdürmesi istenmemektedir. Çünkü onun varlığı ve satırları düzen için bir tehdittir.

Burjuvazinin tarih boyunca sermaye düzeninin bekası konusunda tehlikeli saydığı şeyler -ki bu şimdikiye kadarki egemen sınıfların ortak tutumudur- yalnızca silahlar, bombalar, ayaklanmalar değildir. Toplum için kalemlerini, enstrümanlarını kullanan şairler, yazarlar, sanatçılar da bu vahşi düzenden paylarına düşeni fazlası ile almışlardır: Ahmed Arif, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Nazım Hikmet, Yılmaz Güneş... Her birinin yaşamına baktığımızda hapis, işkence ve sürgünlerle kesişen o kadar ortak nokta görebiliriz ki... İşte Sabahattin Ali de bu onurlu isimlerden birisidir.

Nedir ki egemenlerin çabası nafiledir. Yüreği işçi sınıfı ve emekçilerin kurtuluş davasından yana atan aydın ve sanatçıların satırları, dizeleri ve ezgileri on

yıllardır dilden dile yaşam bulmaktadır kavgamızda. Onlar kalemlerini sarayın soytarısı olmak, kendilerine konforlu dar sınırlar yaratmak için değil, nice bedeller ödeyerek, milyonların sesi-soluğu olmak için kullanmışlardır. Ve milyonlar da onları asla unutmayacak, uturmuyacaktır. Ölümünün ardından 73 yıl geçmesine rağmen güncelliğini koruyan kalemi ile Sabahattin Ali'yi saygı ve özlemle anıyor, tüm gerçek edebiyatçılara, sanatçılara, aydınlara ışık tutan şu satırlarını bir kez daha paylaşmak istiyoruz:

"Biz, fikirlerimize düşman olanlarla her şekilde mücadeleye hazırız: Yazı ile, sözle, gazete çıkararak, kitap neşrederek, mahkeme karşısına çıkarak... Hatta hapse girerek... Memleketin ve milletin hayrına olduğuna inandığımız fikirleri her zaman ortaya döküceğiz, hiçbir şeyden yılmayacağız. Çünkü halkın bizimle beraber olduğunu biliyoruz. Şimdiye kadar bu uğurda nasıl savaştığımızı herkes gördü, anladı. Yalnız bir noktada acizimizi itiraf mecburuz: Biz hiçbir zaman, düşmanlarımızın bize karşı kullandıkları silahları kullanamayacağız. Çünkü bu silahlar, bizim elimizi süremeyeceğimiz kadar kirli ve korkakçadır."

*Pandeminin ve krizin
faturasasını reddedelim!*

**Birleşik, kitlesel,
fiili-meşru
mücadeleyi büyütelim!**

ARTIK ÖLMEK İSTEMİYORUZ